

10

מדינת ישראל

משרד ראש הממשלה

קו ירוק 3

1970-1974

תיק מס. _____

107-11-5-9

שם תיק: קו ירוק ד'

7457/12-ג

מזהה פנימי

מזהה פריט 000cmd8

כתובת 2-107-11-5-9

תאריך הדפסה 29/06/2017

הסגדרות הפועלים החקלאיים בישראל

תנועת מחשבי העובדים

רח' ליאוורדו ז'הרונצ'י 19, תל-אביב וויקוד 64733, טל. 258473

בהשגחה נא להזכיר:

125/ב-1610

א

תאריך: כח' באלול תשל"ד
1509.74

לכבוד

הח' יעקב כהן

יו"ר המועצה האזורית

רמת - הנגב

הודון: הסמת מושב ברכת-הנגב.

ח"נ,

במכתבי אל שר החקלאות הודעתי על ההלטחנו העקרונית,
ומי כמוהו יודע, שאנו מסוגלים מביינות כח אדם להקים או לרכז
ברעיון בהתאם לצורכים. לכן, ומנעת מלציין שנה הקמה.

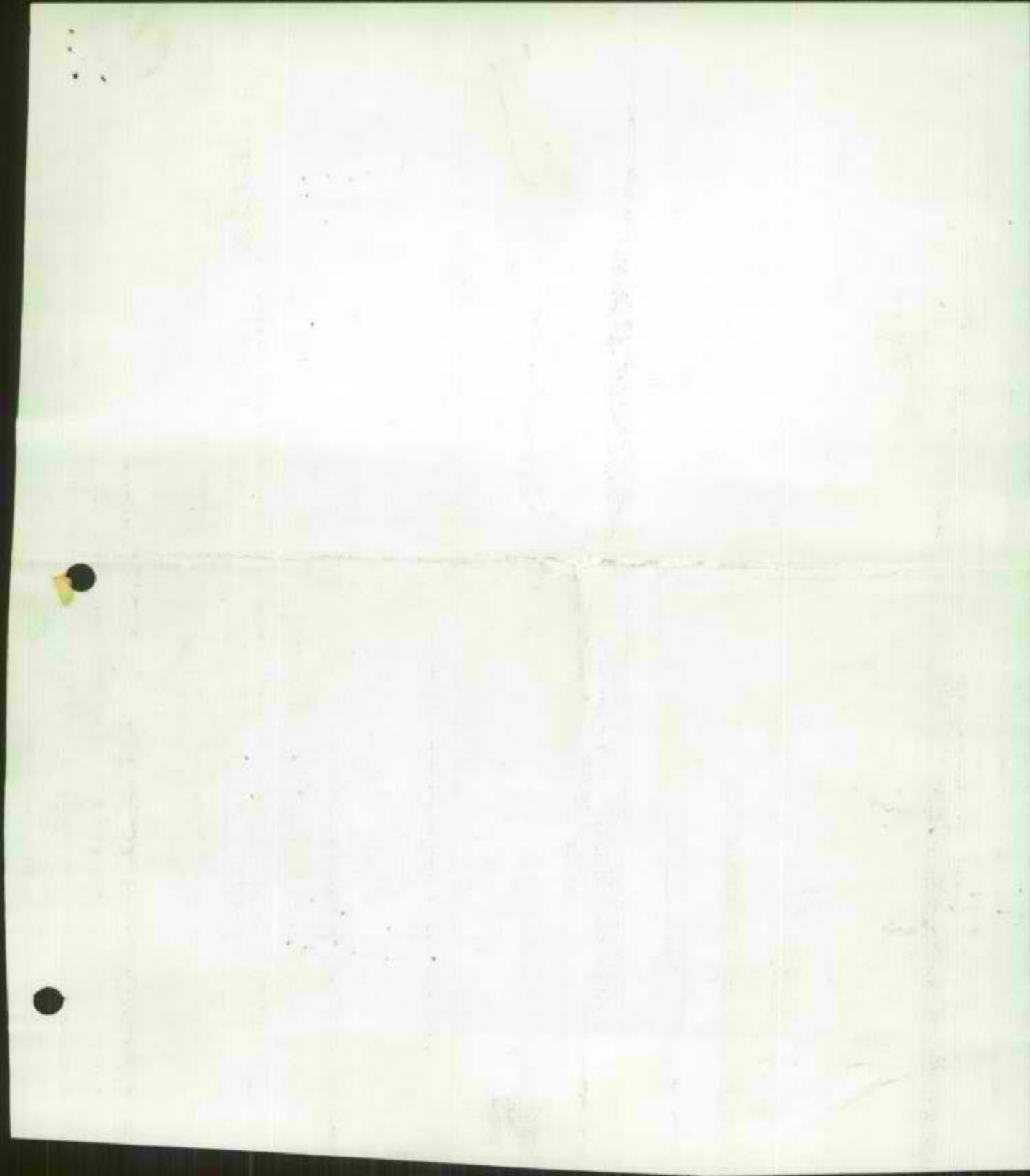
מעשה, תנועת החשבים עומדת לרשות יעוץ.

אנו נדאג לקיים דיונים מוקדמים עם המחלקה לחקלאות
ומכרד החקלאות כדי לקבוע מועדה מתאים ומהותם.

בברכה שנה טובה.

א. נחמסין
מזכיר כללי

העתק: שר החקלאות, מר א. אודן
מנכ"ל המח' להתישבות, מר י. אדמוני

"... The widening military, political and economic cooperation between the Israeli Zionists and the South African racists is not a secret for the world public. But what has a Rabbi to do with this, and a Chief Rabbi at that ?! ...Because Goren is not only a clergyman, but is also a militarist and racist...It is precisely because of his militarism and racism that Goren has been made a Chief Rabbi of Israel....

In Israel, it is known, religion has not been separated from the State, and the State conducts a policy of aggression and territorial expansion, so that the clerics assert that God Himself orders them to take part in that criminal policy....

The majority of the population of Israel, as is known, is composed of non-religious people. However the ruling Zionist camp of Israel exploits religion as an instrument of bemusement, which helps to keep the masses in the state of obedient cannon fodder and as unprotesting cheap manpower.

The chains of religion tie an Israel from the moment he is born to the moment he goes to the next world. In Israel not only is religion not separated from the State, but it is not separated from the school either. Marriage and divorce, birth and death, public transport and many other spheres of life are under the vigilant eye of the clerics....Religion is used not only to spread racism and to strengthen aggressive policies, but also to sanctify capitalist exploitation and division of the workers. The clerics rage against the strikers, against everyone who demands peace and bread. ...

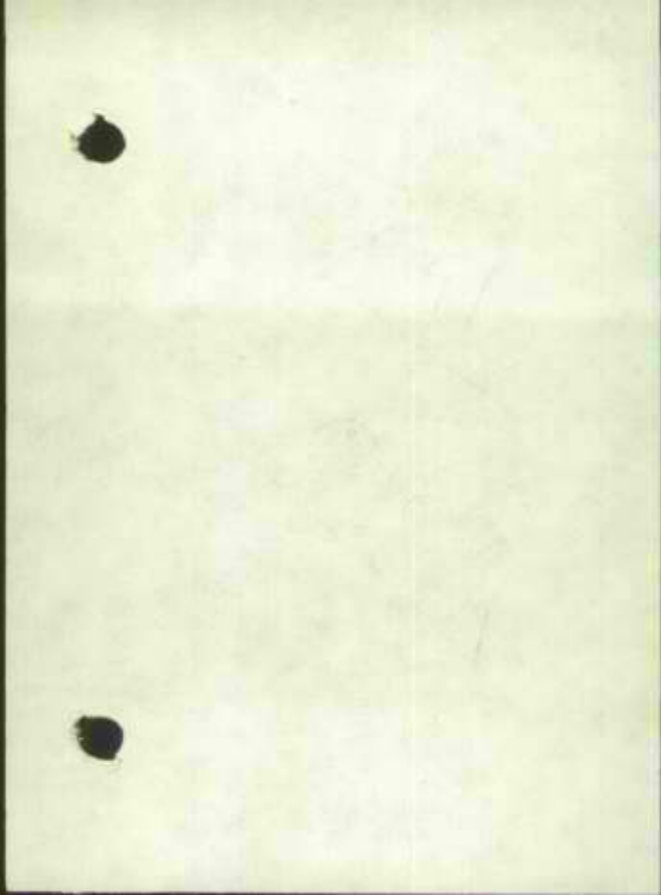
In Israel there is a deliberate incitement of differences among people coming from various countries... It is important to note that Jewish rich men always strove for this. They had always regarded Jews from the countries of Asia and Africa as especially profitable manpower, because of their cheapness. Even at the beginning of the century, encouraging immigration to Palestine, the Jews of these countries they had always called "Jews with small consumers' needs". How much cynicism there is in this term on the part of those who on all corners shout about their "care for the Jews". Is it surprising that the people originating from the countries of the East make up the poorest and the most exploited part of the Jewish population of Israel and are in fact subjected to discrimination in all the spheres of life."

* * *

ישיב
הנה
כח
חב/חג/חג

~~113~~

~~113~~

מועצה אזורית "מעלה הגליל"
מעונה, דואר נע מעלה הגליל

חאריך, 1 למאי 1970

לכבוד

גשר
גשר
גשר

כבוד השר,

רצ"ב הריני מעביר אליך סקירה של מנהל חבל הגליל מר מאיר
שמיר המדבר בעד עצמו.

בקשתי אליך נא הבח בפני הממשלה בקשתם של כ-700 בתי אב שקיומם
הכלכלי נחון בסכנה, שיוחלט אחת ולהמיד אם יש עבורם פתרון, ולא
שייאמר להם בצורה חד משמעית שלא נראה כל סיכוי שמצבם ישתפר, ואז
יחליט כל מחיישב על המשך דרכו במושב, או עזיבתו.

אני מודה לך מראש.

בכבוד רב

וקרט יוסף
ראש המועצה

31 למרץ 1970

סקירה על מצב ישובי ההר בגליל

ה ק ד מ ה

התחממות הגבול הצפוני בחודש האחרון והתחזיות השונות הצופות התלקחות ודאית כמעט של הגיזרה ממוקדות את הזרועים אל הפרובלמטיקה המיוחדת של ישובי גובל הלבנון. שוב אין אלה ישובי הר בעייתיים, הכורעים תחת מעמסה כלכלית וחברתית אקוטית, אלא ישובי הקו הראשון הנחונים תחת נטלים בטחוניים קשים אשר ספק אם יוכלו לעמוד בהם כראוי אם לא תעשה פעולה מידית להקלת הנטל הכלכלי.

יש לכן לאמר מראש, ובריש גלי; על הגופים המיישבים, בכל המוסדות ההרשיות, מטלת חובה בטחונית ולאומית ממדרגה ראשונה, לחסל את הסכנת כת השנים, כדי להקנות רגשות תסכול מוצדקים בקרב המתישבים; ובמקביל לזרז ולטייט בהקדם את הקצאת התקציבים ואמצעי הייצור, בלעדיהם אין קיום יצרני למושבים אלה - וללא קיום יצרני וכלכלי ספק אם יוכלו לעמוד במעמסה הבטחונית המוטלת עליהם.

המצב המידר

בטיפול חבל הגליל של מחלקה ההתיישבות של הסוכנות 58 ישובים חקלאיים מחוכם 36 מושבים (כ-20 מהם ישובי הגבול הלבנוני) ובסך הכל כ-2,200 יחידות חקלאיות במושבים. תקציב הפעולה ההתיישבותית 1970/71 10 מיליון ל"י בתקציב נוסף (של גורמי חוץ) בסך 7-8 מיליון ל"י לשנה זו.

בחינה מדוקדקת ואובייקטיבית של המצב מוכיחה כי הבעיה מתייחסת לכמחצית המושבים בחבל ההר. לעומת 16 מושבים בהם המצב הכלכלי מניח את הדעת - ב-14 מושבים קיימת אמונה חשית משקית ותכנונית הנותנת אפשרות להתפתחות חיובית אילא שבצוע המחונן הוא איטי ובמצבם הנוכחי רב החשש כי כתוצאה מקצב הפיתוח ילכו ויחדדרו בעוד כ-6 הישובים הנוותרים המצב המור מכל הבחינות - הכלכליות, החברתיות והחקלאיות כאחד.

מחור 36 מושבים, 16 במצב כלכלי וארגוני מסודר, הכנסה ממוצעת ליחידה -7,000 - 10,000 ל"י לשנה, בדומה למוצעת הארצי. התחזית לקידום המשקי שלהם טובה וסביר להנחה כי עם השלמת ביצוע ההרחבה המשקית הממוכנת ליחידה יושגו גם היעדים הממוכנים והכנסתם תעמוד על 10,000.- - 12,000.- ל"י לשנה.

4 מושבים נמצאים בשביל המוליך אל דרך המלך הכלכלית: 3 - 4 שנים יגיעו על פי כל התחזיות, מרמת הכנסה נוכחית של 5,000.- - 7,000.- ל"י לשנה ליחידה, עד למוצעת של 7,000.- - 10,000.- ל"י לשנה.

10 מושבים הינם פרובלמטיים מבחינה כלכלית וחברתית, אך הרקע המשקי בהם הוא חיובי. יום ההכנסה השנתית הממוצעת ליחידה 5,500.- ל"י.

4 מושבים הינם פרובלמטיים מכל הבחינות: הכלכליות, חקלאיות וחברתיות. הארגון הפנימי בהם רופף, המשקים ללא חחזית משקית סבירה והמצב החברתי מעורער. ההכנסה הממוצעת השנתית ליחידה אינה עולה על 5,000.- ל"י, ולעתים אף פחותה מזה.

2 מושבים אינם יכולים להכלל באף אחת מן הקטגוריות הנ"ל, בשלב זה לא נראה לגביהם שום פתרון חקלאי סביר.

לנחונים אלה יש להוסיף את בעית המקרים הסוציאליים המגיעים, בממוצע חבלי, ל-10% - 15% והכנסתן היא כ-400 ל"י ליחידה/משפחה בחודש, כ-10% נוספים משפחות מרובות ילדים שמצבם הכלכלי קשה כשמספר הנפשות במשפחה הוא מעל ל-8.

לגבי שמונת ישובי קו הגבול הראשון (להוציא את שמונת הקיבוצים), הבדיקה מראה כי מצב כנ"ל משחק גם אצלם.

2 מושבים במצב מניח את הדעת ואף למעלה מזה.

2 מושבים נוספים הינם בעלי חשית חקלאית ותכנונית טובה. סכוייהם להדביק את הרמה הכלכלית בחבל הור זמן סביר - טובים. (אחד מהם עשוי להדביק את רמת ההכנסה הגבוהה, של כ-10,000 ל"י לשנה הור 1 - 2 שנים, האחר את הרמה הבינונית של 7,000 ל"י לשנה הור 3-5 שנים).

לגבי 4 המושבים הנוותרים - מצבם קשה והתחזית המשקית אינה צופה סיכויים סבירים להטבה ניכרת. נראה כי הפתרון לבעייתם יהיה מעבר לטיפול המשקי-חקלאי (בהעשיה, בקייט, או בעבודת טבעית באזור).

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
1215 EAST 58TH STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60637
TEL. 773-936-5000
FAX 773-936-5001
WWW.CHICAGO.EDU

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
1215 EAST 58TH STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60637
TEL. 773-936-5000
FAX 773-936-5001
WWW.CHICAGO.EDU

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
1215 EAST 58TH STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60637
TEL. 773-936-5000
FAX 773-936-5001
WWW.CHICAGO.EDU

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
1215 EAST 58TH STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60637
TEL. 773-936-5000
FAX 773-936-5001
WWW.CHICAGO.EDU

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
1215 EAST 58TH STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60637
TEL. 773-936-5000
FAX 773-936-5001
WWW.CHICAGO.EDU

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
1215 EAST 58TH STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60637
TEL. 773-936-5000
FAX 773-936-5001
WWW.CHICAGO.EDU

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
1215 EAST 58TH STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60637
TEL. 773-936-5000
FAX 773-936-5001
WWW.CHICAGO.EDU

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
1215 EAST 58TH STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60637
TEL. 773-936-5000
FAX 773-936-5001
WWW.CHICAGO.EDU

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
1215 EAST 58TH STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60637
TEL. 773-936-5000
FAX 773-936-5001
WWW.CHICAGO.EDU

הסקירה הכללית הזאת מבוססת על נתונים סטטיסטיים אשר מטבע הדברים אינם יכולים למסור תמונה שלמה. אף על פי כן נראה כי גם תמונה כזו עשויה להצביע על פרובלמטיקה המיוחדת של ההתיישבות בהר, אשר, גם לאחר טיפול אינטנסיבי של 20 שנה, עדיין נפתלת ומתלבטת בבעיות יסוד קשות. וזאת לא רק מבחינה משקית-חקלאית אובייקטיבית, עקב התנאים האגרוטכניים הקשים, הייצור היקר יחסית, הריווחיות הירודה ואפשרויות האלטרנטיביות המועצות - אלא גם מסיבות סובייקטיביות כמו סחבת, מימוש איטי של החתיכויות ע"י מוסדות המדינה ו/או אי הקצאת הקציבים ואמצעי ייצור מספיקים עליהם נעמוד ביתר פרוט להלן.

כמה בעיות יסוד מתמצות למעשה פרובלמטיקה זו. אנסה לנחח בעיות אלה להן:

- א. הבעיה ההיסטורית.
- ב. הבעיה התכנונית - כלכלית.
- ג. הבעיה החברתית והחינוכית.

א. הבעיה ההיסטורית

ההיסטוריה, ובעיקר ההתחלה ההיסטורית של התיישבות זו ב-1949/50 מבהירה היטב את המצב הנוכחי בו נתונים מושבים אלה.

ההתחלה ב"כפרי העבודה" - רעיונו של יוסף ויץ לפתרון הבעיות הכלכליות, הדמוגרפיות והסוציולוגיות שהעלו גלי העליה ההמונית דאז ע"י כפרים שיעסקו בהכשרת קרקע, ייעור והתחלת הנטיות, ובכך יחזמו ליישוב הארץ ופיתוח אזורי גבול מרוחקים.

ההגשה לא הצריכה אמצעים גדולים. בנייה סטנדרטית ברמה שהיחה נהוגה בארץ באותה תקופה אך גבוהה יותר מבדוני המעברות; חלקת קרקע קטנה, כח 4 - 5 דונם במשקי עזר - והרבה רוח חלוצית שלא שורה בשפע דוקא אצל העולים החדשים, החייטים, הסנדלרים ובעלי הקיוסקים לשעבר.

בשלב השני של "תוכנית ויץ" היה המשק החקלאי צריך להתבסס על ענף המטעים. זהו הענף הטבעי לאזור ההר, בכל העולם - ובפרט בישראל של אותה תקופה. שכן העדר שטחי מטעים והפסקת הסחר עם מדינות השכנות הביאו להאמרה קונינגטורלית במחירי הפירות ואלה הביאו את המתכננים למחשבה כי ניתן להבטיח לחקלאי הכנסה הולמת - ואולי אף מעבר לזה המקבילת ממכסת קרקע קטנה. סקרים מפורטים, או הכשרה מוקדמת של הקרקעות, היו מושגים אקדמאיים. גם הנסיון שנבצר בארץ בהתיישבות הרריה, מהם ניתן ללמוד על ההתיישבות החדשה, היה אפסי כמעט.

ואמנם, לא רחק היום והמצאות טפחה על פני המתכננים. נתגלו מספר שיבושים מהותיים:

- א. ההאמרה הקונינגטורלית במחירי הפירות גרמה לנטיעה מופרזת בכל חלקי הארץ, וכעבור זמן - לירודה ניכרת במחירי הפירות.
- ב. חרף האיכות הטובה יותר של הפרי במטעי ההר, הסתבר כי מטעי השפלה מניבים יבולים גבוהים מאלה של מטעי ההר, בהוצאות ייצור נמוכות לאין שעור.
- ג. על עליית הדרישות בטיב הכשרת הקרקעות התברר שבחלק מהמקרים השטח המצומצם שתוכנן תחילה "אינו קיים" במציאות בשל איכות גרועה של הקרקע: קרקעות שטח שטחיות, תכולת גיר גבוהה וכד'.
- ד. שטחים ניכרים למדי אשר נועדו למטעים ואף ניטעו וגידולי מטע שונים נפסלו לאחר מכן.
- ה. זנים שונים שנחשבו אז למשובחים מסוגם באזור - הוכחו כבלתי מתאימים.

אין פלא, איפוא, כי כעבור מספר שנים לא רב נמצאו ישובי ההר ללא קרקע מספקת ללא אמצעי ייצור נאותים וללא פרנסה נאותה - ולבסוף בפיתור רב בהשוואה להתקדמות המהירה של הכלכלה הישראלית. נוצר "סיר לחץ" של בעיות כלכליות וחקלאיות, ובעיקר חברתיות ואנושיות שהתפוצץ כעבור זמן בהפגנות, שביתות וזעקות חמס כלפי המוסדות.

The first of these is the fact that the
the second is the fact that the
the third is the fact that the

the fourth is the fact that the
the fifth is the fact that the
the sixth is the fact that the

the seventh is the fact that the
the eighth is the fact that the
the ninth is the fact that the

the tenth is the fact that the
the eleventh is the fact that the
the twelfth is the fact that the

the thirteenth is the fact that the
the fourteenth is the fact that the
the fifteenth is the fact that the

the sixteenth is the fact that the
the seventeenth is the fact that the
the eighteenth is the fact that the
the nineteenth is the fact that the
the twentieth is the fact that the

the twenty-first is the fact that the
the twenty-second is the fact that the
the twenty-third is the fact that the

the twenty-fourth is the fact that the
the twenty-fifth is the fact that the
the twenty-sixth is the fact that the

the twenty-seventh is the fact that the
the twenty-eighth is the fact that the
the twenty-ninth is the fact that the

the thirtieth is the fact that the
the thirty-first is the fact that the
the thirty-second is the fact that the

the thirty-third is the fact that the
the thirty-fourth is the fact that the
the thirty-fifth is the fact that the

the thirty-sixth is the fact that the
the thirty-seventh is the fact that the
the thirty-eighth is the fact that the

the thirty-ninth is the fact that the
the fortieth is the fact that the
the forty-first is the fact that the

the forty-second is the fact that the
the forty-third is the fact that the
the forty-fourth is the fact that the

the forty-fifth is the fact that the
the forty-sixth is the fact that the
the forty-seventh is the fact that the

אף על פי כן, במבט לאחור, ניתן לאמר כי הסיכום לתקופה זו הוא חיובי. נוצרה החשתי לפיתוח הישובים: הכשרת קרקע לישובים, נטיעות ראשוניות והחלה של פיתוח הלול. מבחינה חקלאית - לימוד הבעיות המקצועיות, האנושיות והארגוניות, והפקת לקחים היכנוניים מן הבחינה הכלכלית ומבחינה חברתית, יציבות אוכלוסייה, עקב ההומגוניות של המתיישבים, שהיא מן הנדירות בנוף ההתישבות הישראלית וקשר נפשי עמוק לאזור.

יחרה מזאת, בפרספקטיבה היסטורית נראה כי ההצדקה הלאומית היא המשמעותית ביותר לבחינת חיוניותה של התישבות זו. שוב ושוב הוכח כח ישובים אלה מהווים את החטימה העיקרית כנגד חדירות עמוקות של מחבלים בתוך המדינה. משום כך הוקמו בסוף שנות ה-50 ארבעה ישובים נוספים, ובאמצע שנות ה-60 חמישה ישובים במסגרת החוכנית לייחוד הגליל. (מהם - זרעיה, נטועה ושחולה - נחוצים באחרונה לעיקר חקיפותיהם של המחבלים).

ב. הבעיה התכנונית הכלכלית

השלב השני של ההתישבות בהר, שנמשך על פני מרבית שנות ה-60, מתאפיין בשני נושאים עיקריים:

א. הבעיה הכלכלית: העמקת הקיים, הן בהכשרת קרקע, הן ביישום הייצור והן בהפניית אמצעי ייצור נוספים.

ב. בעיית התכנון, בעיקר ה-תכנון שמטרתו להעלות את המושבים לרמת ייצור והכנסות מקובל בארץ.

ואמנם, נוכח הנוצרות של "סיר הלחץ" הדחוס בבעיות כבדות, קבענו כי התכנון מחדש וקביעת מדיניות ברורה ומחייבת את כל הגורמים הם צורך דחוף בעל עדיפות ראשונה. בשנים 1961 - 1963 נעשו איפוא מאמצים תכנוניים ניכרים אשר באו כסופו של דבר לידי ביטוי בהחלטת המינהל לתכנון חקלאי ביולי 1963. סוכמה חוכנית חדשה לפיתוח וקידום ישובי ההר על ידי קביעת ברורות באמצעי ייצור, נורמות ומכסות.

במסגרת חוכנית זו נקבע כי יש להוסיף אמצעי ייצור לישובי הגליל, כמפורט להלן: מים - תוספת של 5 מיליון ממ"ע עד שנת 1968; לול - ביצית בשיעור של 70 מיליון או שווה ערך בפטימים; נטיעות - 5 אלף דונם; פיתוח שלחין - 2,500 דונם.

חשובה ביותר הייתה קביעת המכסות כיעד ברור - הכנסה בשיעור של 7,500 ל"י לשנה ליחידה חקלאית לעומת הכנסה ממוצעת של 3,000 - 4,000 ל"י בשנת 1963.

ואמנם, נראה היה כי לאחר שעברה ההתישבות ההר בגליל שבעה מדורי הגיהנום של תכנונים וחוכניות למיניהם סוכמה סוף חוכנית אב ברורה ומחייבת אשר קבעה אחת ולתמיד נורמות ייצור, אמצעי ומכסות ייצור מוסכמים אשר ילוו את המושבים בהליך התפתחותם, ובכך התוותה למעשה את כיוון ההתפתחות של ישובי ההר.

אלא, שתוך כדי עשיה בשטח נוכחנו כי הביצוע נחל בקשיים ובפיגורים מהותיים. ערכנו, איפוא, בסוף 1968 "מאזן תוצאות" של החוכנית ופרטי ביצועיה. וחנה מסתבר כי יותר מאשר הפיגורים עצמם דווקא הגורמים לפיגורים הללו, במעכבים את השגת היעדים המהוכנסים, והם בעלי משמעות רבה למי שבוחר את התפתחות ישובי ההר בפרספקטיבה ארוכת טווח. במילים אחרות, למרות התכנון וקביעות מפורשות שלו, קצב מימוש ההתחייבויות ע"י מוסדות מדינה הוא איטי ביותר, ללא כל יחס לדינמיקה של המציאות בשטח ואפילו לא לקצב שנקבע ע"י המהכנסים.

ניתן לסכם את הפיגורים הללו בשלושה גורמים עיקריים:

א. הקצאה איטית של אמצעי הייצור ו/או הקצאות שלא בהתאם לקביעות התכנון.

1. לול - פיגור בהקצאת מכסות ייצור בשיעור של 78 מיליון ביצית לעומת כושר הייצור. (ההפרש בין השנים מתבטא בכ-40% לטובת כושר הייצור).

2. מים - פיגור של מיליון ממ"ע לעומת המהוכנס. (יש לציין כי כל עיקוב בהקצאת מכסות המים הנורמטיביים גורם לאחר מכן להפסדים ניכרים, פיזיים וכלכליים במטע).

ב. שינוי יסודי במערך המחירים.

ענף המטע הוא דוגמא אופיינית לטינוניים שחלו במשך השנים במערך המחירים. לכן, ונוכח הירידה החלולה במחירי הפירות, "חרג" חבל הגליל מן הממוכנן וביצע חוספת נטיות בשיעור של 1,000 דונם: ס"ה הנטיות עד ל-1968 היה 10,650 דונם, לעומת 9,592 דונם הממוכננים. ברם, למרות חוספת הנטיות היו הכנסות המתישב מן המטע נמוכות, במונחים כספיים, בשיעור של כ-30%. משום כך ביצעה המחלקה חוספת של 2,000 דונם שלחין לעומת הממוכנן, וזאת כדי להגדיל בכך באופן מידי את ההכנסה החסרה.

ג. נחוניי התכנון של 1963, מבחינת ההכנסה הרצויה למתישב לא התאימו למציאות רמת החיים של 1969. הנחונים שהובאו בסעיף הקודם מהווים דוגמא למאמצי חבל הגליל בכיסוי הפער שבהכנסות המתישב בין התכנון לבין המהירים המציאותיים של אמצע וסוף שנות ה-1960.

ואמנם, במאמר מוסגר ראוי לציין הופעה אופיינית החוזרת על עצמו בכל השלבים של התפתחות ישובי ההר: בעוד שהמחלקה, בהרבה מקרים, ביצעה מעל לממוכנן בנושאים שהיו נחונים בשליטתה, כמו הגדלה הנטיות. נושאים שהיו נחונים בטיפולם של גורמים אחרים לא בוצעו בקצב הדרוש, כמו, נושאי המים, מכסות ייצור כלול והקצאת קרקעות במרחק.

נוכחנו איפוא כי לא זו בלבד שהפיתוח הנ"ל גורמים לשיבושים בפיתוח השוטף של מושבי ההר, אלא, גם גורמים לעיכובים בהשגת היעדים, כלומר, ביסוס כלכלי ומשקי מהיר של המושבים הללו, לכן היה עלינו לערוך הגדרה מחודשת של היעדים, הן כדי בדיקה וקביעה של תחומי הפיתוח אשר ניתן להאיץ בתחום החקלאי הקונבנציונלי, ומעבר לו בתחום אמצעי הייצור המשלימים, וכן להצביע על ההמלצות התיכנוניות הקודמות אשר לא באו לידי ביצוע ולחבוע את ביצוען.

הוקמה ועדה בה היו מיוצגים המחלקה להתישבות ונציגי המתישבים. תוכניתה להמשך פיתוח ישובי ההר מתרכז בשני נושאים: מצד אחד, פיתוח מירבי של אמצעי הייצור בחקלאות. מצד שני, פיתוח ענפים משלימים כגון, חקשית, קייט, מפעלים ושירותים אזוריים, כשיעדה הכללי והחשוב ביותר הוא העלאה ההכנסה הממוצעת במשפחה מ-7,000 ל"ל לשנה ל-11,000 - 12,000 ל"ל לשנה.

חרומה נוספת והחשובה ביותר של הועדה היתה החלוקה שחילקה את מושבי החבל ל-2 קטגוריות, על פי הנחונים החקלאיים והכלכליים שבשטח. לפי קביעה זו נמצאים בקטגוריה אחת מושבים שסיכוייהם להתפתחות חקלאית מלאה טובים, ובקטגוריה האחרת - מושבים שלא יוכלו להסתפק בחקלאות בלבד, בגלל נחוניי השטח. אלה יזדקקו להשלמת הכנסותיהם מחקשית ושירותים. בכך הבחירה הועדה את כוונת ההתפתחות של מושבי החבל, למתישבים עצמם ולגופים המטפלים בהם.

לפי חלוקה זו בקטגוריה א' 15 מושבים הנמצאים מזרחית לקו פרשת המים. התכונות המאפיינות קבוצת מושבים זו הן: גובה מעל פני המים; צמידות לשטחי החולה; שטחי קרקע מצויים ומתאימים בדרך כלל לנטיעת נשירים המלווים יבולים גדולים ובאיכות גבוהה. לדעת הועדה מאפשרות תכונות אלה פיתוח חקלאי מלא של הישובים. את בעיית הקרקע המתאימה בתחומי ההר ובשוליו אפשר לפתור, לדעת הועדה, ע"י חילופי קרקעות בין המושבים והקייבוצים.

על מנת להגיע להכנסה ליחידה בסדר גודל של 11,000 ל"ל בממוצע יש להבטיח, לדעת הועדה משק בהרכב כלהלן:

שלחין	-	5 דונם
מטע	-	15 דונם
לול	-	10 טון פטימים או ביצים בסדר גודל של 120,000 - 140,000.

תכנון זה מחייב חוספת של:

שלחין	-	2,540 דונם
מטע	-	4,576 דונם נשירים
	-	1,970 דונם כרמי יין
	-	1,120 דונם סובטרופיים.
לול	-	1,435 טון בשר
	-	17.5 מיליון ביצים - מהם 610 טון בשר ו-1.5 מיליון ביצים ליחידות לא מאוישות.

בקטגוריה ב' 13 מושבים הנמצאים מערבה לקו פרשת המים. החכונות המאפיינות קטגוריה

זו:

1. מחסור ניכר בשטחים הניתנים להכשרה והראויים למטע או לשלחין. הגודל הממוצע של מטע שניתן להגיע אליו הוא כ- 6 - 7 דונם ליחידה במטע שאין לו יתרונות יחסיים. שטחי המטע בדרך כלל מפורזים, שטחים ואבניים ומניבים יכולים ירודים מכאן הוצאות ייצור גבוהות יחסית בעודף ברוטו נמוך.

2. ההכנסה מענף הלול מהווה כיום מעל 66% מהכנסה הכוללת מיחידות משק. במספר ישובים קיימת הגבלה לפיתוח הלול בגלל המבנה הטופוגרפי של שטחי החצר. בגלל הנתונים החקלאיים הקשים מציעה הוועדה להשלים את הפרנסה וההעסקות של המתיישבים בענפי תעשייה ושירותים ובמקביל לפתח פתוח מירבי של כל הקרקעות במשבצת הראויים להכשרה מבחינה כלכלית.

חכנון זה מחייב חוספה של:

שלחין - 1,550 דונם בקירוב הישובים, בדרך כלל על שטח מטע עקור ומטע 940 דונם בשירות כולל חידוש;
לול - 30.5 מיליון ביצי מאכל ו-900 טונות פטימים.

לוח מספר 7 - ס"ה העסקה הדרושה
בחבל הגליל לפי הוועדה
(באלפי ל"י)

שטח האזור	ס"ה	מטע	שלחין	לול	מפעלי מים	שונוח כולל שיפור פני הכפר	הכשרה קרקע
ס"ה חבל הגליל	58,525	19,341	1,332	9,397	13,500	10,095	*4,860
ס"ה חבל אזור א	45,390	17,051	917	4,252	11,000	** 8,900	4,270
ס"ה חבל אזור ב'	13,135	2,290	415	5,145	2,500	1,195	1,590

* כולל דרכים

** מזה 8,000 מיליון ל"י להשקעות בקירור ובאריזה.

החוכנות הנ"ל הוגשה לוועדה הכלכלה של הכנסת שדנה בחודש דצמבר 1968 ב"מצב ישובי ההר ועמיהם" הוועדה סמכה ידיה על החוכנות, ובין שאר מסקנותיה היא קובעת: "כדי שהחוכנות יכלו תקדמה במידה הראויה את ביסוס ישובי ההר וכדי שיתחננו הליקויים בחכנון ובארגון, יש למצוא את הדרכים המתאימות לחיאות מלא בין הגורמים הנוגעים בדבר, ולהבטחת הסיכומים הדרושים לכך מהתקציבים השנתיים של הממשלה והחוכנות היהודית בפיתוח ההתיישבות במדינה המבוצעת ע"י המחלקה להתיישבות של החוכנות היהודית" כן ממליצה הוועדה על הקמת וועדה בין משרדית בדרג גבוהה שתתפזר המחלקה להתיישבות ומשרד הממשלה הנוגעים בדבר וכן נציגות הישובים. על וועדה זו יהיה לטפל בכל הבעיות הטעונות חיאות בין משרדית, בתחומי הפעולה לביסוס כלכלי של המתיישבים, ותהווה כחובה מרכזית לכל החוכנות הנוגעות למושבי החבל. המלצה אחרת של הוועדה, בעלת חשיבות עקרונית, היתה להעניק לישובי החבל של "אזור מעודף" על כל המשתמע מכך.

יש לציין כי חלק חשוב מהמלצות הוועדה לא מולאו. יתרה מזאת, היעדר תקציבים מתאימים הן במסגרת המחלקה להתיישבות והן במסגרת המשרדים הממשלתיים הנוגעים בדבר גורמים לכך כי קצב ההקצעות והפיתוח הואט, בהשוואה לדחיות ולחשיבות המתחייבים הן מהמצב הכלכלי הקשה בישובי הגליל והן מהתדרדרות הצפויה בתחום הבטחוני.

האטה זו בפיתוח ישובי ההר פוגעת במספר ענפים עיקריים בעלי חשיבות משקית רבה.

נסקור להלן את ההאטה בענפים האלה:

1. קרקע

חוכנות הפיתוח של מושבי החבל חובעות הגדלה המשבצת הקרקעית מ-15 דונם ליחידה כיום עד ל-25 דונם. ואמנם, קיימות דרכות קרקעיות במרחק סביר מישובי ההר המאפשרות הגדלה מכסות הקרקע למספר ניכר של הישובים. לא מכבר הוסכם על הסדר מחודש של הקרקעות בגליל על ידי החלפת מאזור לאזור.

במסגרת הסדר זה עשויים להחוסף למושבני חבל הגליל קרקעות בשיעור של 28%, בנוסף על הקרקע הקיימת בידיהם.

על פי החוכנית, מוצעת החלפה של כ-5,000 דונם עם משקיה קבוציים לצורך נטיעות בשטחים מרוכזים. מזה בוצעה עד כה החלפה של 1,300 דונם וניטעו מחוצם בשנת 1969/70 כ-500 דונם.

יחד עם זאת מוצעים שטחים להשלמת משבצות הקרקע מתוך שטחי רשתות החולה וסך-ג'ין כ-2,500 דונם, ושטחים מרוכזים אחרים בהיקף של כ-3,000 דונם.
נושא זה נמשך-נסחב בעצלהיים זה 3 שנים, וביצועו הסופי עדין אינו נראה באופק.

2. מ י ם

חוכנית אב לאספקת מים להר אושרה עוד כ-1964/65. היא עברה עידכון ב-1967, אך עקב הצורך לפתוח רצוף ומהיר של מפעלי המים בהר, הובאה בפני הגורמים הממשלתיים הנוגעים בדבר, חוכנית מפורטת ל-3 שנים המסתכמת בכ-13 מיליון ל"י. ובסיכום בסך 5.0 מיליון ל"י לביצוע השלב הנוכחי של מפעל המים עדיין לא הוקצב ויש להניח כי לא יוקצב גם בשנה התקציב הבאה.

אכן, פיתוח מפעלי המים מפגר בכ-20% - 30% לעומת הדרישה. (בשנת 1969, שני המפעלים העיקריים - עין-אביב ועין-זיו סיפקו כ-91,000 מ"ק ליממה לעומת 126,000 מ"ק ליממה הדרושים).

המצב כיום הוא שחלק ניכר מהמטעים מקבלים רק 70% מן הנורמות הדרושות כפי שנקבעו על ידי המתכננים ולכן רק מחצית משטחי השלחין מופעלים כדי שאפשר יהיה להפנות מענף זה מים למטעים, אלא שגם הפניה זו אינה עונה על הצרכים.

כאמור, בעיית המים היא עקב אכילס של פיתוח המטעים והיחידות החקלאיות במושבים. אספקת מים הקטנה בכ-30% מהדרוש גורמת לפיגורים בהתפתחות המטע, לגיוון חלקי וליבולים ירודים. למעשה, הנזק הוא כפול ביחס לכמות המים החסרה, כי לרוב נפגמים גם היבול וגם איכות הפרי.

3. הקצאת מכסות ייצור

בגלל מחסור במים לא נוכל לבצע את חוספת הנטיעה כפי שתוכנן. לפי התכנון יש לסיים עד תחילת 1071 4,300 דונם, בעוד למעשה יינטעו 3,200 דונם בלבד.

לול - המחסור במכסות ייצור בלול הוא חמור ופוגע במתישבים, שכן ענף זה התאזר ככפרים רבים כענף ההכנסה העיקרי. כושר הייצור הנוכחי של ישובי ההר הוא 207 מיליון ביצים או שווה ערך בפטימים לשנה, לעומת מכסה קיימת של 130 מיליון ביצים.

4. ת ק צ י ב י ם

וועדת ההר קבעה כי גודל ההשקעות בשנים 1969-1971 יהיה 29 מיליון ל"י אך הושקעו למעשה רק 19 מיליון ל"י, זאת מבלי להתייחס להתייקרות של 15% - 20% באוביקטים המוצעים. הפיגור של 10 מיליון ל"י גורע במימוש חוכנית ההר:

במפעלי מים (פיגור של כ-5 מיליון ל"י)
ב-1,100 דונם מטעים
ב-500 דונם שלחין
בכבישי שרות לשפור הלול (-900,000 ל"י)
בייצור 29 מיליון ביצים.

בהקמת בתי קרור ואריזה הנועדים לשפר את חמורת המתישב מהמטעים ולספק עבודה נוספת לאלה מן הישובים שהוועדה קבעה כי לא יוכלו להסתפק בהכנסה מהמשק החקלאי בלבד (3.6 מיליון ל"י)

ל ס כ ו ם

נחונים אלה מוכיחים מעל ומעבר לכל ספק כי ללא חיטול הסחבת, הקצאת אמצעי הייצור והפניית התקציבים של מוסדות שונים שהתחייבו להם, לא יוכלו המושבים בהר להתפתח בקצב המתוכנן. לאור זאת מנקר החשש אם יוכלו לעמוד בנטל הבטחוני, נוסף למעמסה הכלכלית הרובצת על משפחות מרובות ילדים שחלק מן הכנסתן מגיעה ל-400 ל"י לחודש בלבד.

1. הבעיות החברתיות-חינוכיות

לא יהיה זה נכון, או צודק, להטיל האחריות לאי התפתחותם של ישובי ההר בקצב המהוכנן והמצופה על הגופים הממלכתיים המטפלים בהם בלבד. חלק ניכר מן האחריות מוטל ללא ספק על המתיישבים עצמם, ובעיקר באותם מושבים המוכרים כפרובלמטיים מבחינת המצב הכלכלי הנוכחי, אך בעלי השחית משקית ותחזית תכנונית טובה.

לא כאן המקום להכנס לסיבות סוציו-פסיכולוגיות שגרמו לפיגור המושבים הללו. נוכל לציין כמה מהם בקצרה בעיקר לאורה של החשואה הנערכת ביניהם לבין המושבים אחרים בחבל שהיו בעלי אותם נתונים וסיכויים התחלתיים להצלחה - ושאמנם הצליחו;

אי נקיטת יוזמה מעבר לתחום הצר של הכנסה המתקבל מן המשק החקלאי; למרות מצב כלכלי קשה, אי רצון לשפרו ע"י עבודות חוץ, וחלות כמעט מוחלטת של המתיישב בזריקות כספיות מן החוץ (כל מושבי החבל המצליחים משלבים במידה מסוימת עבודות חוץ כדי להיטיב את מצבם); קשרים "תמולתיים" שהם ירושה מן העבר הדחוק, והרגלים חדשים פסולים שנרכשו בארץ, בחלקם באשמחנו, ואשר השתרשו בקירבם היטב.

וועדת ההר ב-1968 קבעה באופן ברור והמפורש ביותר את כיוון התפתחות של ישובי ההר, ובעיקר אלה הפרובלמטיים אשר לא יוכלו להסתפק בחקלאות בלבד. יש לחזור ולהדגיש כי קביעה זו מחייבת את הגופים המטפלים בישובי ההר והן את המתיישבים עצמם: המוסדות הממלכתיים מחויבים להתחיל ביהות ענפי התעשייה, קייט, ושרותים באזור כדי לספק את התעסוקה הדרושה למתיישבים שאינם יכולים להסתפק בהכנסה מהיחידה החקלאית, המתיישבים עצמם לעומת זאת מחויבים להסתגל למציאות החדשה לפיה שוב לא יוכלו לסמוך על החקלאות ותקציבי המחלקה להתישבות בלבד, מה גם שריכוז חלק מהמשק החקלאי תחת קורת גג משקית אחת בנהול האגודה מותרה למתיישבים אלה זמן פנוי לעבודות חוץ בשיעור של 100 - 200 ימי עבודה בשנה.

ידוע לנו היטב כי דבר זה כשלעצמו מהווה שינוי ערכיך "מהפכני" העומד בניגוד לחנוכסם של המתיישבים בעבר ונוגד את מושגי הקיום מחקלאות בלבד. אך נחאה לנו כי הדבר ניתן לבצוע מבחינת המתיישב ובכך יוכל הוא לסמוך על הכנסה קבועה מהיחידה החקלאית שברשותו ביחד עם זאת, לנצל את הזמן הפנוי להכנסה נוספת. ומצד שני, יסמס הדבר את האינטרס הלאומי והבטחוני ע"י הימצאות מושבים איחניים על קו הגבול.

אלא שהאיזון ב"זהות האינטרסים" הזו הוא עדין ביותר, בעיקר מצידו של המתיישב הסועך להפרת האיזון בגלל הקטיים הכלכליים. לפיכך ולאור הכורה הלאומי והבטחוני של המצאות המושבים באזור, מוטלת מרבית האחריות על המדינה והגופים המטפלים בהם.

מסוים כך, ולאור ההתלקחות הצפויה בגבול, חובה על כל המוסדות לחסל את הסכנת, לזרז - ולסיים בהקדם - את הקצאת התקציבים ואמצעי הייצור, להתחיל בהסברה חינוכית יסודית ומקיפה בקרב המתיישבים עצמם. הצלחתה של פעולה זו, אשר הביא להגברת עמידותם של המתיישבים במעמסה הבטחונית, מותנית לכם בבצוע דחוף ומהיר של ההכנון לבסוס ישובי ההר.

ב ב ר כ ה

מאיר שמיר
מנהל חבל הגליל

המשך פיתוח ישובי ההר .

לאור המלצות ועדת הכלכלה של הכנסת מיום ב' בחמוז חשכ"ט - 18.6.69 ובחוקף ההחלטה של הועדה הבין מוסדית להתישבות מיום כ"ט בניסן תש"ל - 5.5.1970, הופעלה ועדת המנכ"לים שמתפקידה לטפל בהחשט ביצוע הפעולות לפיתוח ישובי ההר ולתאם בין הגורמים השונים הנוגעים בדבר.

הועדה הציבה לה למטרה לחפש דרכים לקידום מצבם הכלכלי של ישובי ההר ע"י מיצוי אפשרויות הפיתוח בחקלאות, בתעסיה, בקייט ובטרוחים.

הועדה הציבה לה למטרה:-

- לחפש דרכים לקידום מצבם הכלכלי של ישובי ההר ע"י מיצוי אפשרויות הפיתוח בחקלאות, בתעסיה, בקייט ובטרוחים.
- לצימצום הפער בין הכנסת המתישב בהר לבין זו של המתישב בשפלה.
- לאפשר תנאי מימון זולים להטקעות בחידוש ציוד והרחבתו.
- להפחית את עומס ההוצאות לפיתוח ואספקת טרוחים מוניציפליים.
- לאפשר קליטת דור ההמשך באזורי ההר .
- ליצירת רקע לחיים כלכליים-חברתיים בריאים למתישבי ההר .

הועדה מציינת טחלה, בטלוט הטנים האחרונות, התקדמות בביצוע בענפי החקלאות ובענפים הלא חקלאיים כגון בתעסיה, קייט, ובטרוחים המהווה בסיס לפעולה נוספת בטטחים אלה בעתיד.

הועדה, לאחר טדנה בתכניות הפעולה של המטרדים השונים בתחום הפיתוח של ישובי ההר ובמטאלות נציגי המתישבים והמועצות האזוריות הגיעה לסיכומים ולהמלצות כדלהלן.

1. התכנית החקלאית.

תוך כדי ביצוע התכנית החקלאית שהוכנה בדצמבר 1968, חלו מספר תמורות

במסך הישראלי אשר מחייבות התייחסות:

- א. בענף המטעים - הוסרו חלק מהמגבלות לגבי ככחות נטיעה הנדרשות בתכנית.
- ב. בענף הלול - חלה התפתחות גדולה בביקוש ובשיווק בשר עוף, המאפשרת גמישות יתר ביחס להקצאת מכסות היצור.

- ג. נוספו שטחי עיבוד ממוך הרזרבות הקרקעיות באזור החולה עבור ישובי מרום הגליל ובאזור לטרון עבור ישובי ההר הנמוך.

1.1 מספר היחידות במוטבים

חבל הגליל	חבל ירושלים	סה"כ	
1.444	1.569	3.014	מספר היחידות המאוכלסות בשנת 1968
1.471	1.613	3.084	מספר היחידות המאוכלסות בשנת 1971
1.577	1.870	3.447	מספר היחידות המתוכננות
106	257	363	להשלמת היחידות המתוכננות
238	437	675	להשלמה עד ל- 60 יחידות

סיכום

1. מבהינת הפעילות המשקית, החברתית ורמת השרותים, נראה לוועדה שהמספר הרצוי של מטפחות חקלאיות ואחרות בקהילה כפרית בהר הוא לפחות 60.
2. בישובי מרום הגליל, בהם ניתן להסלים את גורמי הייצור ל-60 יחידות למוטב, ממליצה הועדה שתוספת היחידות תבוסס על פיתוח חקלאי מלא, פרט ליוצאים מן הכלל.
3. בישובי מעלה הגליל, ואזור ירושלים, ממליצה הועדה שתוספת היחידות עד ל-60 יחידות למוטב תבוסס בעיקר על פיתוח ענפים לא חקלאיים כגון תיירות, קייט, תעסיה, ובחלקה על ענף הלול.

1.2. ל ו ל

ועדת המכסות פעלה במסך הסנתיים האחרונות במסגרת ההנחיה להפזית רוב מכסות הייצור כלול לאזורי החר. במסגרת זו הוגדלו מכסות הפזיזים, אך כמעט שלא הוגדלו מכסות ביצי המאכל עקב מגבלות שנבעו מיחסי היצע והבקו.

כושר הייצור בענף הלול בישובי החר עולה כבר היום על המכסות המאושרות להם ולכן לא יהיה כל קושי להבטיח ייצור בפועל של חלק מהכמויות הנוספות של ביצים ובשר עוף סדורס השוק.

המגמה היא להגדיל בעתיד את המכסות בענף הלול בחלק מהישובים מעבר למצויין בתכנית החקלאית על מנת להעלות את ההכנסות של מתייבבי החר בהתאם לגידול ברמת החיים הכללית בארץ, דבר שניתן לעשות לאור גידול הצריכה של מוצרי הלול בחנאי שיטמר העיקרון של מתן עדיפות בתוספת מכסות לישובי החר.

החליף המודרניזציה /המאפיין את הענף והכולל רכוש שלוחות, רה-חכנון, מגרסים, סיפור מבנים וכו' היווה גורם מגביל במידת מה לגבי קצב פיתוח הענף בעבר אך נראה שלא יהווה מכסול לפיתוח העתידי, ועם סיומו הוא יגרום להעלאת רווחיות בענף חשוב זה.

ס י כ ו ס

הועדה ממליצה על:

1. מתן עדיפות מירבית לישובי החר לגבי מכסות הלול.
2. הקצאת המכסות הנוספות המוצעות בשלבם כשניתנת עדיפות לישובים החסרים אמצעי ייצור בקרקע ובמים.
3. חיפוש דרכים לטווק תוצרת הלול של ישובי החר במועדים קבועים תוך הבטחת מחיר מינימום לכל הייצור שבמסגרת חכניות הפיתוח.
4. חידושו באופן הזמני של האיגום (פול) החבלי של ישובי החר במסגרת חקרת המכסה הסנחית החבלית והמכסה הסופית של הישוב, כדי לאפשר הזרמה טוספת של התוצרת הנוספת הנדרשת ע"י השוק.
5. מתן עדיפות לענף במכסות ובחמיכות לשם צימצום מספר שלוחות המסנה.
6. סיפור חנאי החברואה בענף, ומודרניזציה של הענף בחנאים מתאימים.
7. המסך החאמת האטראי המכוון להיקף הענף.
8. הפיתוח בענף הלול בישובי החר מעבר לחקן ההתייבבותי יפומן ע"י הלוואות מתאימות בדרך המקובלת בהתייבבות שבמסגרת אטראי מרוכז.

1.3. מטע

הגורמים שהגבילו את קצב פיתוח המטע מאז שהוכנה התכנית החקלאית היו:
פיגור בביצוע מפעלי מים להר ובריכוז קרקעות לנטיעה.

סיכום

הועדה ממליצה על טיפול מזורז בהסרת המכשולים שהגבילו את קצב הפיתוח של המטע הנ"ל
ועל מתן זכות מירבית להוספת נטיעה באותם המינים והזנים המתאימים לאזורי ההר.

1.4. פיתוח שטחי שלחין לגידולי שדה

סיכום

1. הועדה ממליצה על פיתוח השטחים המתאימים לגידולי זרעים וגדולים בעונות
מיוחדות שבהם יש יתרון אזורי להר, השטחים שבעמק החולה המיועדים ליטובי מרום
הגליל והשטחים באזור לטרון המיועדים ליטובי אזור ירושלים.
2. לדעת הועדה, יש לדאוג לאיסור סופי של הקצאת הקרקע ולהסדרים האדמיניסטרטיביים
המתחייבים מהעברת קרקעות החולה ליטובים.
3. לדעת הועדה, יש צורך, לגבי שטחי החולה המועברים ליטובי ההר, בהכנת תכנית
מיוחדת אשר חסייע לנצל באופן רציונלי את השטח ולהפכו לגורם כלכלי תוך פרק
זמן קצר.

1.5. מי

יש לציין טחלה לאחרונה התקדמות ניכרת בתיכנון ובביצוע מפעלי מים
בעיקר בגליל.

סיכום

הועדה ממליצה:

1. לפעול להמטך פיתוח מואץ של מפעלי המים להר.
2. להמטיך בהסדר של הסוואת מחיר המים ליטובי ההר למחיר באזורי הארץ האחרים.
3. לתקן את נורמות המים להר בהתאם להמלצות המרכז לתיכנון ופיתוח חקלאי והתייבות.

1.6. הכשרת קרקע

יש לציין שהיקף ההכשרות בשטחים החקלאיים לסנים הבאות ילך ויפחת לקראת גמר פיתוח
הקרקעות.

סיכום

1. הועדה בדעה שיש לשים את הדגש על הכשרת המגרסים ביטובים במתכונת המלאה לפיתוח
ענפי החי, הקייט, התעסיה והטרות, תוך כדי בחינה מקצועית של צורת ההכשרה.
2. הועדה מציינת את ההסדר שנעשה בין שר האוצר לבין הקק"ל בענין הכשרת מגרסים
באזור ירושלים לפיו חוסלם הכשרת המגרסים ביטובי האזור תוך ארבע שנים.

1.7. רשויות ניקוז

ס י כ ו ם

הועדה ממליצה על הקמה והפעלה של רשויות ניקוז ליד המועצות האזוריות מרום הגליל ומעלה הגליל במסגרת הועדות החקלאיות ולהעניק להן את כל התמיכות הניתנות לרשויות הניקוז.

1.8. מפעלים אזוריים

ס י כ ו ם

1. הועדה ממליצה על מתן תנאי מימון מתאימים למפעלים אזוריים ולהחיל תנאים של אזור א' על שני חבלי ההר.

2. הועדה מציינת כי המפעלים הקיימים סובלים מהוצאות מימון גדולות הנובעות מתנאי מימון בלתי הולמים בעבר וממליצה להסוות את תנאי המימון להשקעות שנעשו בעבר לתנאים המוצעים.

1.9. מעמד של "אזור משרד החקלאות" לשני חבלי ההר

ס י כ ו ם

הועדה לקחה לתשומת לב, כי מתקיים דיון בין משרד החקלאות לבין המחלקה להתישבות של הסוכנות היהודית על מתן מעמד של "אזור משרד החקלאות" לכל אחד משני חבלי ההר.

1.10. מ ח ק ר

הבעיות המיוחדות של אזורי ההר מחייבות מחקר ספציפי במספר נושאים, חלק מהם בהיותם יחודיים לאזור ההר וחלקם, בהיותם קשורים בענפים המהווים בסיס עיקרי וכמעט יחיד בהר.

ס י כ ו ם

הועדה סבורה שיש מקום להקמת ועדה ללימוד הנושאים הסעונים מחקר וביצועם באמצעות גורמי המחקר השונים בארץ.

2. ש י כ ו 1

הועדה מציינת ההתקדמות הניכרת בבניית הדירות, מוסדות הציבור והתשתית במושב חבל הגליל וחבל ירושלים^{ברם}. פעילות ברוכה זו גרמה לעומס חסומים על הישובים שאינם יכולים לעמוד בו.

ס י כ ו ט

1. הועדה רשמה לפנייה את הודעת משרד הסיכון בדבר גמר הרחבת הסיכון בחבל הגליל בשנת 1971/72 ובחבל ירושלים בשנת 1972/73.
2. הועדה מביעה את מטלתה שבניית מבני הציבור בכל המושבים תבוצע תוך תקופה של 3 - 5 שנים.
3. באשר לתנאי החסום ע"ח תשתית ובניה צבורית ראה החלטות 4,5,6,7 בסעיף השקעות ושרותים מוניציפליים.

3. השקעות ושרותים מוניציפליים

ס י כ ו ט

1. הועדה ממליצה שמשרד הפנים יבדוק תוך שנה אחת בארבע המועצות האזוריות: מעלה הגליל, מרוט הגליל, הגליל העליון ומטה יהודה את הרכב השרותים המוניציפליים ורמתם, הניתנים לישובים באזורים הנ"ל במטרה להשוותם לאלה הניתנים לעיירת פיתוח שבאזור: כרמיאל בגליל ובית שמש בירושלים.
2. הועדה ממליצה על הסלת חסלום חודשי כולל קבוע למטפחה עבור השרותים המוניציפליים הסופיים שיהיה תואם את כוטר החסלום של הישובים וסלא יעלה על זה שבעיירת פיתוח.
3. משרד הפנים יקבע תוך שנה את גובה החסלום הקבוע עבור השרותים.
4. הועדה ממליצה על הסלת חסלום חודשי כולל קבוע למטפחה עבור ההשקעות המוניציפליות שיהיה תואם את כוטר החסלום של הישובים.
5. ועדה מיוחדת מטעם משרדי האוצר, הפנים, הסיכון והמחלקה להתייבות תבדוק את תקרת ההשקעות המוניציפליות בישובים כגון כבישים פנימיים, ביוב, ניקוז, מבני ציבור וכו' ותקבע את גובה החסלום הקבוע עבור ההשקעות המוניציפליות.
6. הועדה ממליצה כי ההסדר המוצע לגבי ההשקעות המוניציפליות העתידות יחול גם על ההשקעות המוניציפליות שנעשות בישובים בעבר.
7. הועדה ממליצה שהפעלת ההסדרים הנ"ל תחל משנת 1971/72.

4. ח י נ ו ך

ס י כ ו ם

1. הועדה מביעה דעה כי על משרד החינוך להביא בחשבון ההכרח לקיים על רמה הולמת בתי ספר מקומיים בכפרים שמסיבות בטחוניות אין להסיע מהם תלמידים לבתי ספר אזוריים.
2. הועדה ממליצה שמשרד החינוך יכין חכנית אב להקמת בתי ספר באזורי ההר, תוך בחינת האלטרנטיבות האפשריות למיקום בתי ספר. באשר לישובי הגליל, יש מקום לבחינת האפשרויות של סלילת כבישים עורפיים בין היישובים במגמה לאפשר קיומם של בתי ספר גדולים.
3. הועדה ממליצה שמשרד החינוך ידאג לפיתוח בתי ספר היכונים באזורי ההר אשר יכללו מגמות מקצועיות (תעסיה, חקלאות וכו'). מומלץ כי באזור מעלה הגליל חוקם בהקדם מגמה מקצועית בנוטאי התעסיה.
4. הועדה ממליצה שמשרד החינוך ידאג להחזקת מבני ואחרי בתי ספר עד למועד בו יוכלו המועצות האזוריות לעשות זאת בכוחות עצמן.
5. הועדה ממליצה שמשרד החינוך ידאג להקמת תא מיוחד שיעסוק בפעילות התרבותית באזור הגליל בכלל וביישובי גבול הלבנון בפרט.

5. ת ע ש י ה

ס י כ ו ם

1. הועדה ממליצה להעניק תנאי מימון של אזור פיתוח א' לתעסיה ביישובים הכפריים שבאזור ירושלים.
2. הועדה רטמה לפנייה כי ועדת התיעוץ סליד המחלקה להתייבות טבה מטתתפים המחלקה להתייבות של הסו"הי, משרד המסחר והתעסיה ומשרד האוצר מאשרת ההקמה והמיקום של מפעלי תעסיה באזור ההר.
3. הועדה ממליצה כי במסגרת הסיוע לפיתוח התעסיה באזורי ההר יוקמו ע"י משרד המסחר והתעסיה מבני תעסיה סיועמדו לרשות היישובים בתנאי טכירות כמקובל בעירות פיתוח. כמו"כ מומלץ כי במסגרת קביעת תנאי המימון והפעלתם יימצא פיתרון הולם להוצאות המיוחדות לחשית הנובעות מתנאי ההר.
4. הועדה ממליצה כי הועדה הבינמשרדית האחראית לאישור הקמת מפעלי אזוריים תבחן מחדש את מבנה המימון בהקמת מפעלים אזוריים באזורי ההר במטרה לסווגם בטיווג מיוחד שיעניק להם הטבות מעבר למקובל באזורים אחרים.

THE HISTORY OF THE

STATE OF

MASSACHUSETTS
FROM THE FIRST SETTLING OF THE COLONY
TO THE PRESENT TIME
BY
JAMES OSGOOD
OF THE BUREAU OF THE STATE ARCHIVES
PUBLISHED BY THE STATE OF MASSACHUSETTS
1895

CONTENTS

PAGE
The First Settlement of the Colony 1
The Growth of the Colony 10
The Struggle for Independence 25
The Revolution 45
The Federal Union 65
The Civil War 85
The Reconstruction 105
The Present State of the Colony 125

6. ת י י ר ו ת

ס י כ ו ס

1. הועדה ממליצה להעניק לאזורי ההר מעמד של אזור פיתוח א' לצורך פיתוח התיירות על כל המשתמע מכך.
2. משרד התיירות משתתף בתיכנון לטווח ארוך הנערך באזור ירושלים, ותיכנון שיהווה מסגרת לפיתוח האזור בכלל והקיים בכלל זה.
3. הועדה רשמה הודעת משרד התיירות כי יתיחס לכל פרויקט שיוצע לפיתוח במסגרת התכנית הכוללת כנ"ל ויגיש מלוא הסיוע להוצאתו אל הפועל, וכי המשרד רואה בעין טובה פיתוח תשתית תיירות באזורי ההר ויסייע במימון ביצוע התשתית.

* * *

המלצות ועדת המנכ"לים לקידום מצבם של ישובי ההר

הח/5.

השר י. גלילי פותח.

המנהלים הכלליים של משרד החקלאות והמחלקה להתיישבות של הסוכנות היהודית סוקרים את מימצייה וסיכומיה של ועדת המנכ"לים לענין קידום מצבם של ישובי ההר אשר הוקמה על-ידי הועדה להתיישבות ביום כ"ט בויסן תש"ל (5.5.70) (החלטה מס. 2) ומצייגים כי סיכומי הועדה נחקלו על דעת כל משרדי הממשלה, אך בוחרו הסתייגויות מסוימות של משרדי המסחר והתעסיה והכביש.

מ ח ל י ס י מ :

- (א) למחוק את הסיכום לסעיף 9.1 של הדיון-וחשבון בענין המסר פיתוח ישובי ההר, המתייחס לנושא המעמד של "אזור משרד החקלאות" לשני חבלי ההר.
- (ב) למחוק את הסיכום לסעיף 10.1 של הדיון-וחשבון האמור, המתייחס לנושא המחקר.
- (ג) הועדה פורמת ידה על ההמלצות והסיכומים הכלולים בדיון-וחשבון בענין המסר פיתוח ישובי ההר שהוגש לה מטעם ועדת המנכ"לים אשר הוקמה על-פי החלטה מס. 2 של הועדה בישיבתה מיום כ"ט בויסן תש"ל (5.5.70).
- (ד) יושב-ראש הועדה להתיישבות מתבקש לבוא בדברים עם משרדי המסחר והתעסיה והכביש בקשר להסתייגויותיהם מסעיפים מסוימים של הדיון-וחשבון, במטרה להסדיר את הענין בהסכט עמהם.
- (ה) ועדת המנכ"לים לקידום מצבם של ישובי ההר תיתן דעתה על נושא ההר בתקציב לשנת הכספים 1972/73 והכללה במכומים הנדרשים בתקציבי המשרדים הנוגעים בדבר, על-מנת להבטיח ביצוע המלצותיה בשנת התקציב האמורה.
- (ו) יושב-ראש ועדת המנכ"לים יזמן את הועדה, ככל שידרש, במטרה לעקוב אחר ביצוע ההמלצות והסיכומים אשר בדיון-וחשבון.
- (דו"ח ועדת המנכ"לים לקידום מצבם של ישובי ההר שמור במזכירות הממשלה).

ערעור מטעם נציג האיחוד החקלאי על החלטת המחלקה להתיישבות בענין הגרעין לרמת-שלום

הח/6.

השר י. גלילי פותח.

מ ח ל י ס י מ : להסמך את יושב-ראש הועדה וראש המחלקה להתיישבות של הסוכנות היהודית לקבוע את הגרעין לרמת-שלום ובקשת הירדן, כרוח הדיון שנחקיים בישיבת הועדה להתיישבות.

ה י ש י ב ה ג ב ע ל ת

מדינת ישראל

התאריך

תיק מס'

אל:

מאת:

הגדרון:

ד 11 אגף

אב. נאמני

י.ס.ו. אשכול איתן

אירועים של אשכול איתן

28770

יולי 1933

הנה בלוי בלוי בלוי

בביתו של בלוי

הנה בלוי בלוי

הנה בלוי בלוי

הנה בלוי בלוי

הנה

הנה

לכבוד

ראש הממשלה, הגב' גולדה מאיר
שר הבטחון, מר משה דיין
שר האוצר, מר פנחס ספיר
שר החקלאות, מר חיים גבתי
מזכירות תנועת המושבים
ראש המחלקה להתיישבות מר רענן ויץ.

נכבדינו.

אנו החתומים מטה נציגי מושבי תנועת המושבים בגליל, החלטנו לפנות אליכם בפניה זו לאחר, שהתיאשנו מכל הישיבות הטיפוליים השגרתיים שעשינו במשך שנים עם המוסדות המישובים להגיע לביסוס מושבינו ככל הישובים האחרים במדינה ובגליל.

רבות דובר בשנה האחרונה על קידומם של מושבי ההר וישובי הספר ולדאבוננו חוץ מדיבורים איננו רואים שום תקווה לשינוי המצב אלא הכרזות בעיתונים ותוכניות לאין ספור של המחלקה להתיישבות ומשרד החקלאות.

מזה שנים אנו זועקים לקבלת קרקע במרחק והנה כשסוף סוף ישנה הקרקע בחולה מציע מ. החקלאות לתת כמעט כולה לקיבוצי האיזור לישובים מסוג כ. גלעדי כ. הנשיא מעין ברוך וכו' אשר במשבצתם מלבד ענפים אחרים יש ברשותם בסביבות ארבעת אלפים דונמים.

באיזור סן-ג'ין קימים 2300 דונם המגיעים לתת מזה 800 דונם לקיבוץ אדמית אשר כידוע אינו מיושב וחוזק רק ע"י פועלים ומתנדבים בזמן שבמשבצתו קיים כ-2000 דונם. ולישובי הגליל לתת מזה רק 800 דונם.

באיזור אפק קימים כ-4000 דונם של נפקדים המוחזקים ע"י אפק וקיבוצי הסביבה מעל המשבצת המגיעה להם. ומכל זה כשמושב באיזורינו יושב על 500 עד 1000 דונם שברובה אדמה שולית.

לתדהמתנו גם המחלקה להתיישבות שחשבנו שהיא מיצגת אותנו חומכת בהצעות אלו, ולא נשאר לנו אלא להאבק בעצמנו.

בענף הלול היינו נאלצים להשקיע מאות אלפי ל" ברביית גבוהה בכדי להגיע ליצור ולמרות זאת, כל דרישה להגדלת המכסה בענף הלול נחקלת בקשיים עצומים, ואין אנו יכולים למלא הלולים הנמצאים ברשותנו.

היתכן כי לאחר 20 שנות התיישבות בהר עדיין מאות משפחות נאלצות לצאת לעבוד עבודות דחק בכדי לקיים משפחתם ברוכת הילדים.

לכל הצרות הללו נוסף כעת גם המצב הבטחוני, אולם עוד לא היה אף מקרה עזיבה אחד בגלל זה המצב הכלכלי.

שמחנו לשמוע כי הממשלה יושבה לדון על מצבנו. ולהפתעתנו המחלקה להתיישבות שהופיעה כאילו בשמינו לא תבעה האדמות הנ"ל.

מחלקת
165-0

000000

THE FOLLOWING IS A SUMMARY OF THE
RESULTS OF THE TESTS CONDUCTED
ON THE 10 JANUARY 1960. THE
RESULTS OF THE TESTS CONDUCTED
ON THE 10 JANUARY 1960. THE
RESULTS OF THE TESTS CONDUCTED
ON THE 10 JANUARY 1960. THE

000000

THE FOLLOWING IS A SUMMARY OF THE
RESULTS OF THE TESTS CONDUCTED
ON THE 10 JANUARY 1960. THE
RESULTS OF THE TESTS CONDUCTED
ON THE 10 JANUARY 1960. THE
RESULTS OF THE TESTS CONDUCTED
ON THE 10 JANUARY 1960. THE

THE FOLLOWING IS A SUMMARY OF THE
RESULTS OF THE TESTS CONDUCTED
ON THE 10 JANUARY 1960. THE
RESULTS OF THE TESTS CONDUCTED
ON THE 10 JANUARY 1960. THE
RESULTS OF THE TESTS CONDUCTED
ON THE 10 JANUARY 1960. THE

THE FOLLOWING IS A SUMMARY OF THE
RESULTS OF THE TESTS CONDUCTED
ON THE 10 JANUARY 1960. THE
RESULTS OF THE TESTS CONDUCTED
ON THE 10 JANUARY 1960. THE
RESULTS OF THE TESTS CONDUCTED
ON THE 10 JANUARY 1960. THE

THE FOLLOWING IS A SUMMARY OF THE
RESULTS OF THE TESTS CONDUCTED
ON THE 10 JANUARY 1960. THE
RESULTS OF THE TESTS CONDUCTED
ON THE 10 JANUARY 1960. THE
RESULTS OF THE TESTS CONDUCTED
ON THE 10 JANUARY 1960. THE

THE FOLLOWING IS A SUMMARY OF THE
RESULTS OF THE TESTS CONDUCTED
ON THE 10 JANUARY 1960. THE
RESULTS OF THE TESTS CONDUCTED
ON THE 10 JANUARY 1960. THE
RESULTS OF THE TESTS CONDUCTED
ON THE 10 JANUARY 1960. THE

THE FOLLOWING IS A SUMMARY OF THE
RESULTS OF THE TESTS CONDUCTED
ON THE 10 JANUARY 1960. THE
RESULTS OF THE TESTS CONDUCTED
ON THE 10 JANUARY 1960. THE
RESULTS OF THE TESTS CONDUCTED
ON THE 10 JANUARY 1960. THE

THE FOLLOWING IS A SUMMARY OF THE
RESULTS OF THE TESTS CONDUCTED
ON THE 10 JANUARY 1960. THE
RESULTS OF THE TESTS CONDUCTED
ON THE 10 JANUARY 1960. THE
RESULTS OF THE TESTS CONDUCTED
ON THE 10 JANUARY 1960. THE

THE FOLLOWING IS A SUMMARY OF THE
RESULTS OF THE TESTS CONDUCTED
ON THE 10 JANUARY 1960. THE
RESULTS OF THE TESTS CONDUCTED
ON THE 10 JANUARY 1960. THE
RESULTS OF THE TESTS CONDUCTED
ON THE 10 JANUARY 1960. THE

THE FOLLOWING IS A SUMMARY OF THE
RESULTS OF THE TESTS CONDUCTED
ON THE 10 JANUARY 1960. THE
RESULTS OF THE TESTS CONDUCTED
ON THE 10 JANUARY 1960. THE
RESULTS OF THE TESTS CONDUCTED
ON THE 10 JANUARY 1960. THE

THE FOLLOWING IS A SUMMARY OF THE
RESULTS OF THE TESTS CONDUCTED
ON THE 10 JANUARY 1960. THE
RESULTS OF THE TESTS CONDUCTED
ON THE 10 JANUARY 1960. THE
RESULTS OF THE TESTS CONDUCTED
ON THE 10 JANUARY 1960. THE

האם מצפים המוסדות להפגנה רבתי שלנו בכדי שנקבל המגיע לנו ככל מחייב ?
 איננו רואים כי המחלקה להתישבות מיצגת האינטרסים שלנו ואנו מבקשים בכך להזמיןנו לפגישה דחופה לדון בפרכים להגיע לביסוס המושבים באיזור הגליל.
 לתשובתכם הננו מצפים
 ברגשי הוקרה

מספר

מושב עובדים להתישבות חקלאית שתופית בע"מ
 דואר נע גליל הנגיל

(1) מושב אלכס

(1) מושב שפר

(2) מושב אלמיר

מושב עובדים להתישבות חקלאית שתופית בע"מ
 דואר נע גליל הנגיל

(12) מושב אירן

(3) מושב ספסיר

סמסופה

מושב עובדים להתישבות חקלאית שתופית בע"מ

עבדון

מושב עובדים להתישבות חקלאית שתופית בע"מ
 דואר נע גליל מערבי

(4) מושב לבבין

רמת-כנרת

מושב עובדים להתישבות חקלאית שתופית בע"מ
 דואר נע גליל כנרת

(13) מושב יריב

בטוחה

מושב עובדים להתישבות חקלאית שתופית בע"מ
 של בני המושבים בגליל בע"מ

(14) מושב דן יקב

(15) מושב

(15) מושב רמת-זכא

מושב עובדים להתישבות חקלאית שתופית בע"מ
 דואר נע גליל הנגיל

(17) מושב אלקיר

אביבים

מושב עובדים להתישבות חקלאית שתופית בע"מ

(16) מושב אלכס

(18) מושב אלכס

מושב עובדים להתישבות חקלאית שתופית בע"מ

כרם יוסף

מושב עובדים להתישבות חקלאית שתופית בע"מ
 דואר נע גליל ערבה

(19) מושב אלכס

(17) מושב אלכס

(18) מושב אלכס

(19)

(20)

(21)

(22)

(20) מושב אלכס

פניני החדשה

מושב עובדים להתישבות חקלאית שתופית בע"מ

מושב עובדים להתישבות חקלאית שתופית בע"מ

יומרה

מושב עובדים להתישבות חקלאית שתופית בע"מ
 דואר נע גליל מערבי

מושב עובדים להתישבות חקלאית שתופית בע"מ
 דואר נע גליל מערבי

מושב עובדים להתישבות חקלאית שתופית בע"מ
 דואר נע גליל מערבי

THESE ARE THE ONLY TWO COPIES OF THE
ORIGINALS OF THE DOCUMENTS
WHICH WERE DEPOSITED IN THE
LIBRARY OF THE CONGRESS

10727

THESE ARE THE ONLY TWO COPIES OF THE
ORIGINALS OF THE DOCUMENTS
WHICH WERE DEPOSITED IN THE
LIBRARY OF THE CONGRESS

10727

10727

10727

5
ירושלים, ט' באלול, תשל"א
30 באוגוסט, 1971

אלו מנחם סטיר - שר האוצר
מאת: השר ישראל גלילי

הנדון: ישובי החר

בדיון שהיה בנדרון בועדת הבינמוסדית להתישבות
הוטל עלי לבוא עמך בדברייט, כשר המסחר והתעשייה
בשאלות אחדות שנותרו לברור בין משרדך לבין ועדת
המנכ"לים לענין ישובי החר.

אבקשך מאד לזמן את הפגישה ולהזמין אליה את
מר א. ברוס - מנכ"ל משרד החקלאות ומר י. אימוני -
מנכ"ל מחלקת התישבות, יושבי ראש ועדת המנכ"לים
האמורה.

ב ב ר כ ה

ישראל גלילי
שר

RECEIVED
JAN 10 1964

TO: THE DIRECTOR
FEDERAL BUREAU OF INVESTIGATION

FROM: [illegible]

SUBJECT: [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

1. [illegible]
2. [illegible]
3. [illegible]
4. [illegible]

2000

1000

יְרוּשָׁלַיִם
כב' באלול חשל"א
12 בספטמבר 1971

שר האוצר

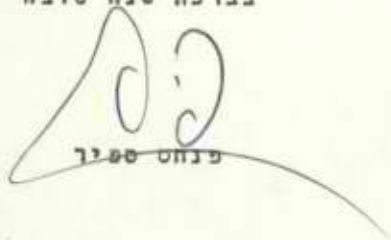
מס'

אל : השר ישראל גלילי

קיבלתי את מכתבך מיום 30.8.71.

ברצון אזמן פגישה בענין ישובי ההר
כפי שאחה מציע.

בברכת שנה טובה

פנחס ספיר

ירושלים, י"ח במסור תש"ל
22 ביולי 1970

א ל: מר א. ברום - סנכ"ל סגור החקלאות
מר י. אדמוני - סנכ"ל מחלקת ההתיישבות של הסוכנות

סאח: ישראל גלילי

בשעתו החליטה הועדה להתיישבות על כינון ועדה להחזקת הביטוס של
ישובי ההר.

הועדה הסכימה את המדים י. גלילי וח. גנתי לקבוע מי ומי יהיה
יושב-ראש הועדה לענין ההר.

על דעת מני המדים סתמכים בזה מר אברהם ברום ומר יחיאל אדמוני
כיושב-ראש הועדה. יושבי-הראש יקבעו ביניהם את סדרי העבודה בניהול
הועדה.

ב ב ר כ ה,

ישראל גלילי
מר

העוזר מר חיים גנתי - מר החקלאות
מר רענן וייץ - ראש מחלקת ההתיישבות

ועדת המנכ"לים לתיאום הפיתוח של ישובי ההר

ד' המוז תשל"א
27 ביוני 1971

לכבוד
השר ישראל גלילי
ירושלים
שר נכבד,

בהחלט להחלטה של הועדה הבינמוסרית להתישבות מיום כ"ט בניסן תש"ל
5.5.1970, הופעלה ועדת המנכ"לים במטרה להחיש ביצוע הפעולות לפיתוח
ישובי ההר ולתאם בין הגורמים השונים הנוגעים בדבר.

הועדה, לאחר שדנה בתכניות הפעולה של המשרדים השונים בתחום הפיתוח
של ישובי ההר ובמשאלות נציגי המתיישבים והמועצות האזוריות, הגיעה
לסיכומים ולהמלצות שאנו מתכבדים להמציאם לכם.

בכבוד רב,

יחיאל אדמוני
מנכ"ל המחלקה להתישבות
של הסוכנות היהודית

אברהם ברום
מנכ"ל משרד החקלאות

המשך פיתוח ישובי ההר .

לאור המלצות ועדת הכלכלה של הכנסת מיום ב' בתמוז תשכ"ט - 18.6.69
ובחוקף ההחלטה של הועדה הבין מוסדית להתיישובות מיום כ"ט בניסן תש"ל - 5.5.1970,
הופעלה ועדת המנכ"לים שמתפקידה לטפל בהחשט ביצוע הפעולות לפיתוח ישובי ההר ולתאם
בין הגורמים השונים הנוגעים בדבר.

~~הועדה הציבה לה למטרה לחפש דרכים לקידום מצבם הכלכלי של ישובי
ההר ע"י מיצוי אפשרויות הפיתוח בחקלאות, בתעשייה, בקייט ובשרותים.~~

הועדה הציבה לה למטרה:-

- לחפש דרכים לקידום מצבם הכלכלי של ישובי ההר ע"י מיצוי אפשרויות הפיתוח
בחקלאות, בתעשייה, בקייט ובשרותים.
- לצימצום הפער בין הכנסת המתישב בהר לבין זו של המתישב בטפלה.
- לאפשר תנאי מימון זולים להשקעות בחידוש ציוד והרחבתו.
- להפחית את עומס ההוצאות לפיתוח ואספקת שרותים מוניציפליים.
- לאפשר קליטת דור ההמשך באזורי ההר .
- ליצירת רקע לחיים כלכליים-חברתיים בריאים למתישבי ההר .

הועדה מציינת שחלה, בטלוש השנים האחרונות, התקדמות בביצוע בענפי
החקלאות ובענפים הלא חקלאיים כגון בתעשייה, קייט, ובשרותים המהווה בסיס לפעולה
נוספת בטטחים אלה בעתיד.

הועדה, לאחר שדנה בתכניות הפעולה של המשרדים השונים בתחום הפיתוח
של ישובי ההר ובמסאלות נציגי המתישבים והמועצות האזוריות הגיעה לסיכומים
ולהמלצות כדלהלן.

1. התכנית החקלאית.

תוך כדי ביצוע התכנית החקלאית שהוכנה בדצמבר 1968, חלו מספר תמורות במסך הישראלי אשר מחייבות התיחסות:

- א. בענף המטעים - הוסרו חלק מהמגבלות לגבי כבשות נטיעה הנדרשות בתכנית.
- ב. בענף הלול - חלה התפתחות גדולה בביקוש ובסיווק בשר עוף, המאפשרת במיטות יתר ביחס להקצאת מכסות היצור.
- ג. נוספו שטחי עיבוד ממוך הרזרבות הקרקעיות באזור החולה עבור ישובי מרום הגליל ובאזור לטרון עבור ישובי ההר הנמוך.

1.1 מספר היחידות במוטבים

חבל הגליל	חבל ירושלים	ס ה " כ	
1.444	1.569	3.014	מספר היחידות המאוכלסות בשנת 1968
1.471	1.613	3.084	מספר היחידות המאוכלסות בשנת 1971
1.577	1.870	3.447	מספר היחידות המתוכננות
106	257	363	להשלמת היחידות המתוכננות
238	437	675	להשלמה עד ל- 60 יחידות

ס י כ ו ם

1. מבחינת הפעילות המסקית, החברתית ורמת השרותים, נראה לוועדה שהמספר הרצוי של מטפחות חקלאיות ואחרות בקהילה כפרית בהר הוא לפחות 60.
2. בישובי מרום הגליל, בהם ניתן להטלים את גורמי הייצור ל-60 יחידות למוטב, ממליצה הועדה שתוספת היחידות תבוסט על פיתוח חקלאי מלא, פרט ליוצאים מן הכלל.
3. בישובי מעלה הגליל, ואזור ירושלים, ממליצה הועדה שתוספת היחידות עד ל-60 יחידות למוטב תבוסט בעיקר על פיתוח ענפים לא חקלאיים כגון תיירות, קייט, תעשיה, ובחלקה על ענף הלול.

1.2. ל ו ל

ועדת המכסות פעלה במסך הסנתיים האחרונות במסגרת ההנחיה להפחית רוב מכסות הייצור כלול לאזורי ההר. במסגרת זו הוגדלו מכסות הפזיזים, אך כמעט שלא הוגדלו מכסות ביצי המאכל עקב מגבלות שנבעו מיחסי היצע והבקו.

כושר הייצור בענף הלול בישובי ההר עולה כבר היום על המכסות המאושרות להם ולכן לא יהיה כל קושי להבטיח ייצור בפועל של חלק מהכמויות הנוספות של ביצים ובשר עוף סדורש השוק.

המגמה היא להגדיל בעתיד את המכסות בענף הלול בחלק מהישובים מעבר למצויין בחכנית החקלאית על מנת להעלות את ההכנסות של מתייבבי ההר בהתאם לגידול ברמת החיים הכללית בארץ, דבר שניתן לעשות לאור גידול הצריכה של מוצרי הלול בתנאי שיטת העיקרון של מתן עדיפות בתוספת מכסות לישובי ההר.

החליף המודרניזציה/המאפיין את הענף הכולל רכוז שלוחות, רה-תכנון מברטים, שיפור מבנים וכו' היווה גורם מגביל במידת מה לגבי קצב פיתוח הענף בעבר אך נראה שלא יהווה מכסול לפיתוח העתידי, ועם סיומו הוא יגרום להעלאת רווחיות בענף חשוב זה.

ס י כ ו ט

הועדה ממליצה על:

1. מתן עדיפות מירבית לישובי ההר לגבי מכסות הלול.
2. הקצאת המכסות הנוספות המוצעות בשלבים כשניתנת עדיפות לישובים החסרים אמצעי ייצור בקרקע ובמים.
3. חיפוט דרכים לסווק תוצרת הלול של ישובי ההר במועדים קבועים חוץ הבטחת מחיר מינימום לכל הייצור שבמסגרת חכניות הפיתוח.
4. חידושו באופן הזמני של האיגום (פול) החבלי של ישובי ההר במסגרת חקרת המכסה הסנתית החבלית והמכסה הסופית של הישוב, כדי לאפשר הזרמה טוטפת של התוצרת הנוספת הנדרשת ע"י השוק.
5. מתן עדיפות לענף במכסות ובתמיכות לשם צימצום מספר שלוחות המטנה.
6. שיפור תנאי התברואה בענף, ומודרניזציה של הענף בתנאים מתאימים.
7. המסך התאמת האסראי המכוון להיקף הענף.
8. הפיתוח בענף הלול בישובי ההר מעבר לתקן ההתייבבותי יפומן ע"י הלוואות מתאימות בדרך המקובלת בהתייבבות שבמסגרת אסראי מרוכז.

1.3. מ ט ע

הגורמים שהגבילו את קצב פיתוח המטע מאז שהוכנה התכנית החקלאית היו:
פיגור בביצוע מפעלי מים להר ובריכוז קרקעות לנטיעה.

ס י כ ו ם

הועדה ממליצה על טיפול מזורז בהסרת המכסולים שהגבילו את קצב הפיתוח של המטע הנ"ל
ועל מתן זכות מירבית לתוספת נטיעה באותם המינים והזנים המתאימים לאזורי ההר.

1.4. פיתוח שטחי שלחין לגידולי שדה

ס י כ ו ם

1. הועדה ממליצה על פיתוח השטחים המתאימים לגידולי זרעים וגדולים בעונות
מיוחדות שבהם יש יתרון אזורי להר, השטחים שבעמק החולה המיועדים ליטובי מרום
הגליל והשטחים באזור לטרון המיועדים ליטובי אזור ירושלים.
2. לדעת הועדה, יש לדאוג לאיסור סופי של הקצאת הקרקע ולהסדרים האדמיניסטרטיביים
המתחייבים מהעברת קרקעות החולה לישובים.
3. לדעת הועדה, יש צורך, לגבי שטחי החולה המועברים ליטובי ההר, בהכנת תכנית
מיוחדת אשר תסייע לנצל באופן רציונלי את השטח ולהפכו לגורם כלכלי תוך פרק
זמן קצר.

1.5. מ י ם

יש לציין שחלה לאחרונה התקדמות ניכרת בתיכנון ובביצוע מפעלי מים
בעיקר בגליל.

ס י כ ו ם

הועדה ממליצה:

1. לפעול להמטך פיתוח מואץ של מפעלי המים להר.
2. להמשיך בהסדר של הסוואת מחיר המים ליטובי ההר למחיר באזורי הארץ האחרים.
3. לתקן את נורמות המים להר בהתאם להמלצות המרכז לתיכנון ופיתוח חקלאי והתישבות.

1.6. הכשרת קרקע

יש לציין שהיקף ההכשרות בשטחים החקלאיים לשנים הבאות ילך ויפחת לקראת גמר פיתוח
הקרקעות.

ס י כ ו ם

1. הועדה בדעה שיש לשים את הדגש על הכשרת המגרשים ביטובים במתכונת המלאה לפיתוח
ענפי החי, הקייט, התעסיה והטרות, תוך כדי בחינה מקצועית של צורת ההכשרה.
2. הועדה מציינת את ההסדר שנעשה בין מר האוצר לבין הקק"ל בעניין הכשרת מגרשים
באזור ירושלים לפיו חוסלם הכשרת המגרשים ביטובי האזור תוך ארבע שנים.

1.7. רשויות ניקוז

ס י כ ו ם

הועדה ממליצה על הקמה והפעלה של רשויות ניקוז ליד המועצות האזוריות מרום הגליל ומעלה הגליל במסגרת הועדות החקלאיות ולהעניק להן את כל התמיכות הניתנות לרשויות הניקוז.

1.8. מפעלים אזוריים

ס י כ ו ם

1. הועדה ממליצה על מתן תנאי מימון מהאימים למפעלים אזוריים ולהחיל תנאים של אזור א' על שני חבלי ההר.
2. הועדה מציינת כי המפעלים הקיימים סובלים מהוצאות מימון גדולות הנובעות מתנאי מימון בלתי הולמים בעבר וממליצה להשוות את תנאי המימון להשקעות שנעשו בעבר לתנאים המוצעים.

1.9. מעמד של "אזור משרד החקלאות" לשני חבלי ההר

ס י כ ו ם

הועדה לקחה לתשומת לב, כי מתקיים דיון בין משרד החקלאות לבין המחלקה להתיישבות של הסוכנות היהודית על מתן מעמד של "אזור משרד החקלאות" לכל אחד משני חבלי ההר.

1.10. מ ח ק ר

הבעיות המיוחדות של אזורי ההר מחייבות מחקר ספציפי במספר נושאים, חלק מהם בהיותם יהודיים לאזור ההר וחלקם, בהיותם קשורים בענפים המהווים בסיס עיקרי וכמעט יחיד בהר.

ס י כ ו ם

הועדה סבורה שיש מקום להקמת ועדה ללימוד הנושאים הסעונים מחקר וביצועם באמצעות גורמי המחקר השונים בארץ.

2. ש י כ ו ן

הועדה מציינת ההתקדמות הניכרת בבניית הדירות, מוסדות הציבור והתשתית במושב חבל הגליל וחבל ירושלים. פעילות ברוכה זו גרמה לעומס תשלומים על הישובים שאינם יכולים לעמוד בו.

ס י כ ו ן

1. הועדה רטמה לפנייה את הודעת משרד הסיכון בדבר גמר הרחבת הסיכון בחבל הגליל משנת 1971/72 ובחבל ירושלים בשנת 1972/73.
2. הועדה מביעה את מטלתה שבניית מבני הציבור בכל המושבים תבוצע תוך תקופה של 3 - 5 שנים.
3. באשר לתנאי התשלום ע"ח תשתית ובניה צבורית ראה החלטות 4,5,6,7 בסעיף התקעות ושרותים מוניציפליים.

3. התקעות ושרותים מוניציפליים

ס י כ ו ן

1. הועדה ממליצה שמשרד הפנים יבדוק תוך שנה אחת בארבע המועצות האזוריות: מעלה הגליל, מרוט הגליל, הגליל העליון ומטה יהודה את הרכב השרותים המוניציפליים ורמתם, הניתנים לישובים באזורים הנ"ל במסגרת להטותם לאלה הניתנים לעיירת פיתוח טבאזור: כרמיאל בגליל ובית שמש בירושלים.
2. הועדה ממליצה על הסלת תשלום חודשי כולל קבוע למספחה עבור השרותים המוניציפליים הסופיים שיהיה תואם את כושר התשלום של הישובים וטלא יעלה על זה שבעיירת פיתוח.
3. משרד הפנים יקבע תוך שנה את גובה התשלום הקבוע עבור השרותים.
4. הועדה ממליצה על הסלת תשלום חודשי כולל קבוע למספחה עבור ההתקעות המוניציפליות שיהיה תואם את כושר התשלום של הישובים.
5. ועדה מיוחדת מטעם משרדי האוצר, הפנים, הסיכון והמחלקה להתייבות תבדוק את תקרת ההתקעות המוניציפליות בישובים כגון כבישים פנימיים, ביוב, ניקוז, מבני ציבור וכו' ותקבע את גובה התשלום הקבוע עבור ההתקעות המוניציפליות.
6. הועדה ממליצה כי ההסדר המוצע לגבי ההתקעות המוניציפליות העתידות יחול גם על ההתקעות המוניציפליות שנעשות בישובים בעבר.
7. הועדה ממליצה שהפעלה ההסדרים הנ"ל תחל משנת 1971/72.

4. ח י נ ו ך

ס י כ ו ם

1. הועדה מביעה דעה כי על משרד החינוך להביא בחשבון ההכרח לקיים על רמה הולמת בתי ספר מקומיים בכפרים שמסיבות בטחוניות אין להסיע מהם תלמידים לבתי ספר אזוריים.
2. הועדה ממליצה שמשרד החינוך יכין תכנית אב להקמת בתי ספר באזורי ההר, תוך בחינת האטרנטיבות האפשריות למיקום בתי ספר. באשר לישובי הגליל, יש מקום לבחינת האפשרויות של סלילת כבישים עורפיים בין היישובים במגמה לאפשר קיומם של בתי ספר גדולים.
3. הועדה ממליצה שמשרד החינוך ידאג לפיתוח בתי ספר היכוניים באזורי ההר אשר יכללו מגמות מקצועיות (תעסיה, חקלאות וכו'). מומלץ כי באזור מעלה הגליל הוקם בהקדם מגמה מקצועית בנוטאי התעסיה.
4. הועדה ממליצה שמשרד החינוך ידאג להחזקת מבני ואחרי בתי ספר עד למועד בו יוכלו המועצות האזוריות לעשות זאת בכוחות עצמן.
5. הועדה ממליצה שמשרד החינוך ידאג להקמת תא מיוחד שיעסוק בפעילות התרבותית באזור הגליל בכלל וביישובי גבול הלבנון בפרט.

5. ת ע ש י ה

ס י כ ו ם

1. הועדה ממליצה להעניק תנאי מימון של אזור פיתוח א' לתעסיה ביישובים הכפריים שבאזור ירוסלים.
2. הועדה רטמה לפנייה כי ועדת התיעוץ סליד המחלקה להתייבות טבה מסתתפים המחלקה להתייבות של הסו"הי, משרד המסחר והתעסיה ומשרד האוצר מאשרת ההקמה והמיקום של מפעלי תעסיה באזור ההר.
3. הועדה ממליצה כי במסגרת הסיוע לפיתוח התעסיה באזורי ההר יוקמו ע"י משרד המסחר והתעסיה מבני תעסיה טיועמדו לרשות היישובים בתנאי שכירות כמקובל בעיירות פיתוח. כמו"כ מומלץ כי במסגרת קביעת תנאי המימון והפעלתם יימצא פיתרון הולם להוצאות המיוחדות לחשתית הנובעות מתנאי ההר.
4. הועדה ממליצה כי הועדה הבינמשרדית האחראית לאישור הקמת מפעלים אזוריים תבחן מחדש את מבנה המימון בהקמת מפעלים אזוריים באזורי ההר במטרה לסווגם בסיווג מיוחד שיעניק להם הטבות מעבר למקובל באזורים אחרים.

6. ת י י ר ו ת

ס י כ ו ס

1. הועדה ממליצה להעניק לאזורי ההר מעמד של אזור פיהוח א' לצורך פיתוח החיירות על כל המשתמע מכך.
2. משרד החיירות משתתף בתיכנון לטווח ארוך הנערך באזור ירוסלים, תיכנון שיהווה מסגרת לפיתוח האזור בכלל והקייט בכלל זה.
3. הועדה רשמה הודעת משרד החיירות כי יתיחס לכל פרויקט שיוצע לפיתוח במסגרת החכנית הכוללת כנ"ל ויגיש מלוא הסיוע להוצאתו אל הפועל, וכי המשרד רואה בעין טובה פיתוח תשתית חיירות באזורי ההר ויסייע במימון ביצוע התשתית.

* * *

המשך פיתוח ישובי ההר .

לאור המלצות ועדת הכלכלה של הכנסת מיום ב' בחמוז חשכ"ט - 18.6.69 ובחוקף ההחלטה של הועדה הבין מוסדית להתישבות מיום כ"ט בניסן חש"ל - 5.5.1970, הופעלה ועדת המנכ"לים שמתפקידה לטפל בהחשבת ביצוע הפעולות לפיתוח ישובי ההר ולתאם בין הגורמים השונים הנוגעים בדבר.

הועדה הציבה לה למטרה לחפש דרכים לקידום מצבם הכלכלי של ישובי ההר ע"י מיצוי אפשרויות הפיתוח בחקלאות, בתעשייה, בקייט ובטירות.

הועדה הציבה לה למטרה:-

- לחפש דרכים לקידום מצבם הכלכלי של ישובי ההר ע"י מיצוי אפשרויות הפיתוח בחקלאות, בתעשייה, בקייט ובטירות.
- לצימצום הפער בין הכנסת המתישב בהר לבין זו של המתישב בשפלה.
- לאפשר תנאי מימון זולים להשקעות בחידוש ציוד והרחבתו.
- להפחית את עומס ההוצאות לפיתוח ואספקת טירות מוניציפליים.
- לאפשר קליטת דור ההמשך באזורי ההר .
- ליצירת רקע לחיים כלכליים-חברתיים בריאים למתישבי ההר .

הועדה מציינת שחלה, בטלוש השנים האחרונות, התקדמות בביצוע בענפי החקלאות ובענפים הלא חקלאיים כגון בתעשייה, קייט, ובטירות המהווה בסיס לפעולה נוספת בטוחים אלה בעתיד.

הועדה, לאחר טדנה בתכניות הפעולה של המשרדים השונים בתחום הפיתוח של ישובי ההר ובמשאלות נציגי המתישבים והמועצות האזוריות הגיעה לסיכומים ולהמלצות כדלהלן.

1. התכנית והחקלאית.

תוך כדי ביצוע התכנית החקלאית שהוכנה בדצמבר 1968, חלו מספר תמורות

במסק הישראלי אשר מחייבות התייחסות:

א. בענף המטעים - הוסרו חלק מהמגבלות לגבי כסאות נסיעה הנדרשות בתכנית.

ב. בענף הלול - חלה התפתחות גדולה בביקוש ובסיווק בשר עוף, המאפשרת גמישות יתר ביחס להקצאת מכסות היצור.

ג. נוספו שטחי עיבוד מסוף הרזרבות הקרקעיות באזור החולה עבור ישובי מרום הגליל ובאזור לטרון עבור ישובי ההר הנמוך.

1.1 מספר היחידות במוסבים

מספר היחידות המאוכלסות בשנת 1968	סה"כ	חבל ירושלים	חבל הגליל
מספר היחידות המאוכלסות בשנת 1971	3.014	1.569	1.444
מספר היחידות המתוכננות	3.084	1.613	1.471
להשלמת היחידות המתוכננות	3.447	1.870	1.577
להשלמה עד ל- 60 יחידות	363	257	106
	675	437	238

סיכום

1. מבחינת הפעילות המטקית, החברתית ורמת השרותים, נראה לוועדה שהמספר הרצוי של מטפחות חקלאיות ואחרות בקהילה כפרית בהר הוא לפחות 60.

2. בישובי מרום הגליל, בהם ניתן להטלים את גורמי הייצור ל-60 יחידות למוטב, ממליצה הוועדה שתוספת היחידות תבוסס על פיתוח חקלאי מלא, פרט ליוצאים מן הכלל.

3. בישובי מעלה הגליל, ואזור ירושלים, ממליצה הוועדה שתוספת היחידות עד ל-60 יחידות למוטב תבוסס בעיקר על פיתוח ענפים לא חקלאיים כגון תיירות, קייט, תעסיה ; ובחלקה על ענף הלול.

1.2. ל ו ל

ועדת המכסות פעלה במסך הסנתיים האחרונות במסגרת ההנחיה להפזית רוב מכסות הייצור כלול לאזורי ההר. במסגרת זו הוגדלו מכסות הפזיזים, אך כמעט שלא הוגדלו מכסות ביצי המאכל עקב מגבלות שנבעו מיחסי היצע והבקוש.

כומר הייצור בענף הלול בישובי ההר עולה כבר היום על המכסות המאושרות להם ולכן לא יהיה כל קושי להבטיח ייצור בפועל של חלק מהכמויות הנוספות של ביצים ובשר עוף סדורש הסוק.

המגמה היא להגדיל בעתיד את המכסות בענף הלול בחלק מהישובים מעבר למצויין בתכנית החקלאית על מנת להעלות את ההכנסות של מתייבבי ההר בהתאם לגידול ברמת החיים הכללית בארץ, דבר שניתן לעשות לאור גידול הצריכה של מוצרי הלול בתנאי שיטמר העיקרון של מתן עדיפות בתוספת מכסות לישובי ההר.

החליף המודרניזציה /המאפיין/ את הענף להכולל רכוז שלוחות, רה-תכנון מגרשים, סיפור מבנים וכו' היווה גורם מגביל במידת מה לגבי קצב פיתוח הענף בעבר אך נראה שלא יהווה מכשול לפיתוח העתידי, ועם סיומו הוא יגרום להעלאת רווחיות בענף חשוב זה.

ס י כ ו ס

הועדה ממליצה על:

1. מתן עדיפות מירבית לישובי ההר לגבי מכסות הלול.
2. הקצאת המכסות הנוספות המוצעות בשלבים כסניחנת עדיפות לישובים החסרים אמצעי ייצור בקרקע ובמים.
3. חיפוש דרכים לטווק תוצרת הלול של ישובי ההר במועדים קבועים תוך הבטחת מחיר מינימום לכל הייצור שבמסגרת תכניות הפיתוח.
4. חידושו באופן הזמני של האיגוס (פול) החבלי של ישובי ההר במסגרת חקרת המכסה הסנחית החבלית והמכסה הסופית של הישוב, כדי לאפשר הזרמה טוטפת של התוצרת הנוספת הנדרשת ע"י הסוק.
5. מתן עדיפות לענף במכסות ובתמיכות לשם צימצום מספר שלוחות המסנה.
6. סיפור תנאי התברואה בענף, ומודרניזציה של הענף בתנאים מתאימים.
7. המסך התאמת האטראי המכוון להיקף הענף.
8. הפיתוח בענף הלול בישובי ההר מעבר לתקן ההתייבבותי יפומן ע"י הלוואות מתאימות בדרך המקובלת בהתייבבות שבמסגרת אטראי מרוכז.

1.3. מטע

הגורמים שהגבילו את קצב פיתוח המטע מאז שהוכנה התכנית החקלאית היו:
פיגור בביצוע מפעלי מים להר ובריכוז קרקעות לנטיעה.

סיכום

הועדה ממליצה על טיפול מזורז בהסרת המכשולים שהגבילו את קצב הפיתוח של המטע הנ"ל ועל מתן זכות מירבית לתוספת נטיעה באותם המינים והזנים המתאימים לאזורי ההר.

1.4. פיתוח שטחי שלחין לגידולי שדה

סיכום

1. הועדה ממליצה על פיתוח השטחים המתאימים לגידולי זרעים וגדולים בעונות מיוחדות סבהם יש יתרון אזורי להר, השטחים שבעמק החולה המיועדים ליטובי מרום הגליל והשטחים באזור לטרון המיועדים ליטובי אזור ירושלים.
2. לדעת הועדה, יש לדאוג לאיסור סופי של הקצאת הקרקע ולהסדרים האדמיניסטרטיביים המתחייבים מהעברת קרקעות החולה ליטובים.
3. לדעת הועדה, יש צורך, לגבי שטחי החולה המועברים ליטובי ההר, בהכנת תכנית מיוחדת אשר תסייע לנצל באופן רציונלי את השטח ולהפכו לגורם כלכלי חוץ פרק זמן קצר.

1.5. מיט

יש לציין טחלה לאחרונה התקדמות ניכרת בתיכנון ובביצוע מפעלי מים בעיקר בגליל.

סיכום

הועדה ממליצה:

1. לפעול להמסך פיתוח מואץ של מפעלי המים להר.
2. להמשיך בהסדר של הסוואת מחיר המים ליטובי ההר למחיר באזורי הארץ האחרים.
3. לתקן את נורמות המים להר בהתאם להמלצות המרכז לתיכנון ופיתוח חקלאי והתייבות.

1.6. הכשרת קרקע

יש לציין שהיקף ההכשרות בשטחים החקלאיים לסנים הבאות ילך ויפחת לקראת גמר פיתוח הקרקעות.

סיכום

1. הועדה בדעה שיש לשים את הדגש על הכשרת המגרשים ביטובים במתכונת המלאה לפיתוח ענפי החי, הקייס, התעסיה והשרותים, תוך כדי בחינה מקצועית של צורת ההכשרה.
2. הועדה מציינת את ההסדר שנעשה בין שר האוצר לבין הקק"ל בעניין הכשרת מגרשים באזור ירושלים לפיו חוטלם הכשרת המגרשים ביטובי האזור תוך ארבע שנים.

1.7. רשויות ניקוז

סיכום

הועדה ממליצה על הקמה והפעלה של רשויות ניקוז ליד המועצות האזוריות מרום הגליל ומעלה הגליל במסגרת הועדות החקלאיות ולהעניק להן את כל התמיכות הניתנות לרשויות הניקוז.

1.8. מפעלים אזוריים

סיכום

1. הועדה ממליצה על מתן תנאי מימון מתאימים למפעלים אזוריים ולהחיל תנאים של אזור א' על שני חבלי החר.
2. הועדה מציינת כי המפעלים הקיימים סובלים מהוצאות מימון גדולות הנובעות מתנאי מימון בלתי הולמים בעבר וממליצה להשוות את תנאי המימון להשקעות שנעשו בעבר לתנאים המוצעים.

1.9. מעמד של "אזור משרד החקלאות" לשני חבלי החר

סיכום

הועדה לקחה לתשומת לב, כי מתקיים דיון בין משרד החקלאות לבין המחלקה להתיישבות של הסוכנות היהודית על מתן מעמד של "אזור משרד החקלאות" לכל אחד משני חבלי החר.

1.10. מחקר

הבעיות המיוחדות של אזורי החר מחייבות מחקר ספציפי במספר נושאים, חלק מהם בהיותם יהודיים לאזור החר וחלקם, בהיותם קטורים בענפים המהווים בסיס עיקרי וכמעט יחיד בהר.

סיכום

הועדה סבורה שיש מקום להקמת ועדה ללימוד הנושאים הסעונים מחקר וביצועם באמצעות גורמי המחקר השונים בארץ.

2. ש י כ ו 1

הועדה מציינת ההתקדמות הניכרת בבניית הדירות, מוסדות הציבור והתשתית במושב חבל הגליל וחבל ירושלים^{ברם}. פעילות ברוכה זו גרמה לעומס חסומים על הישובים שאינם יכולים לעמוד בו.

ס י כ ו ט

1. הועדה רטמה לפנייה את הודעת משרד הטיכון בדבר גמר הרחבת הטיכון בחבל הגליל בשנת 1971/72 ובחבל ירושלים בשנת 1972/73.
2. הועדה מביעה את מטאלתה שבניית מבני הציבור בכל המושבים תבוצע תוך תקופה של 3 - 5 שנים.
3. באשר לתנאי התשלום ע"ח תשתית ובניית צבורית ראה החלטות 4,5,6,7 בסעיף השקעות וטרותים מוניציפליים.

3. השקעות וטרותים מוניציפליים

ס י כ ו ט

1. הועדה ממליצה שמשרד הפנים יבדוק תוך שנה אחת בארבע המועצות האזוריות: מעלה הגליל, מרוט הגליל, הגליל העליון ומטה יהודה את הרכב הטרותים המוניציפליים ורמתם, הניתנים לישובים באזורים הנ"ל במטרה להסוותם לאלה הניתנים לעיירת פיתוח שבאזור: כרמיאל בגליל ובית שמש בירושלים.
2. הועדה ממליצה על הסלת תשלום חודשי כולל קבוע למטפחה עבור הטרותים המוניציפליים הסופטים שיהיה תואם את כוטר התשלום של הישובים ושלא יעלה על זה שבעיירת פיתוח.
3. משרד הפנים יקבע תוך שנה את גובה התשלום הקבוע עבור הטרותים.
4. הועדה ממליצה על הסלת תשלום חודשי כולל קבוע למטפחה עבור ההשקעות המוניציפליות שיהיה תואם את כוטר התשלום של הישובים.
5. ועדה מיוחדת מטעם משרדי האוצר, הפנים, הטיכון והמחלקה להתיסבות תבדוק את תקרת ההשקעות המוניציפליות בישובים כגון כביסים פנימיים, ביוב, ניקוז, מבני ציבור וכו' ותקבע את גובה התשלום הקבוע עבור ההשקעות המוניציפליות.
6. הועדה ממליצה כי ההסדר המוצע לגבי ההשקעות המוניציפליות העתידות יחול גם על ההשקעות המוניציפליות שנעשות בישובים בעבר.
7. הועדה ממליצה שהפעלה ההסדרים הנ"ל תחל משנת 1971/72.

4. ח י נ ו ך

ס י כ ו ם

1. הועדה מביעה דעה כי על משרד החינוך להביא בחשבון ההכרח לקיים על רמה הולמת בתי ספר מקומיים בכפרים שמסיבות בטחוניות אין להסיע מהם תלמידים לבתי ספר אזוריים.
2. הועדה ממליצה שמשרד החינוך יכין חכנית אב להקמת בתי ספר באזורי ההר, תוך בחינת האטרנטיבות האפשריות למיקום בתי ספר. כאשר לישובי הגליל, יש מקום לבחינת האפשרויות של סלילת כבישים עורפיים בין היישובים במגמה לאפשר קיומם של בתי ספר גדולים.
3. הועדה ממליצה שמשרד החינוך ידאג לפיתוח בתי ספר תיכוניים באזורי ההר אשר יכללו מגמות מקצועיות (תעשיה, חקלאות וכו'). מומלץ כי באזור מעלה הגליל תוקם בהקדם מגמה מקצועית בנושאי התעשיה.
4. הועדה ממליצה שמשרד החינוך ידאג להחזקת מבני ואחרי בתי ספר עד למועד בו יוכלו המועצות האזוריות לעשות זאת בכוחות עצמן.
5. הועדה ממליצה שמשרד החינוך ידאג להקמת תא מיוחד סיעסוק בפעילות התרבותית באזור הגליל בכלל וביישובי גבול הלבנון בפרט.

5. ת ע ש י ה

ס י כ ו ם

1. הועדה ממליצה להעניק תנאי מימון של אזור פיתוח א' לתעשיה ביישובים הכפריים שבאזור ירושלים.
2. הועדה רטמה לפנייה כי ועדת התייעוץ שליד המחלקה להתייטבות טבה מסתתפים המחלקה להתייטבות של הסו"ה, משרד המסחר והתעשיה ומשרד האוצר מאשרת ההקמה והמיקום של מפעלי תעשיה באזור ההר.
3. הועדה ממליצה כי במסגרת הסיוע לפיתוח התעשיה באזורי ההר יוקמו ע"י משרד המסחר והתעשיה מבני תעשיה שיועמדו לרשות היישובים בתנאי שכירות כמקובל בעיירות פיתוח. כמו"כ מומלץ כי במסגרת קביעת תנאי המימון והפעלתם יימצא פיתרון הולם להוצאות המיוחדות לתשתית הנובעות מתנאי ההר.
4. הועדה ממליצה כי הועדה הבינמשרדית האחראית לאישור הקמת מפעלים אזוריים תבחן מחדש את מבנה המימון בהקמת מפעלים אזוריים באזורי ההר במטרה לסווגם בסיווג מיוחד שיעניק להם הטבות מעבר למקובל באזורים אחרים.

6. ת י ר ר ו ת

ס י כ ו ם

1. הועדה ממליצה להעניק לאזורי ההר מעמד של אזור פיתוח א' לצורך פיתוח התיירות על כל המשתמע מכך.
2. משרד התיירות משתתף בתיכנון לטווח ארוך הנערך באזור ירושלים, ותיכנון שיהווה מסגרת לפיתוח האזור בכלל והקייט בכלל זה.
3. הועדה רשמה הודעת משרד התיירות כי יתיחס לכל פרויקט שיוצע לפיתוח במסגרת התכנית הכוללת כנ"ל ויגייס מלוא הסיוע להוצאתו אל הפועל, וכי המשרד רואה בעין טובה פיתוח תשתית תיירות באזורי ההר ויסייע במימון ביצוע התשתית.

* * *

מזכירות הממשלה

ירושלים, כ"ד באב תשל"א
15 באוגוסט 1971

אל : השר י. גלילי
שר החקלאות
שר המסחר והתעשייה
שר הפנים

מאת: מזכיר ועדת השרים להתיישבות

הנבי מתכנן להביא לתשומת לבכם החלטה מס. הת/5 של
ועדת השרים להתיישבות אשר התקבלה ביום י"ט באב תשל"א
(10.8.71):

"הת/5. המלצות ועדת המנכ"לים לקידום מצבם של ישובי הר"

מ ח ל י ט י מ :

- א. למחוק את הסיכום לסעיף 9.1 של הדין-וחשבון בענין המשך פיתוח ישובי הר, המתייחס לנושא המעמד של "אזור משרד החקלאות" לשני חבלי הר.
- ב. למחוק את הסיכום לסעיף 10.1 של הדין-וחשבון האמור, המתייחס לנושא המחקר.
- ג. הועדה סומכת ידה על ההמלצות והסיכומים הכלולים בדין-וחשבון בענין המשך פיתוח ישובי הר שהוגש לה מטעם ועדת המנכ"לים אשר הוקמה על-פי החלטה מס. 2 של הועדה בישיבתה מיום כ"ט בניסן תשל"ל (5.5.70)
- ד. יושב-ראש הועדה להתיישבות מתבקש לבוא בדברים עם משרדי המסחר והתעשייה והפנים בקשר להסתייגויותיהם מסעיפים מסויימים של הדין-וחשבון, במטרה להסדיר את הענין בהסכם עמיהם.
- ה. ועדת המנכ"לים לקידום מצבם של ישובי הר תיתן דעתה על צוואה ההר בתקציב לשנת הכספים 1972/73 והכללה בסכומים הדרושים בתקציבי המשרדים הנוגעים בדבר, על-מנת להבטיח ביצוע המלצותיה בשנת התקציב האמורה.
- ו. יושב-ראש ועדת המנכ"לים יזמן את הועדה, ככל שיידרש, במטרה לעקוב אחר ביצוע ההמלצות והסיכומים אשר בדין-וחשבון.

(מצורף בזה דו"ח ועדת המנכ"לים לקידום מצבם של ישובי הר.)

...

ב כ ר כ ה
א. לי שמשק

העתק: המנהל הכללי, משרד החקלאות
המנהל הכללי, משרד המסחר והתעשייה
המנהל הכללי, משרד הפנים

ירושלים, כ"ו חשוון תשל"ב

14 בנובמבר 1971

לכבוד

א. ברום - המנהל הכללי

משרד החקלאות

תל-אביב

הריני לאשר כתודה קבלה מכתבך מיום 28/10/71

בחוספת הנוסח המוסכם של ההמלצות בנושא "שרותים

מוניציפאליים".

ב ב ר כ ה ,

רותי גבריאלי
מזכירת השר

מדינת ישראל

המנהל הכללי

משרד החקלאות

תאריך: ט' בחשוון תשל"ב
28 באוקטובר 1971

מספר: 02812

לכבוד

השר י. גלילי

משרד ראש הממשלה

א.נ.,

בהתאם לסיכום בישיבה עם השר ד"ר י. בורג
ומנהל משרדו מר ח. קוברסקי ומר י. אדמוני
- מנכ"ל המחלקה להתישבות, הנני מעביר אליך
את הנוסח המוסכם של ההמלצות בנושא "שרותים
מוניציפליים".

בהתאם למוסכם בישיבה הנ"ל בסעיף 1 הכוונה,
שרמת השרותים המוניציפליים תהיה שווה לאלו
הניתנים לעירות פיתוח באיזור כרמיאל בגליל
ובית-שמש בירושלים.

בברכה,
א. ברום
המנהל הכללי

of the ...
of the ...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

השקעות ושרותים מוניציפליים

1. הועדה ממליצה שמסדר הפנים יבדוק תוך שנה, באחת המועצות האזוריות מתוך המועצות האזוריות: מעלה הגליל, מרום הגליל, מטה יהודה ובחלק של ישובי הגליל העליון - את הרכב השרותים המוניציפליים ורמתם, הניתנים לישובים באזורים הנ"ל, במטרה להעלותם לרמתם המתאימה.
2. (א) הועדה ממליצה שיעשה מאמץ הדרגתי להביא לכך שהעומס המוטל על המשפחה בישובי חבל החר לצרכי החזקת שרותים והשקעות מוניציפליים, כולל החוב על השקעות מוניציפליות שנעשו, לא יעלה על המקובל ברשויות מקומיות אחרות באזורים דומים.
(ב) ההוצאה המוניציפלית תהיה תואמת את יכולתם של תושבי ישובי החר ויבוטח בתשלום חודשי כולל וקבוע לכל תושב ותושבת.
3. ועדה מיוחדת מטעם מסרדי האוצר, הפנים, הסיכון והמחלקה להתיישבות, תבדוק את חקרי ההשקעות המוניציפליות בישובי החר כגון: כבישים נתיבים, ביו, ניקוז מבני ציבור וכו'.
4. הועדה ממליצה כי מסרד הפנים יסיים את קביעת גובה התשלום עד שנת התקציב 1972/73.
5. מסרד הפנים ידווח באופן תקופתי על ההתקדמות בביצוע ההמלצות.

CHAPTER I. OF THE DISCOVERY AND SETTLEMENT OF THE CITY.

1. THE DISCOVERY OF THE CITY.—The first discovery of the city was made by Christopher Columbus, who, in the year 1492, discovered the island of St. John, which he named St. John's. He was the first European who discovered the city, and he was the first to settle there.
2. THE SETTLEMENT OF THE CITY.—The first settlement of the city was made by the Dutch, who, in the year 1614, settled there. They were the first to settle there, and they were the first to build a city there.
3. THE GROWTH OF THE CITY.—The city grew rapidly, and by the year 1674, it had become one of the largest cities in the world. It was then that the city was named New York.
4. THE DECLINE OF THE CITY.—The city declined rapidly, and by the year 1700, it had become one of the smallest cities in the world. It was then that the city was named New York.
5. THE RECOVERY OF THE CITY.—The city recovered rapidly, and by the year 1750, it had become one of the largest cities in the world. It was then that the city was named New York.
6. THE PRESENT STATE OF THE CITY.—The city is now one of the largest cities in the world, and it is one of the most important cities in the world.

ט"ו בשבט תשל"ב

31 בינואר 1972

אל : פר החידור

בהסמך לשיחזור מ-30.1.72, הריני לחזור ולהתחיר שחיבור יכולים
לאשר את מעיף 1.6 כפרק החידור בהסלכות ופדת המבטלים לפיכך חזר.

יחד עם זאת הריני מאשר שבאופן חסות 4-5 מפעלי חידור ביטחוני
החשובה החדשה בחזר ירושלים בהנאי פחה הסקובלים באזור פיתוח א'
לאחר שפרסיתם יובאו בפנינו.

במידה ותחייבה תכניות לפרויקטים נוספים לאחר בצרם הראשונים
בחזר ובדון בהם בגישת חירבית.

בברכה

ס. ספיר

העמק: חזר גלילי

פר ח. ברוט, סוכ"ל חקלאות
פר א. אבסון, סוכ"ל אוצר
הסכומה על התקציבים, כאן.

ירושלים, כ"ב שבט תשל"ב

7 בפברואר 1972

אל : לשכת שר האוצר

מאת: רוח גבריאלי - מזכירת השר גלילי

הריני לאשר בחזרה קבלת מכתבו של שר האוצר

אל השר גלילי מיום 31.1.72.

המכתב הועבר לשר.

ב ב ר כ ה ,

רוח גבריאלי.

שר האוצר

ס"ר בשבט תשל"ב
ירושלים
31 בינואר 1972

מס'

אל : השר ישראל גלילי

בהמשך לשיחותינו בהן הבאת בפני פרק התעשייה בהמלצות ועדת המנכלים לענייני ההר שהוגשו לוועדה הבין מוסדית להתישבות ונתמכו על ידה, הריני להודיעך שמטעמים מובנים אינני יכול לאשר פורמלית הסכום הכלול בסעיף א' של המלצות הועדה.

יחד עם זאת הריני מאשר שנאפשר הקמת 4-5 מפעלים ביישובי ההתישבות החדשה באזורי ירושלים בתנאי פתוח המקובלים באזור פתוח א' לאחר שפרטיהם יובאו בפנינו.

במידה ותהינה תכניות לפרויקטים נוספים לאחר בצוע הראשונים, נשוב ונדרון בהם בגישה חיובית.

בברכה
פ. ספיר

העתק: מר א. ברום, מנכ"ל חקלאות
מר י. אדמוני, מנכ"ל המח' להתישבות
מר ג. לחב, מנכ"ל משרד המסחר והתעשייה
מר א. אגמון, מנכ"ל האוצר
המסובה על התקציבים, כאן.

תל אביב
21

ירושלים, 9.2.72

19/11

אל : שר האוצר

מאת : שר התיירות

תוכן מכתבך מיום 31 בינואר, בענין מפעלי תיירות בישובי
ההתיישבות החדשה באיזור ירושלים, אינו תואם את מה שסוכם ביננו.
בסיכום שלנו באמר בפירוש כי שר התיירות יחליט על מפעלי התיירות
הללו באיזור ההתיישבות החדשה בהר שיקבלו מעמד של איזור פיתוח א'
בהתייחסות עם המחלקה להתיישבות של הסוכנות היהודית. איבני מתנגד
גם שיהיה כתוב בהתייחסות עם האוצר, אולם אחת הסכמת בפירוש שהחלטת
היא בידי שר התיירות, לכן התפלאתי לגיטור במכתבך שנוגד את מה שהוסכם.

נ ב ר כ ה,

משה קורן

העתק:

השר ישראל גלילי ✓

מר א. ברנס מנכ"ל מט' החקלאות

מר א. אגמון, מנכ"ל האוצר

הממונה על התקציבים

מר יחיאל אדמוני מנכ"ל המח' להתיישבות של הסוכנות היהודית

From: "Sovetskaya Litva" - October 13, 1973 (Vilnius, daily, in Russian)

"THE ANGRY CONDEMNATION OF THE AGGRESSOR" - report of expressions of solidarity with the Arabs and condemnation of Israel from Moscow, Bucharest, Cairo, Delhi and Bamako. The report is prefaced with the following:

"The world most firmly condemns the aggressive policy of Tel Aviv and supports the just struggle of the Arab countries against Israel. The world public is on the side of the Arab peoples that justly demand the total withdrawal of the Israeli troops from all the Arab territories occupied in 1967 and the assurance of the lawful rights of the Arab people of Palestine."

* * *

From: "Bakinsky Rabochy" - October 14, 1973 (Baku, daily, in Russian)

"THUS FRIENDS DIE" - is a TASS item from Damascus, dated October 12, reporting the death of Alexandra Kalinicheva, a director of courses in Russian attached to the Soviet Cultural Center in Damascus, during the Israeli bombing of Damascus. TASS says:

"... Only half a month ago she arrived in Damascus to head the work of the courses. The explosion of a bomb dropped by an Israeli vulture put an end to the life of this wonderful person... Together with her died Muhammed Amin, a great friend of the Soviet Union and the administrator of the Soviet Cultural Center in Damascus.

The responsibility for the death of these people, as for the death of other peaceful inhabitants, fully falls on the Israeli military, which continues its barbaric bombings of the peaceful Arab population."

* * *

2) "ANGER AND INDIGNATION" - reports the protest meeting against Israeli crimes held at the "Kalibr" Plant in Moscow.

* * *

מדינת ישראל

לכבוד

אלה העליונים

בברכה
עאת

לכת שר החקלאות

1914

1914

1914

1914

THE JEWISH AGENCY
LAND SETTLEMENT DEPT.

HEAD OFFICE
P. O. B. 92, JERUSALEM
Tel. 39261

הסוכנות היהודית
המחלקה להתישבות חקלאית

משרד ההנהלה
ת.ד. 92, ירושלים
טל. 39261

פ' באדר תשל"ד

3 במרץ 1974

לכבוד
השר י. גלילי
משרד ראש הממשלה
ירושלים.

א.נ.,

הריני ממציא לך רצ"ב תזכיר שהוכן ע"י חבל הגליל והאגף לתכנון אזורי
במחלקה להתישבות הדן בפיתוח איזור הגליל ההררי.

התזכיר מצביע על המצב הדמוגרפי של האזור, יחס האוכלוסיה היהודית
לאוכלוסיה הערבית בו, וכולל הצעות לשנוי המצב.

נראה להנהלת המחלקה להתישבות שהנושא של יהוד הגליל חייב לעמוד בסדר
עדיפות גבוה מאד במסכת הפעילויות לשוב הארץ.

הגדלת התושבים העירוניים, הגדלת הישובים הכפריים הקיימים, הקמת ישובים
נוספים, פתוח ההשתתפות והתעשייה, הם אלמנטים בתכנית.

פעולה ברוח ההצעות הכלולות בתזכיר מחייבת החלטת הועדה הבינמוסדית להתישבות
בנדון, ו/או החלטת הממשלה כולה, ורתימת מספר משרדים, כגון משרדי השכון,
המסחר והתעשייה, והקליטה לפעולה משמעותית.

נהיה מוכנים להופיע בפני כל פורום להסדר נוסף ומפורט יותר של המצב
והתכנית.

בברכה,
יחיאל אדמוני
מנהל כללי

SECRET

CONFIDENTIAL

SECRET

SECRET

CONFIDENTIAL

SECRET

CONFIDENTIAL

SECRET

CONFIDENTIAL

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

CONFIDENTIAL

SECRET

פיתוח איזור הגליל ההררי
(סיכום ההצעה לדיון)

1. הקדמה

במסגרת פעולותיה של הועדה הארצית לתאום התיכנון האיזורי הכולל, הוטל על הצוות לתיכנון כולל בחבל הגליל של המחלקה להתיישבות להכין תכנית פיתוח כוללת לאיזור הגליל ההררי. עד כה, הביא הצוות לדיון בועדה הארצית את הצעותיו להגדרת איזור התיכנון, המסגרת לתכנית עבודה ואיתור הבעיות הטעונות פתרון בתכנית המוצעת. לאחר הועדה הארצית קבעה את ההנחיות הכלליות, הוטל על הצוות לעבד הצעת תכנית לפיתוח איזור הגליל ההררי. עיקרי ההצעה מובאים במסגרת עבודה זו:

ההצעה הראשונית המובאת כאן לדיון עובדה על ידי הצוות לתיכנון איזורי כולל של חבל הגליל במחלקה להתיישבות אשר כלל: ראש צוות, כלכלן פיתוח איזורי ומתכנן פיסי. הועדה הארצית מינתה ועדת היגוי לתכנית הפיתוח שבראשה הועמד * - הממונה על המחוז ^{הצפון} במ/רד הפנים. חברי הועדה מיצגים את המסדרים הבאים:

מסדר הפנים

מנהל מקרקעי ישראל

מסדר הטיכון

מסדר החקלאות

מסדר הקליטה

הממונה על ענייני הערבים במ/רד ראש הממשלה

מסדר הבטחון

המחלקה להתיישבות של הסוה"י

נציגי השלטון המקומי.

במהלך העבודה, תיאם צוות התיכנון את פעולתו עם בא כח היועץ לענייני ערבים במסדר ראש הממשלה, מתכנני תכנית המתאר המחוזית לאיזור הגליל, מתכנני תכניות המתאר של הערים באיזור הגליל ומוסדות הממשלה והמחלקה להתיישבות הנוגעים לנושאי התיכנון.

1880

1880

1880

1880

1880

2. תאור כללי של איזור התיכנון

הגליל ההררי משתרע מגבול הלבנון ועד לעמק יזרעאל. הוא כולל את האיזורים הטבעיים הבאים (לפי סוג הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה):

- 04 - גליל עליון מזרחי
- 16 - איזור אילון
- 15 - איזור יחיעם
- 14 - גליל תחתון מערבי
- 13 - הרי נצרת תרען

באיזור הגליל ההררי יש רוב לאוכלוסיה הלא יהודית, המהווה כיום כ-75% מכלל אוכלוסית האיזור. ב-1973 היו באיזור כ-185 אלף נפש לא יהודים מתוך אוכלוסיה כוללת של 248 אלף נפש. על פי תחזיות גידול האוכלוסיה הלא יהודית היא תגיע לסדר גודל של כ-500 אלף נפש בסוף המאה הזאת. בעיה מיעוט האוכלוסיה היהודית באיזור הגליל ההררי היא הבעיה העקרית בה עוסקת חכנית זאת. אמנם, בעיה מיעוט האוכלוסיה היהודית היא תופעה משותפת לכל חלקי הגליל ההררי, אולם, יש להבחין במסקל הסוגה של תופעה זו בכל אחד מתת האיזורים המרכיבים את איזור התיכנון.

התמלגות האוכלוסיה היהודית והלא יהודית בגליל ההררי ב-1973 ותחזית גידול האוכלוסיה הלא יהודית ל-1990 ו-2005 (באלפים)

האזור הטבעי		ס"ה אוכלוסיה	מזה בשנים:					
			1973		1990		2005	
המספר (למס)	ה ש ס		יהודים		לא יהודים		ס"ה אוכלוסיה לא יהודית *	ס"ה אוכלוסיה לא יהודית *
			נפשות	%	נפשות	%		
04	גליל עליון מזרחי	24	21	87	3	13	6	9
16	איזור אילון	8	4	50	4	50	7	10
15	איזור יחיעם	27	5	18	22	82	40	60
14	גליל תחתון מערבי	82	5	6	77	94	138	207
13	הרי נצרת תרען	107	28	26	79	74	142	213
	ס ה " כ	248	63	25	185	75	333	499

* מבוסס על ריבוי טבעי בלבד.

1. General Information

2. Objectives of the Study

3. Methodology

4. Results and Discussion

5. Conclusion

6. References

7. Appendices

8. Tables

9. Figures

10. Summary

APPENDIX A: DATA COLLECTION

Date		Time	Location	Observations
10/10/2023	10:00	10:30	Field Station	Initial setup and calibration.
10/10/2023	11:00	11:30	Field Station	First data collection point.
10/10/2023	12:00	12:30	Field Station	Second data collection point.
10/10/2023	13:00	13:30	Field Station	Third data collection point.
10/10/2023	14:00	14:30	Field Station	Fourth data collection point.
10/10/2023	15:00	15:30	Field Station	Fifth data collection point.
10/10/2023	16:00	16:30	Field Station	Sixth data collection point.
10/10/2023	17:00	17:30	Field Station	Seventh data collection point.
10/10/2023	18:00	18:30	Field Station	Eighth data collection point.
10/10/2023	19:00	19:30	Field Station	Ninth data collection point.
10/10/2023	20:00	20:30	Field Station	Tenth data collection point.

Date		Time	Location	Observations
10/10/2023	21:00	21:30	Field Station	Eleventh data collection point.
10/10/2023	22:00	22:30	Field Station	Twelfth data collection point.
10/10/2023	23:00	23:30	Field Station	Thirteenth data collection point.
10/10/2023	00:00	00:30	Field Station	Fourteenth data collection point.
10/10/2023	01:00	01:30	Field Station	Fifteenth data collection point.
10/10/2023	02:00	02:30	Field Station	Sixteenth data collection point.
10/10/2023	03:00	03:30	Field Station	Seventeenth data collection point.
10/10/2023	04:00	04:30	Field Station	Eighteenth data collection point.
10/10/2023	05:00	05:30	Field Station	Nineteenth data collection point.
10/10/2023	06:00	06:30	Field Station	Twentieth data collection point.

בנוסף לבעיית מעוט האוכלוסיה היהודית, "מצטיין" האיזור בפיתוחו המאוּפֵּיין בעיקר בהיות האיזור נטול כח משיכה. בשנים 70-1960 היה שיעור גידול האוכלוסיה היהודית בגליל ההררי הנמוך ביותר בארץ. העדר כח המשיכה של האיזור נובע בעיקר מהפיגור הניכר בפיתוח מקורות תעסוקה וסירותים. מערך ההתישבות היהודית הכפרית באיזור הוא דל אוכלוסין ומורכב מנקודות ישוב קטנות מאוד. ב-22 מחוז 28 המושבים באיזור הנדון היתה ב-1973 אוכלוסיה הקטנה מ-300 נפש לישוב. בגלל מבנה התבליט ההררי המבוזר של הגליל, מפוזרים ומבודדים הישובים בקבוצות קטנות. ברוב הישובים הכפריים היהודים המסק החקלאי מתבסס על מטע ולול. למרות העובדה, שחישוב ההכנסה ליוט עבודה בענפים אלה מראה על הכנסה שאינה נופלת מההכנסה הממוצעת בארץ מענפי המסק החקלאי הרי שה"כ ההכנסה למספחה הוא נמוך יותר בגלל היקפם המוגבל של הענפים החקלאיים. זו גם הסיבה ששיעור הפונים לעבודת חוץ מאיזור הגליל הוא גבוה בהרבה מהשיעור הממוצע בכל איזורי הארץ - למעלה מ-70% באיזור הגליל לעומת 54% עובדים באופן חלקי/מלא מחוץ למסק בממוצע ארצי.

3. מטרות תכנית הפיתוח

המטרות העקריות בפיתוח איזור הגליל ההררי הן:

- א. הפיכת מרחב התיכנון של הגליל ההררי לאיזור בעל רב יציב של אוכלוסיה יהודית ;
- ב. ביטוס כלכלי של האוכלוסיה היהודית הקיימת והנוספת ;
- ג. הסוואת רמת הרווחה של איזור הגליל לזו המקובלת באיזורים אחרים .

מטמעות מטרות אלו וקביעת יעדים להגשמתם בטווח בינוני (2%-15 שנה) היא הגדלת הישוב היהודי בגליל ההררי פי 5-7 תוך זמן/לא ארוך. היקף איכלוס כזה, מחייב מאמצים בממדים לא מקובלים אור כמעט ואין להם תקדים בארץ. אי לכך הוצעו בתכנית יעדי ביניים לקראת הטגה המטרה. יעדים אלו נבחנו בכל אחד מתת האיזורים שבאיזור התיכנון.

4. התת-אזוריים ודיון ביעדי התכנון

א. איזור טבעי: גליל עליון מזרחי

איזור כולל בעיקר את השטחים הנמצאים ממזרח להר מירון ובו נמצאת העיר צפת. באיזור זה יש רב לאוכלוסיה היהודית אולם היקף הישוב היהודי בו קטן ויש לחזקו בכדי לתת לגליל כח משיכה לאזרחים מחוץ לאיזור ולמנוע בעד עזיבתם של תושבי האיזור. לכן מוצע לנקוט במדיניות פיתוח מכוונת להטגה היעדים הבאים:

- להגדיל את אוכלוסיית צפת מ-13,000 נפש כיום ל-30,000 נפש בשנת 1990.

- לחזק את היטוב הכפרי על ידי קליטת כל הדור הצעיר במסגרת הכפרים הקיימים.

ב. איזורים טבעיים: אילון ויוזעם

האוכלוסייה הערבית מהווה כיום כ-74% מהיקף האוכלוסייה הכוללת באיזורים אלה; אולם בגלל היקפה המצומצם של אוכלוסייה זו, המסתכם במספרים מחלטים בכ-35,000 נפש, נראה שניתן להשיג את היעד של רוב יהודי בגליל המערבי על ידי נקיטת מדיניות הפיתוח הבאה:

- הגדלת אוכלוסיית מעלות לכ-35,000 נפש. (פיתוח מואץ של העיר בסדר גודל שכזה מחייב תכנון מחדש של העיר);

- הקמת גוש כפרי תעסיה באיזור תפן וזאת בכדי לשבור רצף אוכלוסייה לא יהודית ולהוסיף לאכילוס האיזור.

השגת רוב לאוכלוסייה היהודית בגליל העליון, המזרחי והמערבי תדרוש קליטת של כ-60 אלף נפש יהודים ב-15 השנים הבאות. מטמעות היקף הקליטה הדרוש הוא שהאיזור יעור ממצב שבו יש הגירה של אוכלוסייה יהודית למצב שבו תתבצע קליטה של כ-1200 משפחות נוספות מידי שנה. ביחד עם הגידול הטבעי באוכלוסייה הערבית באזור זה, תסתכם תוספת האוכלוסייה החזויה לטווח של 15 שנה בכ-80 אלף נפש. אוכלוסייה זו תזדקק לכ-30 אלף מקומות עבודה אשר על פי הערכה מוקדמת כ-20 אלף יהיה בתעסיה. באם נשתמש בנ.ד צפיפות עובדים בתעסיה לדונם של 5 עובדים לדונם הרי נזדקק לאיזור תעסיה שסגור הכולל יסתכם בכ-4000 דונם. מוצע שאיזורי התעסיה ירוכזו ליד צפת ובמורדות הגליל המערבי בין מעלות לנהריה מתוך כוונה שיתפתח איזור תעסיה שבו יעסקו תושבי שתי הערים.

ג. איזורים טבעיים: גליל תחתון מערבי, הרי נצרת ותרען

באיזורים אלו, בעית סיווי המסקל הדמוגרפי בין האוכלוסייה היהודית לאוכלוסייה הלא יהודית היא קשה יותר לפיתרון בגלל ריכוז והיקף האוכלוסייה הלא יהודית. אוכלוסייה זו מתרכזת ב-5 גושים עיקריים:

1. גוש שפרעם - טעב
2. בקעת בין הכרם
3. גוש בקעת סכנין
4. בקעת בית נטופה
5. הרי נצרת

...the ... of ...

...the ... of ...

... ..

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

1. גוש טרעם-טעב

בשטח של כ-100 קמ"ר, בגוש ט"א כפרים טאוכלוסיתם מונה כיום כ-33 אלף נפש. האוכלוסיה הצפויה ב-1990 היא כ-56 אלף נפש. עיקר זיכתו הכלכלית של גוש זה הוא לחיפה ולעכו. לא נראית אפשרות יסוב יהודי חדש בגוש זה וכן מוצע לנתק את הגוש מבקעת סכנין ע"י גוש כפרי תעסיה באיזור טגב - יודפת ולרא תו בעתיד כחלק מחיפה רבתי טבחוכה ימצא האזון האתני.

2. גוש בקעת בית הכרם

שטח של כ-80 קמ"ר. בגוש טטה כפרים ערבים טאוכלוסיתם כיום כ-20 אלף תושבים. האוכלוסיה הצפויה ב-1990 כ-34 אלף נפש. האוכלוסיה היהודית נמצאת בכרמיאל ובמוטבים חזון וסזור (כ-5000 תושבים). תוספת אוכלוסיה יהודית תוכל לבוא רק לעיר כרמיאל שצריכה לגדול בקצב גדול ולהגיע בטנות ה-90 ל-40 אלף תושבים, וזאת בהטואה לאוכלוסיה של 18 אלף) בהתאם לתכנונה המקורי של עיר זו. בצוע תוכניות אלו, יחייב הקמת איזור עם רצף גיאוגרפי ברוחב של כ-20 ק"מ מגבול הלבנון ועד לבקעת בית הכרם טבו יהיה רוב יהודי.

3. גוש בקעת סכנין

שטח של כ-100 קמ"ר. האוכלוסיה הערבית מונה כיום כ-27 אלף נפש. על פי קצב הריבוי הטבעי תמנה האוכלוסיה הערבית ב-1990 בגוש זה כ-45 אלף נפש. האוכלוסיה היהודית דלילה ביותר ומסתכמת בכמה עטרות תושבים ביודפת וטגב. בטלב זה, אין לצוות התיכנון הצעות מגובטות ליצירת רוב יהודי בגוש זה. משקל נגד לטליטה במרחב של אוכלוסיה הלא יהודית מוצע לפתח גוש כפרי תעסיה באיזור טגב-יודפת וכן לטקול פיתוח מורחב ומוגבר של העיר כרמיאל.

4. גוש בקעת בית נטופה

בו כ-100 קמ"ר. בגוש טטה כפרים לא יהודיים עם כ-20 אלף נפש כיום. האוכלוסיה החזויה ל-1900 היא כ-34 אלף נפש. באיזור טני כפרים יהודים צפורי והסוללים, גם באזור זה לא נראית אפשרות להתישבות חדשה לא כפרית ולא עירונית, וזאת בגלל הסמנה הפיסי של הגוש הבנוי מבקעה טטטחיה מוצפים בחורף ואקלימה קטה בקיץ, ומהרים בעלי מדרונות תלולים ביותר טכנראה אינם מתאימים למקום מגורים וטטחי תעסיה.

5. גוש הרי נצרת

המטחרע על שטח של כ-130 קמ"ר. האוכלוסיה הערבית בגוש זה מונה כ-60 אלף נפש ומרוכזת בעיר נצרת ובטטה כפרים. האוכלוסיה היהודית מונה כ-28 אלף נפש ומרוכזת ברובה בנצרת עי"ית ומגדל העמק. האוכלוסיה הלא יהודית הצפויה ל-1990, בהסתמך על תוספת הריבוי הטבעי, היא כ-100 אלף נפש. לאזון דמוגרפי של אוכלוסיה זו חדרט תוספת של כ-80 אלף נפש - יהודים - ואז תגיע אוכלוסית האיזור בטח"כ ל-210 אלף נפש קליטה האוכלוסיה בהיקפים אלו צריכה להבחן על פי קריטריונים של קצב הקליטה

Introduction

The purpose of this study is to investigate the effects of the proposed changes on the system. The study is divided into three main parts: a literature review, a description of the system, and a description of the proposed changes. The literature review is intended to provide a background for the study and to identify the research gaps. The description of the system is intended to provide a clear understanding of the current system and its components. The description of the proposed changes is intended to provide a clear understanding of the changes and their expected effects.

1. Literature Review

The literature review is intended to provide a background for the study and to identify the research gaps. It is divided into two main parts: a review of the current system and a review of the proposed changes. The review of the current system is intended to provide a clear understanding of the current system and its components. The review of the proposed changes is intended to provide a clear understanding of the changes and their expected effects.

2. Description of the System

The description of the system is intended to provide a clear understanding of the current system and its components. It is divided into two main parts: a description of the current system and a description of the proposed changes. The description of the current system is intended to provide a clear understanding of the current system and its components. The description of the proposed changes is intended to provide a clear understanding of the changes and their expected effects.

3. Description of the Proposed Changes

The description of the proposed changes is intended to provide a clear understanding of the changes and their expected effects. It is divided into two main parts: a description of the changes and a description of the expected effects. The description of the changes is intended to provide a clear understanding of the changes and their expected effects. The description of the expected effects is intended to provide a clear understanding of the expected effects and their expected effects.

האפשרי והצפיפות הממוכנת לגוש זה באם אכן הגשם המטרה. על פי חישוב, צפיפות האוכלוסיה החזויה תהיה כ-1600 נפש לקמ"ר. צפיפות זו עולה ל הצפיפות הנוכחית במחוז חיפה (1300 נפש לקמ"ר). סה"כ גוש העירוני, הנדרש לפיתוח לשם קליטת תוספת האוכלוסיה, מסתכם בכ-52 אלף דונם, מהם 42 אלף דונם למגורים (לפי מקדם של 5 נפשות לדונם) ו-10 אלף דונם לתעשייה. בתנאי הטופוגרפיה של הגליל התחתון לא תהיה זו נטימה קלה לאחר שטחים מתאימים לפתוח עירוני בהיקפים אלו אולם יש להניח שבגישה בלתי קונסנציונלית לנושא ניתן להתקרב למטרה זו.

5. היעדים להשגת מטרות הפיתוח

היעדים להשגת מטרות הפיתוח נבחנו בשלושה מגזרים:

- א. מגזר ההתיישבות היהודית העירונית
- ב. מגזר ההתיישבות היהודית הכפרית
- ג. המגזר הלא יהודי.

בטלב זה מוצעים יעדי פיתוח אשר מכסים את שטח התיכנון שבאזור הגליל המרכזי והעליון התחום בדרומו בבקעת בית נטופה. יעדי הפיתוח הממוכנים לאיזור נצרת יוגשו בנפרד לאחר שתקבע המדיניות לאזור זה ותעשה עבודת הכנה מתאימה.

א. יעדי הפיתוח במגזר ההתיישבות היהודית העירונית:

- בהתחשב בכך שלטקטור העירוני לתרום את התרומה העיקרית לאכלוס יהודי מירבי בגליל מקבעו היעדים הבאים:
- הגדלה ערי האזור מ-20 אלף תושבים (1970) ל-110,000 תושבים (1985).

- לצירח כ-20,000 מקומות עבודה (ב-1985) שעבורם יש צורך בפיתוח מוקדי תעשייה אזוריים.

על מנת להשיג יעדים אלה יהיה צורך בגישה בלתי קונסנציונלית לתכנון האורבני ובמאמץ גדול להכוונת האוכלוסיה לאזור.

להלן פירוט תוספת האוכלוסיה הנדרשת בערי האזור להגשמת יעדי הפיתוח:
(באלפי נפשות)

ה ע י ר	ס"ה אוכלוסיה בשנים			תוספת אוכלוסיה בחקופה * 1	
	1970	1975	1985	1970 - 1975	1975 - 1985
צפת	13	17	30	4	13
מעלות	3	9	35	6	26
כרמיאל	3	15	45	12	30
ס"ה	19	41	110	22	69
מזה ריבוי טבעי				3	19

(1* התוספת כוללת את הריבוי הטבעי.

הנתונים על הגידול המתוכנן של ערי האזור מצביעים על תוספת אוכלוסיה בין 5,000 - 15,000 נפש, כל חמש שנים (לסקטור העירוני כולו).

קצב גידול בהיקף כזה מחייב בדיקה מחודשת של דרכי הפניית האוכלוסיה לערי האזור ובמיוחד יש לתת את הדעת להכוונה ניכרת של העולים לאזור, כאשר תנאי הכרחי לכך הינו שיפור הטרותים, הדיור ויצירת מקורות התעסוקה. אחת מדרכי הקליטה העשויה להיות מבטיחה הינה הקליטה הקבוצתית.

קליטת 150 - 450 משפחות לשנה ובניה מספר מתאים של יחידות דיור דורשת הכנת תוכניות-אב ותוכניות מתאר לערי האזור שתעננה לתחזיות הנ"ל. בתנאי התבליט ההררי הכרחי, כמעט בכל האזור, תכנון גידול הערים על ידי פיתוח שכונות חדשות, כסטליטים של הגרעין העירוני הקיים.

ה"קליטה הקבוצתית" וה"פיתוח השכונתי" עשויים להיות אמצעי יעיל לגידולן המזורז של ערי האזור.

הרכב התעסוקה החזוי לאכלוסית הערים מצביע על כ-13 - 15 אלף מועסקים בתעסיה. אם נוסיף כ-7,000 - 10,000 מועסקים בענף זה מבין המיעוטים, * סתבר כי נדרש מאמץ רציני ביותר בתיעוש אזור התכנון (ב-1972 היו מועסקים בתעסיה ומלאכה 2,200 איש מתוך 6,600 מועסקים).

תוכניות המתאר הקיימות מדגישות את חוסר השטח המתאים לפיתוח תעסיה, בתחום שיפוטן של הערים.

הפתרון המתבקש מעצמו הוא הכנון ריכוזי תעשייה אזוריים שהעיקריים הם:

- (א) גבעת המסורין עבור נהריה ומעלות;
- (ב) רפת אחיהוד עבור עכו וכרמיאל;
- (ג) רמת אליפלט עבור צפת, חצור ודרום החולה.

על ידי פיתוח מתוכנן של מוקדים תעשייתיים הנ"ל לא רק תוכן תשתית מתאימה למטיבת תעשייה לאזור, אך גם ימצא פתרון להרחקת התעשייה מרצועת החוף (עכו-נהריה).

2. מגזר ההתיישבות היהודית הכפרית

תפקידו העיקרי של הסקטור הכפרי היהודית, הוא להבטיח פריסה במרחב הגליל. אם כי מבחינה כמותית יוקטן יחסית מסקל של הסקטור הזה (36% מכלל האוכלוסיה ב-1970 ל-16% בשנת 1985), הרי שעל ידי הקמת מספר כפרי תעשייה שמטרתם לטבור את הרציפות הטריטוריאלית הערבית - תוגבר הפריסה היהודית במרחבי הגליל.

כהתחשב בשוני הקיים בין המושבים בשני האזורים של ההתיישבות היהודית הקיימת מוצע להתייחס אליהם בנפרד וכן בנפרד למסק הקיבוצי בגלל האופי המיוחד שלו. בנוסף לכך יצוינו יעדי הפיתוח של ההתיישבות הכפרית הנוספת.

א. הפיתוח במושב מועצה איזורית מעלה הגליל:

ב-14 מושבי המועצה האזורית מעלה הגליל האוכלוסיה תגדל מ-3,500 (1970) ל-5,500 (1985). הרב המכריע של התוספת יבוא מהריבוי הטבעי. הגידול הנ"ל יתממש עם יווצרו התנאים אשר יבטיחו, גם בעתיד, אי עזיבת הכפרים. מספר היחידות יגדל מ-600 כיום ל-940 בעתיד, והכפר הממוצע יכול י 65 י יחידות לעומת 43 יחידות בממוצע כיום.

מאחר ובאזור זה המטאבים החקלאיים הינם מצומצמים ביותר (בעיקר קרקע) יט לחזות שינויים בהרכב התעסוקה בכפרים, טכחוצאה מהם היא תהיה כדלהלן:

תחזית התעסוקה בחקלאות ומחוץ לחקלאות
במושב מ.א מעלה הגליל לשנת 1985

(יח"ט משפחה)

היחידות הכפריות	תעסוקה חקלאית	תעסוקה ללא חקלאות
מטקים חקלאיים קיימי קיימים הממשיכים את פעילותם.	430	-
בנים יורשים מטקים חקלאיים	70	-
קליטת יתר הבנים בכפרים.		440
ס"ה	500	440

THE UNITED STATES OF AMERICA
DO hereby certify that
[Name] is a citizen of the United States of America.

Witness my hand and the seal of the Department of State at Washington, D.C., this [Date] day of [Month], 19[Year].

Secretary of State
[Signature]

Notary Public
[Signature]

[Faint text block, possibly a second page or a continuation of the certificate]

[Faint text block, possibly a second page or a continuation of the certificate]

[Faint text block, possibly a second page or a continuation of the certificate]

[Faint text block, possibly a second page or a continuation of the certificate]

[Faint text block, possibly a second page or a continuation of the certificate]

[Faint text block, possibly a second page or a continuation of the certificate]

[Faint text block, possibly a second page or a continuation of the certificate]

התעסוקה הלא חקלאית תתמקד בשרותים בכפר ובאזור ובתעסיה מתאימה (הקטורה לחקלאות ונייטרלית). בתעסיה ידרשו לפחות 250 מקומות, אשר ימוקמו (וחלק כבר ממוקמים) במוקדים גושיים: גורן, שחולה, מעונה. נוכח המבנה הגיאוגרפי המיוחד/לגליל יפותחו השרותים הציבוריים והאישיים במרכזים הגושיים: גורנות הגליל ומעונה. עם פיתוח מעלות כמתוכנן ועם הגדלת הנגישות אליה מכל חלקי האזור, היא תתחיל לשרת את הסקטור הכפרי כמוקד שירותים ברמה עירונית.

ב. הפיתוח במושב/המועצה האיזורית מרום הגליל:

אוכלוסית מושבי המועצה מרום הגליל (12 במספר ועוד 2 מגליל העליון) חגדל מ-4,500 (ב-1970) ל-6,800 (ב-1985), כאשר הכפר הממוצע יגדל מ-58 יחידות ל-84 (בס"ה מ-810 יחידות ל-1170). המטאבים החקלאיים הבסיסיים (קרקע ומים) העומדים לרשות המושבים בבית ובמרחק, מאפשרים פיתוח נוסף של המסק החקלאי. לכן הרכב התמחותן של היחידות הכפריות חזוי ל-1985 יהיה כדלקמן:

תחזית התעסוקה בחקלאות ומחוץ לחקלאות במושב

מ.א. מרום הגליל לשנת 1985

(יח' משפחה)

מקור היחידות הכפריות	בחקלאות	מחוץ לחקלאות
- משקים חקלאיים קיימים הממשיכים את פיעלותן	545	
- בנים יורשים משקים חילאיים	150	
- בנים רוכשי משקים ללא יורשים ומטלימים את החקן ההתישבותי	250	
- קליטת יתר הבנים		225
ס"ה	945	225

הרב המכריע של המשקים החקלאיים המפותחים יעסיקו את מרבית כח האדם של המשפחה ויפרנסו את בעליהם. באופן קבוע, כ-150 בנים ממשיכים יזדקקו לתעסוקה בתקופת מוצר המסק מהוריהם אליהם. עבורם ועבור 225 יחידות לא חקלאיות מטורינות המשרות בשירותים פנים כפריים, אזוריים ובתעסיה. יחידות אלו ירוכזו בסני מרכזים בין כפריים:

- מרכז מירון, שהנגישות אליו תסופר, ויפותח כמרכז שירותים אזורי.
- מרכז מבואות החרמון המיועד לשרת חלק ממושב/המועצה מרום הגליל וכן את מושבי עמק החולה.

1. The first part of the report deals with the general situation of the country and the progress of the work during the year. It is a summary of the work done and the results obtained.

2. The second part of the report deals with the work done in the various departments. It is a detailed account of the work done in each department and the results obtained.

3. The third part of the report deals with the work done in the various departments. It is a detailed account of the work done in each department and the results obtained.

4. The fourth part of the report deals with the work done in the various departments. It is a detailed account of the work done in each department and the results obtained.

5. The fifth part of the report deals with the work done in the various departments. It is a detailed account of the work done in each department and the results obtained.

6. The sixth part of the report deals with the work done in the various departments. It is a detailed account of the work done in each department and the results obtained.

7. The seventh part of the report deals with the work done in the various departments. It is a detailed account of the work done in each department and the results obtained.

8. The eighth part of the report deals with the work done in the various departments. It is a detailed account of the work done in each department and the results obtained.

9. The ninth part of the report deals with the work done in the various departments. It is a detailed account of the work done in each department and the results obtained.

10. The tenth part of the report deals with the work done in the various departments. It is a detailed account of the work done in each department and the results obtained.

פיתוח ההתיישבות המושבית במועצות האזוריות מעלה הגליל ומרום הגליל
יביא להגשמת היעדים הבאים:

ג. הפתוח החזוי בסקטור הקיבוצים בגליל ההררי:

אוכלוסיה הקבוצים באזור התכנון הגדל, בריבוי הטבעי, ב-1,200 נפש.
ביחד עם ההשלמות עד למילוי התקן יגיע מספר הנפשות מ-2,800 (1970)
ל-4,500 (1985). הסינוי הבולט ביותר הצפוי בהרכב התעסוקה הוא גידול
התעסוקה ה-סיטית לכ-300 מקומות עבודה.

ד. יעדי פיתוח להתיישבות כפרית יהודית נוספת:

בין מעלות לבין כרמיאל (בקעת בית-הכרם) ודרומה מכרמיאל עד עמק בית נטופה,
אין כיום התיישבות יהודית (פרט לכרמיאל). האחיזה במרחב ניתנת למימוש
בעיקר על ידי הקמת שרשרת ישובים, שלפי גודלם וצורת התארגנותם הם כפריים.
מאחר ואזורים אלה מחוסרי מטאבים חקלאיים, הבסיס הכלכלי של היישובים
הכפריים הללו לא תהיה החקלאות אלא ענפים אחרים, לרוב תעסיה. על מנת
ליצור נקודות אחיזה יהודיות בטטח זה מוצעת הקמת 7-9 כפרים תעסיתיים -
כשבכל אחד יתיישבו כ-150 - 200 משפחות. הכפרים יתוכננו בשני גושים:
האחד בתפן והשני בטגב. תוספת האוכלוסיה היהודית, שיתרום סוג זה של הת
התיישבות למאזן הדמוגרפי, חסתכם ב-4,000 - 5,000 נפש.

3. מגזר ההתיישבות הלא יהודית.

ההנחה הבסיסית בהצעות לאיזון דמוגרפי בגליל ההררי היתה כי לא יהיה שינוי
בתופעה הקיימת של אי עזיבת האזור על ידי אוכלוסיה המיעוט וריבוי
הטבעי. בהקשר לכך יש מקום לבדוק אם בהתפתחותו הטבעית של סקטור המיעוט
ההנחה של הסארות האוכלוסיה במקום ריאלית משלוט בחינות עיקריות:

1. אפשרויות הדיור באיזור
2. אפשרויות התעסוקה באזור ובסביבתו
3. רמת השירותים לאוכלוסיה האיזור.

על פי התחזיות, תכפל האוכלוסיה הערבית באיזור מ-60,000 נפש לכ-115,000 נפש
בסווח 15 שנה. בהנחה טקליטת תוספת האוכלוסיה הלא יהודית תהיה בישובים
הקיימים באיזור, הרי צפוי, שלעומת 11 ישובים כיום, שבהם אוכלוסיה של יותר
מ-3000 נפש מתוך 26 היישובים הקיימים יהיו ב-1985 17 יישובים שבהם יותר
מ-3000 נפש.

בעיית הדיור מהווה את המחסום העיקרי להתפתחות הטבעית במקום של האוכלוסיה
הערבית. רב היישובים הערביים בנויים ללא תשתית פיסיית (דרכים, מים, ביוב).
העדר התשתית נובע מדרך התפתחות כפרים אלו עד כה ובגלל התנאים הגיאוגרפיים
הקשים. אי לכך מצתמצמים התנאים הפיסיים לפיתוח רק לחלק מהכפרים.

מבחינת אפשרויות התעסוקה, נמצא שמטקלו של סקטור החקלאות בין מרכיבי התעסוקה הולך ויורד. כיום עובדים פחות מ-20% מאוכלוסית הגברים בסקטור החקלאות. רב ענפי התעסוקה הם מחוץ לכפרים ואף מחוץ לאיזור. עם זאת, עולה בהתמדה רמת ההכשרה, הדבר ההון ונטיה להשקיע בגלל חוסר תעסוקה באיזור קטורים חלק מהעובדי האיזור בהטקעות ובענפים קבועים מחוץ לאיזור. מחוץ כלל האוכלוסיה הלא יהודית הצפוי ו-1985 צפוי טכ-15,000 מעסקים ימצאו פתרונות תעסוקה בסקטור החקלאות וכ-20,000 מעסקים בסקטור התעשייה. הקמת וחזוק הערים באיזור תיצור מקורות תעסוקה גם לסקטור האוכלוסיה הלא יהודית. מבחינת אספקת השירותים, הרי אלופים מרכזים מסביב לכפרים מרכזיים, המספקים שירותים על פי רוב לקבוצות דתיות מוגדרות: דרוזים, מוסלמים, נוצרים.

לזור האמור לעיל, מוצע לכוון את פיתוח מגזר האוכלוסיה הלא יהודית בגליל בשלושה כיוונים עיקריים:

- (א) הרחבה מקסימלית של גבול הבניה בכל ישוב מטולבת במסירת האפשרויות לשיפור הדרגתי של התשתית. לפי האומדן הראשוני רק כ-30,000 - 40,000 נפש נוספים (מס"ה 60,000) ימצא מקום במסגרת זו.
- (ב) חלק ניכר של העובדים נודדים לערים הגדולות (בעיקר צעירים) וחוזרים כל יום או בסופי השבוע. הכנת אלטרנטיבה תכנונית (תכנון פיזי ואמצעים מתאימים) ליישובם בטכונות קרובות, למקומות העבודה בערים הגדולות הפתור, לפי האומדן, בעיטת של כ-7,000 - 10,000 נפש.
- (ג) עבור העודף הדמוגרפי מוצע תכנון שכונה עירונית חדשה בסמוך לפרעם לכ-10,000 - 20,000 נפש (בשנת 1985).

שיפור מערכת התשתית האיזורית

6.

פיתוח ערי האזור, הקמת מוקדי תעשייה אזוריים, קיומם של מרכזים גושים ואזוריים בסקטור הכפרי ושינוי סדרי הגודל של האוכלוסיה, משנים גם מפת הזיקה והקשרים בין מרכיביה השונים של אוכלוסית האזור. כיום כל הכבישים הראשיים הם בכוון מזרח-מערב. הקשרים בתוך האזור לקויים, מקוטעים וגרועים בטיבם. חסרים בעיקר כבישי אורך טובים (צפון-דרום). לשם שיפור הנגישות בין העורף הכפרי לערים המתפתחות, בין הסקטור הערבי למוקדים העירוניים היהודיים בתוך האזור ובין אוכלוסית האזור למוקדי התעשייה מוצע סלילת הכבישים העיקריים. הבאים:

- (א) אבן-מנחם - מעלות - שתפקידו לגשר בין הגוש הצפוני של ההתייבות הכפרית למעלות ומרכז מעונה.
- (ב) מעלות-כרמיאל - דרך רמת תפן (עם הסתעפות לפקיעין), שיקטור את גוש הכפ"ת למעלות ולכרמיאל.
- (ג) כרמיאל - סחנין - שימשיך את שני הקטעים הקודמים לכיוון מרכז הארץ, ובאותו זמן יפתח הגישה הישירה של ריכוז המיעוטים מכביש סחנין למרכז העירוני היהודי באזור.
- (ד) כרם בן - זמרה - גוש חלב - שיקטור היטובים המזרחיים של האזור למרכז מירון.

7. האמצעים להטגת מטרות הפיתוח

האמצעים להטגת המטרות טככניה זו מתמצים בקביעת מדיניות ברורה להעדפת פיתוח הגליל על פני איזורים אחרים בארץ. מדיניות זו תתבטא בפעולות הבאות:

- עדוד הטאותם של בני האיזור באיזור, בסקטור הכפרי והעירוני.
- משיכת והכוונת עולים ותושבים לאיזור על ידי פיתוח מקורות העסקה מגוונים, פתוח טירותים ציבוריים ופרטיים והטאותם לרמות המקובלות באזורי הארץ המפותחים.
- בניה למגורים ברמת דיור ובמחירים טיהיה בהם כדי להוות כח משיכה להטכנות באיזור.
- טימת לב לפיתוח מערכות תשתית איזוריות תוך שמירה של ערכי נופ ואיכות הסביבה טבהם מצטיין איזור הגליל.

האמצעים המפורטים להטגת יעדו הפיתוח טבהם מפורטים במונחים של תכניות לפעולה, הקציבים, ארגון וכד' לא פורטו בטלב זה של התיכנון. פרטים אלה יתאמו עם המטרידים הנוגעים בדבר לאחר איטור היעדים בניסוחם הכללי.

8. הצעדים הדרוים לקידום פיתוח האיזור בטלב א'

לאחר איטור הצעה זו, המהווה תכנית מסגרת לפיתוח הגליל ההררי מוצע טיועבדו פרויקטים מפורטים לביצוע אשר יהוו טלב א' להטגת היעדים טנקבעו בתכנית זאת. פרויקטים אלו יכללו:

1. עיבוד פרויקט לקליטת כל דור ההמשך במוטבי הגליל במסגרת הכפרים הקיימים.
2. עיבוד טני פרויקטים לפיתוח מידי טל טני גוטים של כפרי העטיה: האחד באיזור תפן והטני באיזור טגב - ידפת.
3. בתחום הפיתוח העירוני מוצע לעבד פרויקטים להכוונת אוכלוסיה לערים טבתחום האיזור כדוגמת הפרויקט להתיטבות קהילתית בצפת - טהוחל בתיכנונו ולתת עדיפות לביצועם.
4. לעבד תכנית פיתוח מפורטת לאזור הגליל ההררי טתבוטא בתכנית המתאר הפיטית. התכנית המקיפה הזאת טל פיתוח הגליל תכלול את כל טטחי הפעולה הרלבנטיים לפיתוח האזור במטדה לחסל את פיגול'ו ולהגביל את חלקה טל האוכלוסיה היהודית בו.
5. לעבד הצעה להקמת מסגרת ארגונית בינמוסדית שתנחה את ביצוע התכנית לפיתוח הגליל הכללית ועל הפרויקטים הטונים המרכיבים אותה.

לשכת שר החקלאות

30 בנובמבר 1971
יב' כסלו תשל"ב

אלו: מר י. ארמוני - מנהל המח' להתיישבות הסוכנות היהודית
מאת: עוזר השר.

הנידון: חוות מרים.

שר החקלאות ביקשני להביא לידיעתך מסקנותיו לאחר שקרא את
הזכרון בענין זה:

1. שר החקלאות יורה למינהל מקרקעי ישראל לוותר על חשלוט
רמי הסכסכה עם העברה הקרקע כחנאי שהקרקע יוקצה או להקמת
ישוב חדש או להשלמות והרחבת יישובים קיימים.
2. לאור מצב התקציב לשנה הבאה, יש לשר טפס באם ניתן יהיה
לכלול את התכנית להקמת מושב חדש בקרקע חוות מרים בתקציב
השנה הבאה. השר מציע לרון בענין זה כיתר פרוטוקול.

ב ה ר ב ה,

סוביה מצקביץ

העתק: לשכת השר גלילי.
ד"ר רענן וויץ.

UNITED STATES DEPARTMENT OF THE INTERIOR

WASHINGTON, D. C.
JANUARY 10, 1900

SIR: I have the honor to acknowledge the receipt of your letter of the 7th inst.

and in reply to inform you that

RECEIVED JANUARY 10, 1900

the same has been forwarded to the proper authorities for their consideration.

I am, Sir, very respectfully,
Yours very truly,
J. M. WILSON, Secretary.

Very truly yours,
J. M. WILSON, Secretary.

J. M. WILSON,
Secretary.

Very truly yours,
J. M. WILSON, Secretary.

הסוכנות היהודית לארץ-ישראל

המחלקה להתיישבות חקלאית

בתשובה נא לחזור:

המען הטלגרפי: JEVAGENCY
CODE: BENTLEY

טלפון 221212 - ת.ד. 7053 P.O.B.
רח. קפלן 17 הקריה
17, KAPLAN ST. HAKIRIA

תל-אביב, ו' בכסלו תשל"ב
25 בנובמבר 1971

לכבוד

מר ח. בבתי

שר החקלאות.

..3.8

בהמשך לשיחתנו מיום 22.11.71 עם ראש המחלקה, להלן בחוגים על חוה מרים -

1. בחוגים פיזיים

- 1.1 חוה מרים מקיפה שטח של 5057 ד', מחט 2820 ד' מתאימים לגדולי שלחין, 1847 ד' לגדולי בעל. יתרה השטח אינה מתאימה לעבוד.
- 1.2 3 בארות מצוידות לחפוקה 1.4 מיליון כ"ס מים.
- 1.3 שטח מרושת מלא 2520 ד',
שטח מרושת להשקאה חלקית 450 ד'.
- 1.4 מבני משק: מוסך, מטגריה, סככת אריזה, משרדים.

2. ערך הנכסים אליבא דמחלקה להתיישבות

- 2.1 בהתאם למוסכם בין המחלקה להתיישבות לארגוני הקניות קבלה הסוה"י ביום 3.11.68 אומציה לרכישה החוה בחגאים דלקמן -
 - 2.1.1 מחיר הרכוש הקבוע של החוה 2.1 מיליון ל"י.
 - 2.1.2 המחלקה להתיישבות תפקיד בידי הארגונים סך מיליון ל"י כ"ח הרכישה. על יתרה סכום הרכישה חסלם הסוה"י רביה קונטקורנטית של 11% לפי מועדי החסלומים של ארגוני הקניות למר אלגולשוילי.
 - 2.1.3 במקרה של הפסדים חתיה הסוה"י אחראית להפסדים ע"ס שלא יעלה על 120,000 ל"י.

2.2 למרות שטעיף 2.1.2 היה לו הגיון רץ במידה והרכישה היתה מתבצעת חוך שנה מיום קבלה האומציה הוסכם להתחשב בו.

החשלות עבור החוה הוצע כדלקמן -

מחיר הרכישה	2.1	מיליון ל"י
הוספת רביה 11% אחרי קצוץ הפקדון	0.5	" "
ס"ח	2.6	מיליון ל"י
פחות הפחתה	0.25	" "
הסתתפות בגרעון	2.35	" "
ס"ח	0.12	" "
ס"ח	2.47	מיליון ל"י

1999

◆ ◆ ◆ ◆ ◆

1. NAME OF STUDENT

And a little more about the history of the city.

3. ערך הנכסים אליבא דארגוני תקניות

ערך הנכסים	2,979,675.-	ל"י
בנכוי פחת מאמבר ליום 30.9.71	229,100.-	"
גרעונות ל-30.9.70	385,037.-	"
גרעון צמדי לשנה חש"א	168,793.-	"
הוצאות מראש (הכנה שטחים)	96,672.-	"
סה"כ	3,401,077.-	ל"י

4. הפער בין שתי ההצעות מטחכם איפוא במיליון ל"י.

5. שטח החזה מיועד בדיקורו להקמת מושב כוכב ב' או להרחבת מושב כוכב א', ובחלקו להשלמת משבצות של ישובין במביבה.

החלוקה הטנטטיבית היא כולחלן ו-

שטח שלחין מיועד להתישבות חדשה 2800 ד'

שטח מיועד לבנוי ההתישבות החדשה 700 ד'

סה"כ 3500 ד'

שטח בעל מיועד להשלמת משבצות ישובים במביבה 1100 ד'

המחלקה להתישבות בקשה, כידוע, קבלה וחלטה עקרונית בדבר רכישת החזה לאורך בצד התישבות חדשה, ע"י הקמת מושב חדש או הרחבת מושב קיים. הכעיה על קביעה סופית של מחיר הרכישה היא חשובה אך משנית, כמו"כ קיימת בעיה המקור החקציבי לרכישה.

נודה לך באם הודיענו עמדתך העקרונית והצעתך בקשר להמשך תהליך בגורן.

בברכה,
יחיאל אדמוני
מנהל כללי

הצעת
לשכת חסי י. גלילי
ד"ר ר. ויץ

1. NET AMOUNT PAID FOR SUPPLIES

Office supplies	-10,000	
Travel and board 11.0.00	-100,00	-110,000
Postage 10.00	-100,00	
Hotel and taxi 10.00	-11,00	-100,00
Other 10.00		-100,00
		-310,000

2. NET AMOUNT PAID FOR SUPPLIES

3. NET AMOUNT PAID FOR SUPPLIES

Office supplies	10,000
Travel and board 11.0.00	100,00
Postage 10.00	100,00
Hotel and taxi 10.00	11,00
Other 10.00	
	310,000

4. NET AMOUNT PAID FOR SUPPLIES

5. NET AMOUNT PAID FOR SUPPLIES

6. NET AMOUNT PAID FOR SUPPLIES

7. NET AMOUNT PAID FOR SUPPLIES

הסוכנות היהודית לארץ-ישראל
המחלקה להתישבות חקלאית

בתשובה נא להזכיר:

אנף
מספר

השם הסלברי: JEVAGENCY
CODE: BENTLEY

טלפון 258211 - ת.ד. 7053 P.O.B.
רח' קפלן 17 הקריה
17, KAPLAN ST. HAKIRIA

חל-אביב,

ז' בכסלו תשל"ב
25.11.71

לכבוד
מר ח. גבתי, שר החקלאות
משרד החקלאות
חל-אביב

א.נ.,

הנדון: הקמת ישוב נוסף באזור רמת הנגב

בהמשך לשיחתנו מיום 22.11.71 בנדון ובעקבות פניית המועצה האזורית רמת הנגב אל ראש הממשלה שהעתקה העבר אליכם ואלינו.
להלן עובדות, ממצאים והערכות הקשורים בהקמת ישוב.

1. הגורם המגביל אפשרות הקמת ישוב באזור הוא גורם המים. אין כל אפשרות להשיג ישוב נוסף על קו ירקון-נגב וקו הנגב המרכזי, הנחונים ידועים.

2. קיימים באזור שני מקורות מים אלטרנטיביים:
2.1 מים מליחים. כנראה בכמויות גדולות אך בלתי ידועות. גם איכות המים איננה ידועה.
2.2 מי בויב מטוהרים באזור העיר באר שבע.

3. לגבי מים מליחים:
3.1 הוסכם בין המחלקה להתישבות לבין המכון הגיאולוגי לבצע מספר בדיקות בקדומי נפט המצויים באזור ע"מ לקבוע המצאותם ואיכותם של מים בשכבת אבן החול הנובי.
3.2 הוחל לפני שנה בנצוץ נסיונות לשמוש במים מליחים לגדולים חקלאיים. למרות ההוצאות המבטיחות, בעקר בגדול כותנה, אין עדיין אפשרות לקבוע סופית האפשרות ודרך השמוש במים אלה לגדולי חקלאות.

4. לגבי מי הביוב של באר-שבע.
4.1 ההערכות הכוללות של מי בויב שיעמדו לרשות החקלאות 8-9 מליון מ³, שיאפשרו השקאה 10.000 - 8000 ד'.
4.2 כמות מי הביוב המטוהרים כיום היא 1.5 מליון מ³. ב-1973 יגיעו כנראה לכמות של 2,3 מליון מ³. קיימת זרימה נוספת של 1.5-2 מליון מ³. תפיסת מים אלה וטהורם מצריכה השקעה של 4-6 מליון ל"נ. אליבא דפרנסי עיריית באר שבע לא חנתן עדיפות להשקעה זו, אך ניתן כמובן להעלותה בטולם העדיפות ע"י התייחסות ועדת המנכלים לפניני בויב.
4.3 כיום קיימים בבעלות ר"מ, שהיא שותפות של המשקים רביבים ומשאבי שדה לעבוד השטחים הניזונים ממי הביוב, 3500 ד'. מהם 2000 ד' בהשקאה קבע. לקראת הסתיו ירושחו 1000 ד' נוספים וקיימת אפשרות לתוספת עוד 1000 ד'.

הצעת חלוקת שטחי ר"מ:

4500 ד' לרביבים ומשאבי שדה

1000 ד' לשדה בוקר.

4.4 בשלב פתוח מלא של מפעלי הביוב יעמדו איפא כמויות מים נוספות שיאפשרו השקאה כ-4000 ד' נוספים שניתן ליעדם לישובים קיימים או לישוב חדש.
4.5 חבל-אזור הנגב מבצע סקרי קרקע ע"מ לאחר שטחי קרקע נוספים באזור באר-שבע שיאפשרו נצול כמויות מי הביוב העתידים לעמוד לרשות החקלאות.

הסוכנות היהודית לארץ-ישראל

המחלקה להתישבות חקלאית

בתשובה נא להזכיר:

אנף
מספר

המען הסלגרי: JEVAGENCY
CODE: BENTLEY

טלפון 258211 - ת.ד. 7053 P.O.B.
רח' קפלן 17 הקריה
17, KAPLAN ST, HAKIRIA

חל-אביב,

-2-

5. לאור כל האמור לעיל נראה כי בשלב הנוכחי יש להמשיך בבצוע הבדיקות באפשרויות השמוש במים מלוחים לחקלאות באזור, ואפשרויות השמוש במי בויב באזור באר שבע, זאת במידה והמחשבה היא שהישוב הנוסף שיקום באזור יהיה במחכונה של ישוב חקלאי קונבנציונלי.

6. אפשרות אחרת היא להקים ישוב שלפחות בשלבי קיומו הראשונים יהיה מבוסס על תעשייה וענפי חצר חקלאיים בלבד. נעשים עתה נסיונות בהקמת ישובים מסוג זה, נוה-אילן, רמת שלום ואחרים, אך כידוע אין נסיון מספיק לקבוע מידה חיותם.

בישוב מסוג כזה יש לעניין קבוצה מיוחדת של מתישבים, שיביעו נכונותם ורצונם להחקים, לפחות מספר שנים, על ענפי חצר, תעשייה ומלאכה בלבד.

7. לא דנתי בתזכירי זה בסדר העדיפות שניתן להקמת הישוב האמור במסגרת חכניות ההתישבות שעל הפרק.

אודה לך באם תודיעני כיצד אתה רואה ומציע המשך הספול בנדון.

בברכה,

יחיאל אדמוני
מנהל כללי

העתק: לשכת ראש הממשלה.

השר י. גלילי - יו"ר הועדה הבינמוסדית להתישבות.

ד"ר ר. ויץ.

מר א. טילה - מנהל המרכז לתכנון.

מר ד. נחמיאס - חבל הנגב,

MEMORANDUM FOR THE RECORD

1. The purpose of this memorandum is to provide a summary of the information received from the various sources regarding the activities of the [redacted] group.

2. The information received from the various sources indicates that the [redacted] group is active in the [redacted] area and is engaged in a variety of activities, including [redacted] and [redacted].

3. The information received from the various sources also indicates that the [redacted] group is engaged in a variety of activities, including [redacted] and [redacted].

4. The information received from the various sources also indicates that the [redacted] group is engaged in a variety of activities, including [redacted] and [redacted].

5. The information received from the various sources also indicates that the [redacted] group is engaged in a variety of activities, including [redacted] and [redacted].

6. The information received from the various sources also indicates that the [redacted] group is engaged in a variety of activities, including [redacted] and [redacted].

יְרוּשָׁלַיִם, י"א כסלו, תשל"ב
29 בנובמבר 1971

לכבוד
מר יעקב כהן
מועצה אזורית
רמת הנגב

הנדון: מכתבך מיום 10.11.71

הבאנו לידיעתו של השר בלילי את חוקן מכתבך.

בעקבות פנייהכם הגישה מח' החתישבות של הסוכנות לשר החקלאות
חזכיר על הנתונים באזור רמת הנגב.

החקק החזכיר הועבר גם אלינו וממנו אנו למדים כי הנושא
נמצא בטיפול.

ב ב ר כ ה ,

יוסף שגיא
עוזר השר

המועצה האזורית

רמת-נגב

המשרד: רח' ההסתדרות 76
ת.ד. 22 באר-שבע טלפון 6864

50/516

מס'

10 בנובמבר 1971

יום

לכבוד

מר ישראל גלילי

שר ההסברה

לשכת השר

ירושלים.

א.נ.א.

הנדון: הקמת ישוב נוסף באזור רמת-נגב.

למעלה מ- 20 שנה קיימים בתחום המועצה שלשה ישובים מבודדים בחוף עצמם, ומיחר אזורי הארץ. משום מה ההתיישבות החדשה פסחה מעל אזורנו במשך כל השנים הללו ולא נמצא גוף אשר יענה להביעתנו ההוזרה זה שנים להקים ישוב נוסף בתחום המועצה, כשלב ראשון להקמתם של שני ישובים אשר יהוו יחידה של 5 ישובים יחד אתנו.

אני מבין שצרכי ההתיישבות בימים אלו בשטחים המשוחררים וכן עד לפני מלחמת ששה הימים לאורך הקו הירוק, דחקו לקרן זוית את תביעתנו המוצדקת להקים ישוב נוסף.

לא היתה תקופה שבה צרכי ההתיישבות הבטחונית פסקה ולכן מוזר הדבר שעד עתה לא נמצא פתרון ההתיישבותי לאזור, דבר שאין לו אח ודוגמא ביחר אזורי המדינה.

הבידוד שנכפה במשך שנים רבות על שלשת הישובים נהן ונותן את אותותיו בחיי היום יום, ואי אפשר יותר להתעלם מכך.

במשך השנים האחרונות נעשה מאמץ רב על ידי משרד העבודה ומ.ע.ץ לסלול כבישים חדשים על מנת להדק את הקשרים בין ישובי המועצה והנגב המערבי. אנו יודעים להעריך זאת ומברכים על כך, אך לצערי הרב אין בדבר לשנות את המצב. אין באפשרותנו לקיים כל פעילות חברתית ומשקית משותפת ועד היום לא הוקם מרכז אזורי וזאת בגלל מספר הישובים הדל.

אי לכך אנו נאלצים למצוא פתרונות לבעיותינו החברתיות, החינוכיות והכלכליות מחוץ לאזור, דבר שלכעצמו הוא רע ומהווה נטל נפשי וכספי עצום על המשקים - גזרה שאיננו יכולים יותר לעמוד בה.

אנו שואלים עד מתי יתבע קרבן זה מאתנו. אי לכך אנו מחדשים ביחר שאה את תביעתנו וטבקשים להקים ישוב חדש בין שדה בוקר ומסאבי-שדה לאורך הכביש החדש ההולך ונסלל.

NY

100-100000

100-100000
100-100000
100-100000
100-100000
100-100000

100-100000 100-100000 100-100000

100-100000 100-100000 100-100000 100-100000 100-100000
100-100000 100-100000 100-100000 100-100000 100-100000
100-100000 100-100000 100-100000 100-100000 100-100000

100-100000 100-100000 100-100000 100-100000 100-100000
100-100000 100-100000 100-100000 100-100000 100-100000
100-100000 100-100000 100-100000 100-100000 100-100000

100-100000 100-100000 100-100000 100-100000 100-100000
100-100000 100-100000 100-100000 100-100000 100-100000
100-100000 100-100000 100-100000 100-100000 100-100000

100-100000 100-100000 100-100000 100-100000 100-100000
100-100000 100-100000 100-100000 100-100000 100-100000
100-100000 100-100000 100-100000 100-100000 100-100000

100-100000 100-100000 100-100000 100-100000 100-100000
100-100000 100-100000 100-100000 100-100000 100-100000
100-100000 100-100000 100-100000 100-100000 100-100000

100-100000 100-100000 100-100000 100-100000 100-100000
100-100000 100-100000 100-100000 100-100000 100-100000
100-100000 100-100000 100-100000 100-100000 100-100000

100-100000 100-100000 100-100000 100-100000 100-100000
100-100000 100-100000 100-100000 100-100000 100-100000
100-100000 100-100000 100-100000 100-100000 100-100000

100-100000

100-100000

100-100000

לשכת שר החקלאות

30 בנובמבר 1971

י"ב כסלו תשל"ב

לכבוד
מר יעקב כהן
יו"ר מועצה אזורית
רמת-הנגב.

א.נ.ג.

הנדון: העמדת ישוב נוסף באזור רמת-הנגב.

מכתבכם אל ראש הממשלה מתאריך 10.11.71.

שר החקלאות ביקשני להעביר לידיעתכם כי ראש הממשלה העבירה אליו את מכתבכם. התקיים בירור בענין בהשקפות המחלקה להתיישבות של הסוכנות היהודית.

הבעיה המבכירה על הקמת ישובים נוספים באזור רמת הנגב היא כפי שידוע לכולנו בעיית המחסור במים. אין כל אפשרות להקים ישוב נוסף אשר יחבט על מי קו ירקון-נגב ועל מי קו הנגב המרכזי.

לאור זאת אנו בודקים סטטר אפשרויות למתרון חלקי לפחות של בעיה המים:

- שימוש במים מליחים. בענין זה בירור לכם נערכים כיום נסיונות לשימוש במים מליחים לגידולים חקלאיים וכן סטטר בדיקה בקידוחי הנפט המצויים באזור על מנת לבדוק המצאות מים בשכבה אבן החול הנובית.
- שימוש במי הביוב של באר-שבע - בשלב פיתוח מלא של טפעלי הביוב של באר-שבע יעמדו כמויות מי ביוב נוספות על אלו שמשמשים כהם שניתן לייצאם לישובים הקיימים או לישוב חדש.
- אפשרות נוספת הנמצאת בבדיקה היא הקמת ישוב נוסף שלפחות בשלביו הראשונים יהיה מבוסס על העטיה וענפי חצר. קיים קושי ניכר בהקמת ישוב מסוג זה באזורכם בנוסף לעובדה שאין נסיון מספיק בישובים מחסוג האזור.

עם סיום הבירורים בענין יוכל שר החקלאות להביע למטקנה מתי וביצר ניתן יהיה להקים ישובים חדשים באזור רמת הנגב.

לישובים הקיימים הננו מאחלים יבולי ברכה.

ב ב ר כ ה,

טוביה מצקביץ
עוזר שר החקלאות

העתיקים:

לשכת ראש הממשלה
השר גלילי.
ד"ר רענן וייץ.
מר י. ארמוני.
מר א. שילה.
מר ד. נחמיאס.

REPUBLIC OF CHINA

1946

1946

1946

1946

1946

1946

1946

1946

1946

1946

1946

1946

1946

1946

1946

1946

1946

המועצה האזורית
רמת-נגב

המשרד: רח' ההסתדרות 76
ת.ד. 22 באר-שבע טלפון 6864

50/518

מס'

15 בדצמבר 1971

יום

לכבוד
השר גלילי
לשכת שר ההסברה
ירושלים.

א.ג.,

הנדון: ישוב נוסף באיזור רמת-נגב.

הנני שולח אליך את מכתבי המופנה אל השר חיים גבתי וטודה
לך על התעניינותך בנושא.

בכבוד רב,

יעקב כהן
יו"ר המועצה

1900

Office of the Secretary of the Interior

Office of the Secretary of the Interior
Department of the Interior
Washington, D. C.

1900

Office of the Secretary of the Interior

Office of the Secretary of the Interior
Department of the Interior
Washington, D. C.

1900

Office of the Secretary of the Interior
Department of the Interior
Washington, D. C.

ה מ ו ע צ ה א ז ו ר י ת

רמת-נגב

המשרד: רח' ההסתדרות 76

ת.ד. 22 בארישבע טלפון 4664

50/538

מס'

15 בדצמבר 1971

יום'

ה ע ת פ

לכבוד

מר חיים גבתי

שר החקלאות

לשכת השר

ירושלים.

א.נ.א.

הנדון: ישוב נוסף לאיזור רמת-נגב.

שמחתי מאד לדעת שתביעחנו להקמת ישוב נוסף באזורנו הובאה לידיעתך ולבירור בהשתתפות המחלקה להתיישבות של הסוכנות היהודית.

הנושא הובא לידיעתם של מזכירי התנועות ביודענו מראש את המחסור בכוח אדם ובמים. כן לא נעלמו מעינינו הצרכים ממדיניים והבטחוניים המכתיבים את מקומם של הישובים.

נבדקה האפשרות להעלות גוף קבוצי על הקרקע בשנה 1975 ואנו דורשים להקדים את המועד ולו גם אם יעשה הדבר ע"י הקמת האחזות נח"ל כשלב ביניים עד לאיזורחה בשנה האמורה.

בימים הקרובים נקיים מגעים עם אגף הנוער והנח"ל ומקווים לקבל את מלוא תזרזום.

אין אנו עומדים על כך שיוקם קיבוץ, כי איכלוסו של האיזור שלצערנו הרב נשכח, הוא מעל לכל שקול, לכן אנו מקבלים את ההצעה שיש לבחון אפשרות להקים ישוב אשר יהיה מבוסס בשלביו הראשונים על משק חי, תעשיה ומלאכה.

אנו מקווים למסקנות ולמעשים חיוביים שלהם אנו מצפים שנים כה רבות.

ГОР. ЛАС

Издано в 1914 году
в 1-й раз

№ 10
1-й раз
1914

Содержание
1. О...

О...

...

...

...

...

...

...

ה מ ו ע צ ה א ז ו ר י ת

ר מ ת - נ ג ב

המשרד: רח' ההסתדרות 76

ת.ד. 22 בארשבע טלפון 6864

מס' 50/518

14 בפברואר 72

לכבוד

מר יחיאל אדמוני

הסוכנות היהודית

תל - אביב

א.נ.

הנדון: ההתיישבות ברמת - נגב

בחיפושנו אחר גוף אשר יהיה מוכן להתיישב באזורנו כאחי בדברים עם מר אורי גולדשמידט אשר פועל במסגרת "הר"ח" ההתיישבות הרב הכליחיה.

בשיחת הכרות אתו הצלחתי לענינו בנושא והוא גילה נכונות לפעול אתנו במשותף למען ארגון גוף אשר יקבל על עצמו את המשימה, וזאת באוזה מסגרת שבה פעל בנאום הככר ובחמרה.

בריונים אשר התקיימו במזכירות המשקים ישנה נסיה ללכת בדרך זאת באם התנועות לא תהיינה מסוגלות להעמיד גוף חנועה. המשקים אף מוכנים לקלוט את המתיישבים החדשים במסגרתם לתקופת התארגנות והכשרה עד לעלייתם על הקרקע.

עד כמה שידוע לי האחזר הווליס שיש לתת עדיפות להתיישבות בערבה. משק שדה - בוקר מערער על כך, אך קשה לי לתאמין שהוא יצליח לשנוחה. המזכירות המתאמת של הקיבוץ המאוחד מחכנס בקרוב לדון בהתייעחנו ולצדרי התחזיות לא נראות לי מעודדות במיוחד.

מכאן אנו מגיעים למסקנה שלא נותר לנו אלא לפעול במשותף עם מר אורי גולדשמידט ולהקים ישוב במתכונת המוצעת על ידו ושביטורה אינה מנוגדת לזו שהוצעה ע"י שר החקלאות וכן על ידיך.

אשמח מאוד באם תתייחס לאפשרות המוצעת כפתרון מעשי להקמתו של ישוב חדש ברמת נגב.

העקף: שר גלילי
ר"ר רענן וייץ

מר א. שילה
מר ד. נחמיאס

ПРИКАЗ ПРИСТАВА

ГОР. СКА

ПРИКАЗ. ГО. ПРИСТАВА. ГО.
П. П. ГО. ПРИСТАВА. ГО. ПРИСТАВА.

15 апреля 1950

ПРИКАЗ

ГО. ПРИСТАВА. ГО.

ГО. ПРИСТАВА. ГО.

ГО. ПРИСТАВА. ГО.

ГО. ПРИСТАВА. ГО.

ГО. ПРИСТАВА. ГО.

ГО. ПРИСТАВА. ГО.

ГО. ПРИСТАВА. ГО.

ГО. ПРИСТАВА. ГО.

ГО. ПРИСТАВА. ГО.

ГО. ПРИСТАВА. ГО.

ГО. ПРИСТАВА. ГО.

ГО. ПРИСТАВА. ГО.

ГО. ПРИСТАВА. ГО.

ГО. ПРИСТАВА. ГО.

ГО. ПРИСТАВА. ГО.

ГО. ПРИСТАВА. ГО.

ГО. ПРИСТАВА. ГО.

ГО. ПРИСТАВА. ГО.

ГО. ПРИСТАВА. ГО.

ГО. ПРИСТАВА. ГО.

ГО. ПРИСТАВА. ГО.

ГО. ПРИСТАВА. ГО.

ГО. ПРИСТАВА. ГО.

ГО. ПРИСТАВА. ГО.

ГО. ПРИСТАВА. ГО.

ГО. ПРИСТАВА. ГО.

ГО. ПРИСТАВА. ГО.

ГО. ПРИСТАВА. ГО.

ГО. ПРИСТАВА. ГО.

ГО. ПРИСТАВА. ГО.

ГО. ПРИСТАВА. ГО.

ГО. ПРИСТАВА. ГО.

ГО. ПРИСТАВА. ГО.

ГО. ПРИСТАВА. ГО.

כ"ב בשבט תשל"ב
14 בפברואר 1972

לכבוד
מר יעקב כהן, יו"ר
המועצה האזורית רמת הנגב
ח.ד. 22 באר שבע.

א.ג.

הנדון: ישוב חדש באזור רמת הנגב
למכתבה מיום 7.2.72,

במה שחתמי עם נציגי ישובי אזור רמת הנגב ביום 2.2.72 הבהרתי מספר נקודות:

1. המחלקה להתיישבות מבצעת מספר פעולות לבדיקת האפשרות להקמת ישוב נוסף באזורכם - או ליתר דיוק לאספקת מים, מים מליחים או מי ביוב באזור באר-שבע, שיאפשרו הקמת ענפים חקלאיים הנשענים על אספקת מים. המעולות הללו תארכנה שנים טפורות.
2. לדעת המחלקה הגורם היקבע יותר מכל דבר הקמת הישוב הוא גודל האדם. במידה וימצא גרעין רציני שיחיצב בפני המחלקה ויאמר, אהבתי את המקום מוכן לקבל על עצמי לבנות בית למרות כל המגבלות, הקיימות במתוח החקלאות הנשענת על אספקת מים, יקבל כל הדעיון מטנה רציני לכוון של גצוע.
3. החלטת סופית על הקמת הישוב חייבת באשור המוסדות המוסמכים לכך. בנוסף לדיון הקיימתי בנושא זה עם המזכירות המתאמת של הקבוץ המאוחד, שוחחתי בתאמת לבקשתכם גט עם אנשי ועדה המסק של אחוז הקבוצות והקבוצים - והשמעתי להם הדברים שהעליתי כאן על הכתב.

ב.כ.ה.

יהואל אהרובי
מנהל כללי

התקין ד"ר ר. ויץ
מר ד. נחמיאס

מר י. שביא, לשכת השר י. גלילי

1950-1951
1950-1951

1950-1951
1950-1951
1950-1951
1950-1951

1950-1951
1950-1951

1950-1951
1950-1951

1950-1951
1950-1951
1950-1951
1950-1951

1950-1951
1950-1951
1950-1951
1950-1951

1950-1951
1950-1951

1950-1951
1950-1951
1950-1951
1950-1951

1950-1951
1950-1951
1950-1951
1950-1951

1950-1951
1950-1951
1950-1951
1950-1951

ב' בניסן תשל"ב
17 במרץ 1972

לכבוד
מר י. כחן
יו"ר המועצה האזורית רמת הנגב

א.נ.א.

הנדון: החלטות באזור רמת הנגב
למכתבם בנדון מיום 14.2.72

האזור בסמך חשבותי קטור בעובדה העדרי מהארץ.

הריני מביע להלן רק את דעתי האיטית בקשר להצעתם בדבר ארגון גוף החישובי
באמצעות מר אורי גולדשמידט - ו-או הארגון שהוא עומד בראשו ה"ח, אין לראות בה
שום פנים עמדה המחלקה להחלטות.

הארגונים שהוקמו ע"י מר גולדשמידט ו/או ארגונו לא הוכחו עד כה כארגונים חזקים
ויעילים להחלטות, וזאת בלשון המעטה. מטעם הדברים, ארגונים המבוססים על צורך
מקרי ביותר של חברים, שאין ביניהם כל דבר משותף, פרט אולי לרצונם להחליט בישור
כפרי, יש להם כל החלטות האפשריים ואין אורך כי אשרט הדברים. לעומת זאת גרעינים
חנעתיים שיש להם בסיס חנוכי ואידיאולוגי משותף הם מקור של עוצמה.

אם הייתי נשאל אם ישב מסוב זה המוצע יחזק את אזורכם - חשבותי היחה שלילית.
באם יוקם הישוב אני רואה בעיני דוחי, בעיות קשות כיצד לבין הישובים הקיימים
באזור במספר רב של נושאים, ובכללם בנושאי חנוך וחברה.

אני מבין את להטכם להקמת ישוב חדש, אך להם זה אמור לו שיביא לעזרת הכונה העיקרית
בהקמת הישוב קרי חזק האזור וישוביו.

לדעתי יש מקום לקיום דיונים עם מזכירות או ועדות המפק והחברה של החנועות אליהן
מסוגלים ישוביכם לפני כל פעולה ידומה נוספת מצדכם בנדון.

כאמור זוהי דעתי האיטית בלבד, ואין היא מחייבת כל גוף רשמי של המחלקה. אין לעשות
בה שום כנגד א. גולדשמידט או הגוף בסמו הוא פועל כי לא זאת כונה המכתב.

ב ב ר כ ה
יחיאל אדמון
מנהל כללי

552

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION

1917
1917
1917

1917

1917
1917

1917

1917

1917

1917

1917

1917

1917

1917

1917

1917

ה מ ו ע צ ה א ז ו ר י ת

רמת-נגב

המשרד: רח' ההסתדרות 76
ת.ד. 22 בארשבע טלפון 8864

מס' 50-518

יום 21 באפריל 72

לכבוד

מרי יחיאל אדמוני

מנהל כללי

הסוכנות היהודית

חל - אביב

א.ג.א.

הנדון: התיישבות באזור רמת-נגב

בעקבות סכתבך מס' 17.3.72 החקירה ישיבה של המזכירות המתאמת של הקיבוץ המאוחד בהשתתפות של נציגי הישובים ובה הבענו בצורה הקיפה שהקיבוץ יקבע מועד בו יעמיד גוף להתיישבות באזורנו. לאחר דיון סמוך וניהוח מצב כח האדם וההתחייבויות של הקיבוץ המאוחד בשנים הקרובות הגיעה המזכירות למסקנה שאין ביכולתה להתחייב כיום על מועד בו אפשר יהיה להקים ישוב. נוסף וזאת על אף חסימות הרעים של כל חברי המזכירות בתביעתנו הצודקת. כנ"ל דעת האיחוד לאחר שני דיונים שהם קיים בנושא.

נראה שכל אף רצוננו העץ להקים ישוב קיבוצי לא נותרה לנו כל דרך אלא להקים ישוב בעזרתו של אורי גולדשמידט כאשר ישובי המועצה ישיקו עבודה ומאמץ בהכנתו הרצינית של הגוף לעליה להתיישבות.

כבר כתבתי שהמסקים באסיפותיהם קבלו החלטה לקלוט את הגוף למשך שנה להכשרה, דבר אשר ימנע לדעתנו התעוה בלתי רצויה ויבטיח את גיבושו של הגרעין לקראת עלייתו על הקרקע.

בימים אלה נמשיכו עם חלק מהמסמכות והן גילו נכונות לצאת להכשרה בחודש מאי. עלי לציין שהן המאירו עלינו רושם חיובי ביותר ואנו מלאי תקווה שאכן נצליח במשימה.

באשר לאורי גולדשמידט, אנו נעזרים בו בארגון הגוף ואין מצידנו כל התחייבות שאכן הישוב יוקם ושתהיה להנועה הר"ח. יש בכונתנו להפעיל את הנועה המושבים ברגע בו ימרכז הגרעין באחד ממסקי האזור ולחבטיה לו עורך הנועה רציני והדבר ידוע לאורי גולדשמידט.

מאחר ואנו מייחסים חשיבות עליונה להקמתו המיידית של ישוב נוסף באזור נראה לי שהכרחי לקיים מבישה לדיון מכריע בנושא.

החקים: שר החקלאות

השר גלילי

ד"ר רענן וייץ

מר א. שילה

מר ד. נחמיאס

החלטת
הוועדה

י"ט באייר תשל"ב
3 במאי 1972

לכבוד
מר י. כהן, יו"ר
הוועדה המזכירית רמת השרון
חד. 22 בחד-טבע

החלטת

החלטת הוועדה המזכירית רמת השרון
לעבודת מיום 21.4.72

המסמך נשואו של כי דעתו המיטית על החקירות לחקט יטוב מכוסס על גרעין
הנאסף ע"ס מודעה בעתון לא התקבלה על ידכם. מיוצגי לשוב ולקבוע כי
כל המסיונות הקודמים לחקט גרעינים מורך זו לא הולידו מרי תילולים.

בנושא לבקשתו הולטנו לקיים דיון בתחלה המהלך כגדון בהתחמדות
ובתחמדות נציגי הקבוצה המאוחדת וחווד הקבוצות והקבוצים.

על מועד הדיון ומקומו תקבל ידיעה חור מספר ימים.

ב. ב. ר. ה.

יחידת אדמוני
מנהל כללי

הענקו ד"ר ר. ויץ
מזכירות הקבוצה המאוחדת
מסכדות אווד הקבוצות והקבוצים
מר ד. נאמיאס
מר י. ליכטמן
מר י. שביא, לשכת הסר י. גלילי

12-11-1972
10:00 AM

12-11-1972
10:00 AM
12-11-1972
10:00 AM

12-11-1972

12-11-1972
10:00 AM

12-11-1972
10:00 AM
12-11-1972
10:00 AM

12-11-1972
10:00 AM
12-11-1972
10:00 AM

12-11-1972
10:00 AM

12-11-1972
10:00 AM
12-11-1972
10:00 AM

12-11-1972
10:00 AM
12-11-1972
10:00 AM
12-11-1972
10:00 AM
12-11-1972
10:00 AM

ירושלים, ט"ו סיון, השל"ב

28 במאי 1972

אל: יחיאל אדמוני - מנהל המחלקה להתיישבות של הסוכנות
מאה: יוסף שביא - עוזר השר גלילי

הנדון: התיישבות באזור רמת הנגב

1. מאשר קבלת מכתבך אל השר מיום 14.5.72.
2. על הכאת הנושא של הקמת ישוב נוסף ברמת הנגב בחלים במשותף ועל דעת שר החקלאות לאחר עיון בהזכירכם בגדון והדיון הממקדם המוצע על-ידכם.

ב כ ר ה

יוסף שביא

עוזר השר

הסוכנות היהודית לארץ-ישראל
המחלקה להתישבות חקלאית

בתשובה נא להזכיר:

אגף
מספר

חל-אביב, א' בסיון תשל"ב
14.5.72

המען הטלגרפי: JEVAGENCY
CODE: BENTLEY

טלפון 258211 - ת.ד. 7053 P.O.B.
רח' קפלן 17 הקריה
17, KAPLAN ST. HAKIRIA

לכבוד
השר י. גלילי, יו"ר
הועדה הבינמוסדית להתישבות.
משרד ראש-הממשלה
ירושלים.

הנדון: התישבות באזור רמת הנגב.

הריני מתייחס למכתב יו"ר המועצה האזורית רמת הנגב מיום 21.4.72 שהעתקו העבר גם אליך ואל שר החקלאות.

בעקבות המכתב קיימה הנהלת המחלקה פגישה עם נציגי המועצה האזורית בהשתתפות ב"כ ועדות המשק של הקבוץ המאוחד ואחד הקבוצות והקבוצים.

בפגישה זו העלתה ע"י ראש המחלקה הצעה לארגון גרעין עולים למטרת התישבות באזור.

הצעה זו לא נראתה לנציגי המועצה המבקשים להמשיך בארגון הגרעין באמצעות מר אורי גולדשמידט והכשרתו בישובי האזור.

לאור התפתחות זו נראה לנו כי אין מוצא אלא להעמיד את הנושא של הקמת ישוב נוסף באזור לדיון בפני הועדה הבינמוסדית באחת משיבותיה הקרובות ע"מ שתקבל החלטה אם לבטל להקמת הישוב, ומתי. כל זאת במסגרת תכנית ההתישבות וסדר העדיפות הכללי.

המחלקה להתישבות מכינה תזכיר על האפשרויות להקמת הישוב שיהיה הבסיס לדיון המוצע.

יהיה מקום לדיון מוקדם, בהשתתפות שר החקלאות, על התזכיר שתכין המחלקה, לקראת הדיון בפורום הרחב.

נודה לך באם תודיענו האם מהלך פעולה זה נראה לך.

בברכה,

יחיאל אדמוני
מנהל כללי

העתק: ד"ר ר. ויץ

מר ד. נחמיאס

UNITED STATES DEPARTMENT OF AGRICULTURE

WASHINGTON, D. C.

February 1, 1917

Dear Sir:

Dear Sir:

I am very glad to hear

that you are well and

hope you are enjoying

your trip.

Very truly yours,

W. L. G. (Signature)

Enclosed for you are two copies of the report of the

committee on the subject of the proposed new

law relating to the subject of the proposed new

law relating to the subject of the proposed new

law relating to the subject of the proposed new

law relating to the subject of the proposed new

law relating to the subject of the proposed new

Very truly yours,

W. L. G. (Signature)

Enclosed for you are

two copies of the report

of the committee on the

ה מועצה האזורית

רמת-נגב

המשרד: רח' ההסתדרות 76
ת.ד. 22 באר-שבע טלפון 6864

ל

50/518

מס'

יום 6 ביוני 72

לכבוד
מר רענן וייץ
הסוכנות היהודית
ירושלים

א.נ.א.

הנדון: ישוב חדש ברמת נגב

בעקבות ישיבת הנהלת הסוכנות אשר החקיימה ב-9.5.72 בנושא החיישוב החדש ברמת נגב החקיימה ישיבה של מזכירות הישובים וחברי המועצה האזורית ובה דנו בהצעתך לשלוח נציג מהישובים לארגון משפחות בארצות-הברית.

נציגי כל הישובים היו בדעה שיש לקבל את הצעתך לשלוח שליח לחו"ל וזאת בנוסף למשפחות שאנו מארגנים כיום בארץ. לרעננו יש לבסס את ראשיתו של הישוב על ידי משפחות מהארץ ואילו לצורך משפחות מחוץ לארץ.

היות ואנו מנהלים משא ומתן עם הנועה המושבים שהישוב הנ"ל יוקם על ידם הרי שבדעתנו להציע להם לשלוח שליח לארצות הברית שיטפל במשפחות וזאת כאמור באם תתן את הסכמתך לכך.

עוד עתה ראיינו 7 משפחות אשר הביעו את הסכמתן להקים את הישוב החדש וזאת למרות שהעלנו בפניהם את הקשיים הרבים של האיזור. התרשמנו מהן היתה טובה ביותר והן אף מוכנות לצאת כבר עתה לתקופת הכשרה באחד מישובי האיזור. בידינו רשימה ארוכה של מועמדים וזאת ללא כל קשר עם מועמדים רבים אשר שיש לאריק נחמקין. לפני מספר ימים הגיעה משפחה לרביבים במסגרת הגוף החדש והחדים הם חיוביים ביותר. נראה לנו שבחירת משפחות ישראליות רציניות יהיו בסיס מוצק להקמתו של הישוב ולקליטתן של משפחות מחו"ל.

אנו מצפים לכך שהצעתנו זאת תתקבל על דעתך ושנזכה בהקמתו המהירה של ישוב חדש שהוא כה חשוב לנו באיזור.

העמק: השר גלילי

STATE OF NEW YORK
IN SENATE

January 11, 1906.
REPORT OF THE

ALBANY

W. H. BAKER, PRINTER.
185 NASSAU ST., N. Y. C.

1906

REPORT OF THE

COMMISSIONERS OF THE LAND OFFICE, IN RESPONSE TO A RESOLUTION PASSED BY THE SENATE, JANUARY 11, 1906, RELATIVE TO THE LANDS BELONGING TO THE STATE.

ALBANY: W. H. BAKER, PRINTER, 185 NASSAU ST., N. Y. C., 1906.

THE COMMISSIONERS OF THE LAND OFFICE HAVE THE HONOR TO ACKNOWLEDGE THE RECEIPT OF THE SENATE'S RESOLUTION, JANUARY 11, 1906, RELATIVE TO THE LANDS BELONGING TO THE STATE.

IN RESPONSE TO THE SAME, THE COMMISSIONERS HAVE THE HONOR TO SUBMIT TO THE SENATE THE FOLLOWING REPORT, WHICH WAS PREPARED BY THE COMMISSIONERS OF THE LAND OFFICE, IN RESPONSE TO A RESOLUTION PASSED BY THE SENATE, JANUARY 11, 1906, RELATIVE TO THE LANDS BELONGING TO THE STATE.

THE COMMISSIONERS OF THE LAND OFFICE HAVE THE HONOR TO ACKNOWLEDGE THE RECEIPT OF THE SENATE'S RESOLUTION, JANUARY 11, 1906, RELATIVE TO THE LANDS BELONGING TO THE STATE. IN RESPONSE TO THE SAME, THE COMMISSIONERS HAVE THE HONOR TO SUBMIT TO THE SENATE THE FOLLOWING REPORT, WHICH WAS PREPARED BY THE COMMISSIONERS OF THE LAND OFFICE, IN RESPONSE TO A RESOLUTION PASSED BY THE SENATE, JANUARY 11, 1906, RELATIVE TO THE LANDS BELONGING TO THE STATE.

THE COMMISSIONERS OF THE LAND OFFICE HAVE THE HONOR TO ACKNOWLEDGE THE RECEIPT OF THE SENATE'S RESOLUTION, JANUARY 11, 1906, RELATIVE TO THE LANDS BELONGING TO THE STATE. IN RESPONSE TO THE SAME, THE COMMISSIONERS HAVE THE HONOR TO SUBMIT TO THE SENATE THE FOLLOWING REPORT, WHICH WAS PREPARED BY THE COMMISSIONERS OF THE LAND OFFICE, IN RESPONSE TO A RESOLUTION PASSED BY THE SENATE, JANUARY 11, 1906, RELATIVE TO THE LANDS BELONGING TO THE STATE.

THE COMMISSIONERS OF THE LAND OFFICE HAVE THE HONOR TO ACKNOWLEDGE THE RECEIPT OF THE SENATE'S RESOLUTION, JANUARY 11, 1906, RELATIVE TO THE LANDS BELONGING TO THE STATE. IN RESPONSE TO THE SAME, THE COMMISSIONERS HAVE THE HONOR TO SUBMIT TO THE SENATE THE FOLLOWING REPORT, WHICH WAS PREPARED BY THE COMMISSIONERS OF THE LAND OFFICE, IN RESPONSE TO A RESOLUTION PASSED BY THE SENATE, JANUARY 11, 1906, RELATIVE TO THE LANDS BELONGING TO THE STATE.

W. H. BAKER, PRINTER.
185 NASSAU ST., N. Y. C.

ח' בחמוז תשל"ב
20 ביוני 1972

לכבוד

מר יעקב כהן, יו"ר

המועצה האזורית רמת הנגב

ח.ד. 22 באר שבע.

פ.א.א.

הגדרות: ישוב חדש ברמת הנגב

למכתבם אל ראש המחלקה להתיישבות מיום 6.6.72

סדר הפעולות שננקוט בקשר להצעת להקמת ישוב באזורכם יהיה כדלקמן:

1. חבל הנגב יכין הצעה להקמת ישוב. החבל פועל כבר בגדון. בהצעתו יפרט החבל תכנית המטק המוצעת לישוב מבוססת על נתונים ידועים.
2. הצעתכם הנשענת על הצעת חבל הנגב לקיומו הכלכלי של הישוב חובא לדיון בפני הועדה הבינמוסדית להתיישבות.
3. במידה והועדה תתן ברכחה להקמת הישוב ותקבע לוח זמנים להקמתו, כולל קביעתו בסדר העדיפות למסון, ניתן יהיה לגשת להכנות להקמת הישוב כולל ארגון כח אדם בארץ ובחו"ל.

מנסיוננו אנו יכולים לקבוע כי טעול בגיוס כח אדם שאין מאחוריו החלטות ברורות, תקציבים ולוח זמנים גורם לאכזבה ולהתמרמרות ולכן מוטב כי הפעולה בגדון תעשה רק לאחר כל ההבחרות.

ב ב ר כ ה

יחיאל ארמוני

מנהל כללי

העתק: חשר י. גלילי

ד"ר ר. ויץ

מר ד. נמחיאט

100

THE UNITED STATES
OF AMERICA

UNITED STATES
DEPARTMENT OF THE INTERIOR
BUREAU OF LAND MANAGEMENT

WASH.

TO THE SECRETARY OF THE INTERIOR
FROM THE DIRECTOR OF THE BUREAU OF LAND MANAGEMENT

RE: [illegible]

1. [illegible]

2. [illegible]

3. [illegible]

4. [illegible]

5. [illegible]

6. [illegible]

7. [illegible]

המועצה האזורית

רמת-נגב

המשרד: רח' ההסתדרות 76

ח.ד. 22 בארבע טלפון 4864

מס' 50/518

יום 5 ביולי 72

לכבוד

מר יחיאל אדמוני

מנהל המחלקה לחתישבות

הסוכנות היהודית

ירושלים

א.נ.א.

הנדון: ישוב חדש ברמת נגב

בימינו אלה נשלח המזכיר שהוכן ע"י הכל הנגב בנושא החתישבות חדשה ברמת-נגב באזורנו. אנו מקווה שהוא יובא חזק זמן קצר לדיון בפני הוועדה הביטחונית להחתישבות ושהיא אכן תתן את ברכה להקמתו של הישוב.

דומני שאין צורך להדגיש מעט נוספת את החתישבות שאנו מייחסים לחלטה שהתקבל ולוח הזמנים שיקבע להקמתו של הישוב.

אנו מתייחסים בכבוד ראש לדבריו בכל הקשור בגיוס כח אדם והם אף הובאו לידיעתן של הספקחות הנמצאות כיום ברביבית במסגרת הכשרה.

אנו מאמינים שחביעתנו הענה בחיוב ושהיא תזכה בסדר עדיפות כך שניתן יהיה לבטח להבנות מעשיות להקמתו של הישוב.

העקב הש"י גלילי

ד"ר ר. וייץ

מר ד. נחמיאס

מר א. נחמקין

משרד המשפטים

תל אביב

מס' תש"ס 1000

תאריך: 1.1.1960

המחלקה הכלכלית
משרד המשפטים
תל אביב

הנדסה

המחלקה הכלכלית

המחלקה הכלכלית
משרד המשפטים
תל אביב

המחלקה הכלכלית
משרד המשפטים
תל אביב

המחלקה הכלכלית
משרד המשפטים
תל אביב

המחלקה הכלכלית
משרד המשפטים
תל אביב

המחלקה הכלכלית
משרד המשפטים
תל אביב

לשכת
המנון
המנון

לשכת
המנון
המנון

המועצה האזורית

רמת-נגב

המשרד: רח' ההסתדרות 76

ת.ד. 22 באר-שבע טלפון 6864

מס'

יום 17 ביולי 73

לכבוד

השר ישראל גלילי

ירושלים

כבוד השר,

הנדון: חידוש ההתיישבות ברמת נגב

לפני שנה וחצי חידשנו את תביעתנו בכתב ובעל-פה להקמת ישובים חדשים באזור רמת נגב שבו קיימים עד עתה רק 3 ישובים. המחלקה להתיישבות נרתמה לנושא במרץ רב ובימים אלה גובשה תכנית להקמתם של 3 ישובים חדשים באזור. בשלב ראשון מדובר בהקמתו המידית של הישוב הראשון ואת השניים הנוספים בשלב מאוחר יותר.

תנועת המושבים נתנה את הסכמתה להקמתו של הישוב הראשון ובדעת המחלקה להתיישבות להביא את הנושא להכרעתה של ועדת שרים לענייני התיישבות.

זו הפעם הראשונה לאחר 20 שנה שאנו רואים סכויים טובים לחדש את ההתיישבות באזורנו ולהוציאנו מהבדידות בה אנו שרויים שנים רבות שלא באשמתנו. למיותר לציין את ההשלכות השליליות הנובעות ממצב זה וכולנו חדורי אמונה שתביעתנו הצודקת תמצא אוזן קשבת.

אודה לשר כאם ועדת השרים בדיונה בהקמתו של ישוב חדש ב"רמת נגב" תענה לתביעתנו ותאשר את הקמתו של הישוב הראשון וזאת על מנת להקל על מצוקתנו ולהחדיר בנו את האמונה שאכן לא נשכחנו.

יב' באב תשל"ב
23 ביולי 1972

לכבוד
מר י. כהן, ראש
המועצה האזורית רמת הנגב

א.ב.א.

נמסר לנו כי מר אורי גולדשמידט ממשיך בעדוכם בספול בארגון גרעין להתיישבות
בישוב חוץ באזורכם.

כזכור הזכרנו אותכם כמני "המטפל" והסבנו חשומה לבכם לתוצאות ספולו בארגון
הגרעינים לישובים אחרים, אגב, גם האחד החקלאי המסיק בינתיים כל קשר אחר.

כמו"כ הסבנו חשומה לבכם לצורך בקבלת ההחלטה עקרונית, מלווה בלוח זמנים,
בקשר לעצם הקמתו של הישוב הנוסף באזורכם - זאת למני טיעונו אעדים לארגון
הגרעין. סדר זה בא למנוע אי הכנות ושבירות לב במידה וההחלטה על הקמת
הישוב לא תהיה חיובית או שתדחה למועד מאוחר.

מצאנו לנכון להסב שוב חשומה לבכם.

אנו הכיננו בינתיים סקיצה לתכנון כלכלי לישוב והעברנוה ליו"ר הועדה
הבינמוסדית להתיישבות לעיון - אך כאמור יש עוד שלבים בפרוצדורה שאין
להחלים מהם.

ב.ב.ר.ה,

יחיאל אדמוני
מנהל כללי

העוקף חש"ר י. גלילי
ד"ר ר. ויץ
מר ד. נחמיאס

100-1000000
100-1000000

100-1000000

100-1000000
100-1000000
100-1000000

100-1000000
100-1000000
100-1000000

100-1000000
100-1000000
100-1000000

100-1000000
100-1000000
100-1000000
100-1000000
100-1000000

100-1000000

100-1000000
100-1000000
100-1000000

100-1000000

100-1000000
100-1000000

100-1000000
100-1000000
100-1000000

הסוכנות היהודית לא"י
המחלקה להתישבות חקלאית
חבל הנגב- לכיש
מדור תכנון ופתוח

הצעה לתוכנית פתוח אזורית לרמת הנגב

14.9.73

באר שבע

1000 נפש

64-74 ק"מ מלבן קו

ב"י גבול מנצח נחמד אזורי קו

השם ימנה מתקין. קו/א - כפר, אור חלום, כפרים, אש, אזור

ידיד
מאמר שם
שם נצי
י.א.ר
אנשי הארץ

מטרת התוכנית

לחרוט להגדלת האוכלוסיה באזור הנגב ע"י חוספת ישובים, שתביא ליצירת מערך
התישבותי אזורי בעל היקף ומיבון של שרותים כלכליים וחברתיים.

יעדים

היעדים להשגת המטרה נועדים להביא לגידול האוכלוסיה מ- 1150 נפש בשנת 1973 -
לכ-2500 נפש בראשית שנות השמונים וזאת ע"י הגברת האיכלוס בישובים הקיימים
וחוספת של 3 ישובים שיתופיים, מהם אחד בשלב מדי.
כמו כן, מוצע להקים מרכז אזורי דומם שיספק את השרותים החברתיים - כלכליים לכל
ישובי האיזור.

תמצית התוכנית האזורית

ההצעה להקמת ישוב חדש ברמת הנגב מוגשת במסגרת הקיום לתוכנית פיתוח איזורית כוללת.
הישוב המוצע להקמה מידית יתבסס על הקלאות, שרותים ותעשיה. על ביצוע הקמת הישובים
הנוספים יוחלט לאור הנסיון של הישוב הזה. מערך השרותים האזורי ימוקם במרכז אזורי
דומם, שיוקם ליד הישוב החדש ויביא לריכוז תיפקודי השרות האזוריים באזור רמת הנגב.

נקודות המחייבות הכרעה בתהליך ההחלטה על הקמת הישובים

1. פיתוח מקורות המים המליחים המקומיים בהיקף הדרוש וחוספת מים מתוקים לצרכים
אישיים ולחצר.
2. קביעת לוח זמנים להקמת הישוב הראשון שיהיה מושב שיתופי בתאום עם
"תנועת המושבים". אשר הביעה את נכונותה לכך.

תאור מצב קיים של המערכת האיזורית

מערך הישובים הקיים באזור רמת הנגב הינו כדלקמן:

2 עיירות פיתוח - מצפה רמון וירוחם.

3 קיבוצים - רביבים, משאבי שדה ושדה בוקר.

- מדרשת שדה בוקר

ששת הישובים הללו מפוזרים על פני שטח ניכר ונמצאים במרחק ממוצע של כ- 65 ק"מ

מבאר שבע, והרבה יותר ממרכזי האוכלוסיה והשרותים של מרכז הארץ.

הקשרים הקיימים בין קבוצי רמת הנגב ועיירות הפיתוח אינם בעלי משמעות ונכל

הנראה לא יקבלו תנופה בטווח הנראה לעין.

מיקום

הישובים הקבוציים באזור ממוקמים לאורך כביש שדה בוקר - רביבים - צאלים ונמצאים במרחק ניכר זה מזה. (שדה בוקר במרחק כ- 15 ק"מ ממשאבי שדה וזו במרחק של כ- 7 ק"מ מרביבים).

שרותים

מערכי השרותים המשקיים והחברתיים פועלים בדרך כלל בנפרד, כאשר כל קבוץ מקבל את מרבית השרותים בנפרד. חלק מהישובים מקבל שרותים במרכזי שרות שבמועצות אזוריות שכנות וחלק קטן מהשרותים מרוכזים יחדיו.

אוכלוסיה

האוכלוסיה הקבועה של החברים ילדים ומועמדים בקבוצי רמת הנגב עולה על 1000 נפש. היקף האוכלוסיה הינו קטן ביותר לגבי אזור ההתישבות ואיננו מאפשר את פיתוח השרותים הכלכליים-משקיים והחברתיים-תרבותיים ברמה נאותה. בנוסף לאוכלוסיה הקבוצים, אוכלוסייתה הקבועה של מדרשת שדה בוקר הינה בת 200 מועסקים וכ- 400 תלמידים.

פירוס עיקר התוכנית

כ ל י

- במסגרת התוכנית המחוזית לנגב, יוסב כביש רכיבים - משאבי שדה - שדה בוקר לכביש ארצי ויתחבר לעין יהב ולאילת.
תואי זה יעקוף את מערך שרותי הדרך הקיימים בעבדת ובמצפה רמון ויאפשר פיתוח שרותי דרך באיזור המוצע לישובים החדשים ברמת הנגב.
תואי הארצי המתוכנן יאפשר קשר נוח בין אילת ומרכז הארץ ויש להניח שחלק ניכר מהתחבורה דרומה מעבור בחואי זה. איזור רמת הנגב יהווה תחנה חשובה בזרימת התנועה עקב מיקומו הגיאוגרפי ועקב היתרונות הקיימים של מספר אחרי משיכה איזוריים. (חורשות קיימות, אחרי עתיקה, שמורות טבע מוצעות וכו').
- איזור התעשיה הארצי בנגב המוצע ע"י משרד הפנים, ממוקם בחלקו בקרבת המערך הכפרי של רמת הנגב. ניתן יהיה לפתח שרותים שונים למפעלי התעשיה הכבדה המתוכננת. שרותים אלו (מסעדה, חנויות, שרותי כביסה איזוריים, מוטל) ימוקמו באיזור המיועד לשרותי הדרך על התואי הארצי ולמעשה יהיו חלק מהמרכז האיזורי הדומם.
- במסגרת מערך התעשיה הארצי המוצע, ניתן יהיה להקים מפעלי תעשיה בבעלות ובתפעול הישובים באיזור. בצורה זו ניתן יהיה להתחיל בתהליך של תעברת מפעלים לאזור בהשקעות קטנות יחסית לריכוז כח האדם ושיכונו.
- מערכת השרותים של הקבוצים הקיימים ברמת הנגב איננה פועלת כיום במסגרת האיזוריים הרצויה.

לדוגמא:

מקום הלימודים העל יסודי

הקבוץ	מקום הלימוד
רביבים	"מעלה הבשור" בחבל אשכול
משאבי שדה	"אשל הנשיא" בצומת משמר הנגב
שדה בוקר	מדרשת שדה בוקר

גם במערכת המשקית כמעט ואין בנמצא התארגנות איזורית של מפעלים ושרותים.

- המרכז האיזורי המתוכנן להקמה בקרבת הישוב החדש, ירכז בחוכו חלק מהתפקודים האיזוריים המפוזרים כיום בין הישובים, או אף מחוץ לאיזור. (משרדי המועצה האיזורית נמצאים בבאר-שבע).
- הישובים הקיימים מוכנים להתארגנות איזורית על מנת להשיג את יעדי התוכנית המוצעת והדבר יעזור בהשגת היעדים של הקמת ישוב נוסף.

פרוגרמה למרכז האיזורי

- המרכז האיזורי במוצע יכיל את מערך התפקודים הבא שבחלקו יתופקד ע"י אוכלוסיית הישוב החדש.

1. שרותים אדמיניסטרטיביים

- משרדי המועצה האיזורית
- מרפאה איזורית
- אמבולנס
- כבאות

2. שרותים כלכליים *

- מכבסה לישובי האיזור, מדרשת שדה בוקר ועיירות הפיתוח.
- תחנת דלק + שרותי דלק.
- מוסך מרכזי.
- קירור ואיסוס של התוצרת החקלאית בהתאם לתוכנית החקלאית הפרספקטיבית.
- מכון למיון ואריזה של פרי ליצוא (אפרסקים ונקטרינות).

3. שרותים חברתיים

- הלימוד העל יסודי ירוכז במדרשת שדה בוקר.
- במטרה להגיע לבית ספר יסודי בעל חקן אפטימלי לפי מש. החינוך, יהיה צורך בריכוז אוכלוסיית התלמידים בבית ספר אחד.
- על מנת למנוע טלטול מהכחות ה נמוכות יש להשאיר את תלמידי הגיל הרך בישובים עצמם ובצורה זו לנצל את המבנים הקיימים.

* בדיקה מפורטת של השירותים הכלכליים תעשה בהמשך פעולות התכנון.

חמצית התכנית לשוב המוצע בטווח המידי

במסגרת התוכנית האזורית מוצע להקים בטווח הקרוב מושב שיתומי ברמת הנגב. הישוב מחוננן לכ- 200 משפחות אשר חלקם יועסקו בחקלאות וחלקם בשרותים ובתעשייה. המיקום המוצע לישוב הוא באזור משאבי-שדה - רביבים. (ראה ישוב א במפה).

מגמת התכנון הינה שעיקר הבסיס הכלכלי של הישוב החדש יהיה בתחום התעשייה והשרותים. וזאת בדומה לישובים אחרים אשר הוקמו באזורים מוגבלים מבחינת הפוטנציאל החקלאי שלהם. (דוגמה - אילות ועין גדי).

מבנה המשק החקלאי

בהקדר עדיפות לגבי גידולים מיוחדים באזור זה, ענפי המשק החקלאי הם ענפים המיובלים באזור.

המחקר החקלאי יתבסס על נצול של מים מליחים אשר נמצאים באזור ומליחותם כ- 1000 מ"ג כלור. לליטר. שימוש בסוג זה של מים מגביל את האפשרות לגדל מספר רב של גדולים אולם נמצאים מספר גידולים אשר לגביהם נרכש נסיון הן בארץ והן בחו"ל.

1. גידולי שדה

- א. כותנה
- ב. חיטה

2. בעלי חיים

- א. רפת חלב (גדול עגלים ענף עזר)
- ב. צאן מרינו לבשר
- ג. גדול הודים לבשר

3. משעים

א. כותנה

ב. זיתים

שרותי דרך ושירותים אזוריים

בתכנון המתאר לאזור הנגב, השלמת כביש ארצי מחוץ הים התיכון לערבה המרכזית. כביש זה יחבר את ים סוף עם הנמלים שבחוץ הים התיכון. במסגרת תכנון כביש זה, בוצע לאחרונה קטע כביש משאבי שדה - שדה בוקר ושופץ כביש רביבים צומת אורים. עם הקמת הישוב הנוסף מוצע להקים את המרכז האזורי בקרבת ישוב זה. חלק מאוכלוסיית הישוב התפרסם מתפקוד המרכז האזורי. כמו כן יתעסקו מספר משפחות בשרותי הדרך שיתפתחו בצומד למרכז האזורי.

ת ע ש י ה

פיתוח התעשייה באזור מוצע ע"י משרד הפנים במסגרת החוכנית המחוזית. חלק מהאתרים המיועדים להקמת תעשייה נמצאים בשטח המועצה האזורית רמת הנגב ובקרבת הישוב המתוכנן. - חלק מאוכלוסיית הישוב תעסוק בתעשייה המתוכננת במסגרת המחוזית. - בישוב עצמו יוקצה שטח למפעלי תעשייה שיוחאמו לכישורים ולרצון המתישבים.

מועצה אזורית רמת-הנגב

הצעה לתכנית אב למערך אזורי

קנה מידה : 1:250.000

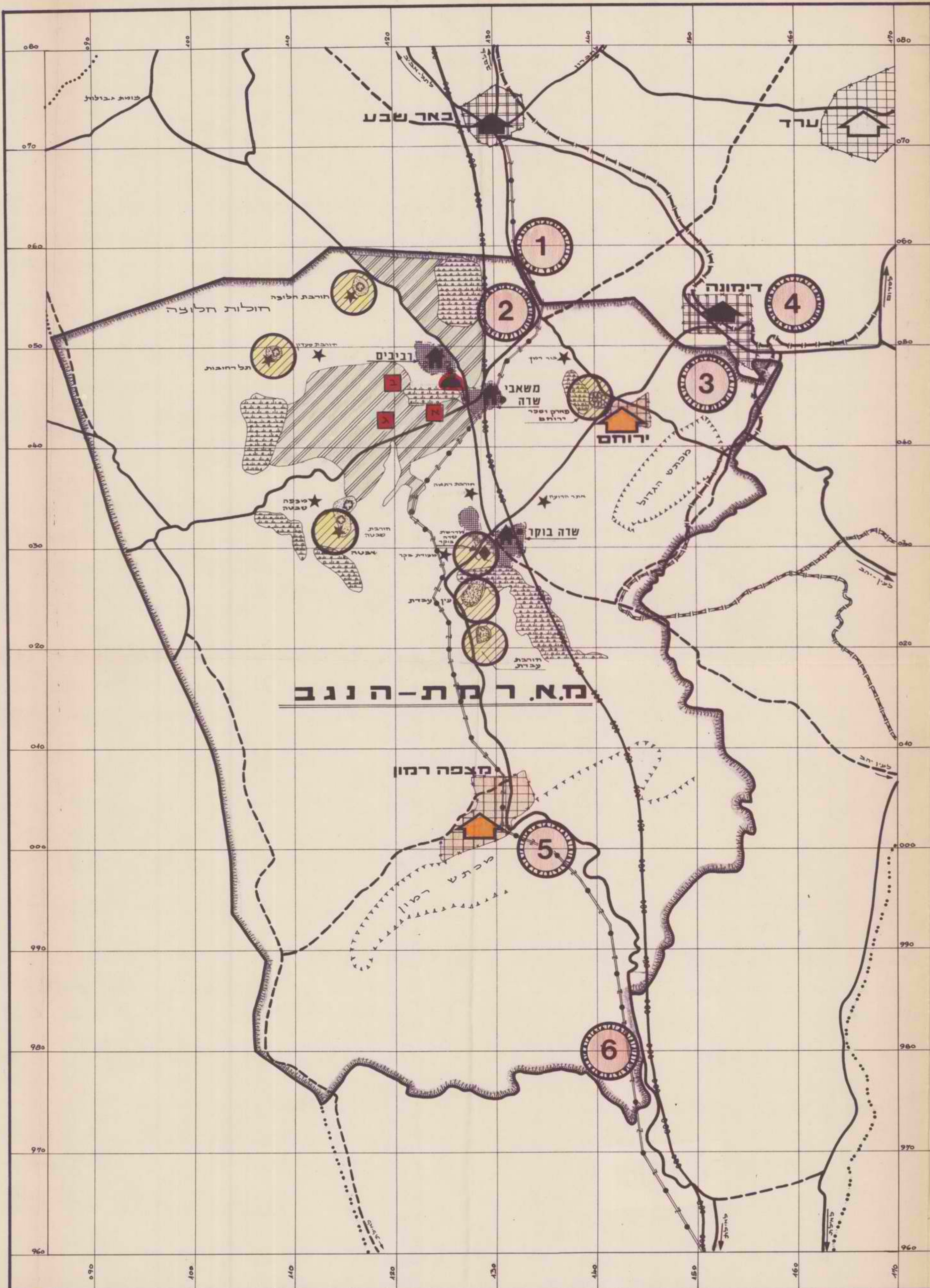
כביש קיים
כביש מוצע
מסילת ברזל קיימת
מסילת ברזל מוצעת
קו דלק
קו מתח עליון
גבול מועצה אזורית
גבול מנהלי

שטח עירוני
שטח התיישבות כפרית
שטח מיועד לחקלאות
שטח מוצע לשמורת טבע
שטח מוצע לגן לאומי
גן לאומי מוכרז
גן לאומי מאושר
אזור מיועד לתעשייה
אתר תיירות
עיר
קיבוץ
ישוב מתוכנן
מרכז אזורי מתוכנן
מוקד תיירות
קידוחי מים
מועצה מקומית
שטח מועצה מקומית

הערה: התגנים נלקחו ממפות סקר של משרד הפנים.

מדור תכנון ופיתוח
שוות לתכנון כולל
הבלי הנגב ב"ש

שרטוט: אסף קרן 30.4.74

THE JEWISH AGENCY
LAND SETTLEMENT DEPT.

HEAD OFFICE
P. O. B. 92, JERUSALEM
Tel. 39261

הסוכנות היהודית
המחלקה להתישבות חקלאית

משרד ההנהלה
ת. ד. 92, ירושלים
טל. 39261

כז' באלול תשל"ג
24 בספטמבר 1973

לכבוד
השרים י. גלילי
ח. גבתי

א.נ.א.

הנידון: התישבות באזור רמת הנגב

בהתאם לדרישתנו, הכין חבל הנגב שלנו הצעת תכנית לפתוח אזור רמת הנגב.

התכנית נדונה ביום 21.9.73 בהנהלת המחלקה להתישבות. ההנהלה קבלה בעקרון ההצעה לתוספת ישובים באזור, מתוך הכרה בצרכיו החברתיים וידיעה שהתכנית המוצעת ע"י חבל הנגב היא תכנית טנטטיבית, מאולצת במידת מה, שמטרתה לתת הנחיות ומגמות כוללות.

תכנון מפורט של כל ישוב יחייב התייחסות לגופו ערב הקמתו.

תנועת המושבים הסכימה בעקרון לקבל תחת חסותה הישוב הראשון כשיוקם.

הרינו מציעים העלאת הנושא לדיון בוועדה הבינמוסדית להתישבות, באחת מישיבותיה הבאות, אם כי לא כללנו הצעה להקמת הישוב הנוסף הראשון באזור במסגרת התכנית להתישבות נוספת המוצעת לשנת 1974.

בברכה,

יחיאל אדמוני
מנהל כללי

לוטת: הצעת חבל הנגב

העתק: פרופ' ר. ויץ

UNITED STATES
DEPARTMENT OF JUSTICE

WASHINGTON, D. C.
JANUARY 10, 1951

TO: DIRECTOR
FROM: SAC, NEW YORK
SUBJECT: [REDACTED]

RE: [REDACTED]
NY 100-100000

TO: DIRECTOR
FROM: SAC, NEW YORK
SUBJECT: [REDACTED]

RE: [REDACTED]

RE: [REDACTED]

RE: [REDACTED]

RE: [REDACTED]

RE: [REDACTED]

RE: [REDACTED]

RE: [REDACTED]

RE: [REDACTED]

RE: [REDACTED]

RE: [REDACTED]

RE: [REDACTED]

הסוכנות היהודית לא"י
המחלקה להתישבות חקלאית
חבל הנגב- לכיש
מדור תכנון ופתוח

הצעה לתוכנית פתוח אזורית לרמת הנגב

14.9.73

באר שבע

מסרת התוכנית

לתרום להגדלת האוכלוסיה באזור הנגב ע"י תוספת ישובים, שתביא ליצירת מערך התישבותי אזורי בעל היקף ומיגוון של שרותים כלכליים וחברתיים.

יעדים

היעדים להשגת המטרה נועדים להביא לגידול האוכלוסיה מ- 1150 נפש בשנת 1973 - לכ- 2500 נפש בראשית שנות השמונים וזאת ע"י הגברת האיכלוס בישובים הקיימים ותוספת של 3 ישובים שיתופיים, מהם אחד בשלב מיידי.
כמו כן, מוצע להקים מרכז אזורי דומם שיספק את השרותים החברתיים - כלכליים לכל ישובי האזור.

תמצית התוכנית האזורית

ההצעה להקמת ישוב חדש ברמת הנגב מוגשת במסגרת הקיום לתוכנית פיתוח אזורית כוללת. הישוב המוצע להקמה מידית יתבסס על חקלאות, שרותים ותעשייה. על ביצוע הקמת הישובים הנוספים יוחלט לאור הנסיון של הישוב הזה. מערך השרותים האזורי ימוקם במרכז אזורי דומם, שיוקם ליד הישוב החדש ויביא לריכוז תיפקודי השרות האזוריים באזור רמת הנגב.

נקודות המתייבות הכרעה בתהליך ההחלטה על הקמת הישובים

1. פיתוח מקורות המים המליחים המקומיים בהיקף הדרוש ותוספת מים מתוקים לצרכים אישיים ולחצר.
2. קביעת לוח זמנים להקמת הישוב הראשון שיהיה מושב שיתופי בתאום עם "תנועת המושבים". אשר הביעה את נכונותה לכך.

תאור מצב קיים של המערכת האיזורית

מערך הישובים הקיים באזור רמת הנגב הינו כדלקמן:

2 עיירות פיתוח - מצפה רמון וירוחם.

3 קיבוצים - רביבים, משאבי שדה ושדה בוקר.

- מדרשת שדה בוקר

ששת הישובים הללו מפוזרים על פני שטח ניכר ונמצאים במרחק ממוצע של כ- 65 ק"מ

מבאר שבע, והרבה יותר ממרכזי האוכלוסיה והשרותים של מרכז הארץ.

הקשרים הקיימים בין קבוצי רמת הנגב ועיירות הפיתוח אינם בעלי משמעות ונכל

הנראה לא יקבלו תנופה בטווח הנראה לעין.

מיקום

הישובים הקבוציים באזור ממוקמים לאורך כביש שדה בוקר - רביבים - צאלים ונמצאים במרחק ניכר זה מזה. (שדה בוקר במרחק כ- 15 ק"מ ממשאבי שדה וזו במרחק של כ- 7 ק"מ מרביבים).

שרותים

מערכי השרותים המשקיים והחברתיים פועלים בדרך כלל בנפרד, כאשר כל קבוץ מקבל את מרבית השרותים בנפרד. חלק מהישובים מקבל שרותים במרכזי שרות שבמועצות אזוריות שכנות וחלק קטן מהשרותים מרוכזים יחדיו.

אוכלוסיה

האוכלוסיה הקבועה של החברים ילדים ומועמדים בקבוצי רמת הנגב עולה על 1000 נפש. היקף האוכלוסיה הינו קטן ביותר לגבי אזור ההתישבות ואיננו מאפשר את פיתוח השרותים הכלכליים-משקיים והחברתיים-תרבותיים ברמה נאותה. בנוסף לאוכלוסיה הקבוצים, אוכלוסייתה הקבועה של מדרשת שדה בוקר הינה בת 200 מועסקים וכ- 400 תלמידים.

פירוט עיקר התוכנית

כ ל י

- במסגרת התוכנית המחוזית לנגב, יוסב כביש רביבים - משאבי שדה - שדה בוקר לכביש ארצי ויתחבר לעין יהב ולאילת.
תואי זה יעקוף את מערך שרותי הדרך הקיימים בעבדת ובמצפה רמון ויאפשר פיתוח שרותי דרך באיזור המוצע לישובים החדשים ברמת הנגב.
התואי הארצי המתוכנן יאפשר קשר נוח בין אילת ומרכז הארץ ויש להניח שחלק ניכר מהתחבורה דרומה תעבור בחואי זה. איזור רמת הנגב יהווה תחנה חשובה בזרימת התנועה עקב מיקומו הגיאוגרפי ועקב היתרונות הקיימים של מספר אחרי משיכה איזוריים. (חורשות קיימות, אחרי עתיקות, שמורות טבע מוצעות וכו').
- איזור התעשייה הארצי בנגב המוצע ע"י משרד הפנים, ממוקם בחלקו בקרבת המערך הכפרי של רמת הנגב. ניתן יהיה לפתח שרותים שונים למפעלי התעשייה הכבדה המתוכננת. שרותים אלו (מסעדה, חנויות, שרותי כביסה איזוריים, מוסל) ימוקמו באיזור המיועד לשרותי הדרך על התואי הארצי ולמעשה יהיו חלק מהמרכז האיזורי הדומם.
- במסגרת מערך התעשייה הארצי המוצע, ניתן יהיה להקים מפעלי תעשייה בבעלות ובתפעול הישובים באיזור. בצורה זו ניתן יהיה להתחיל בתהליך של תעברת מפעלים לאזור בהשקעות קטנות יחסית לריכוז כח האדם ושיכונו.
- מערכת השרותים של הקבוצים הקיימים ברמת הנגב איננה פועלת כיום במסגרת האיזוריים הרצויה.

לדוגמא:

מקום הלימודים העל יסודי

הקבוץ	מקום הלימוד
רביבים	"מעלה הבשור" בחבל אשכול
משאבי שדה	"אשל הנשיא" בצומת משמר הנגב
שדה בוקר	מדרשת שדה בוקר

גם במערכת המשקית כמעט ואין בנמצא התארגנות איזורית של מפעלים ושרותים.

- המרכז האיזורי המתוכנן להקמה בקרבת הישוב החדש, ירכז בחוכו חלק מהתפקודים האיזוריים המפוזרים כיום בין הישובים, או אף מחוץ לאיזור. (משרדי המועצה האיזורית נמצאים בבאר-שבע).
- הישובים הקיימים מוכנים להתארגנות איזורית על מנת להשיג את יעדי התוכנית המוצעת והדבר יעזור בהשגת היעדים של הקמת ישוב נוסף.

פרוגרמה למרכז האיזורי

- המרכז האיזורי במוצע יכיל את מערך התפקודים הבא שבחלקו יתופקד ע"י אוכלוסיית הישוב החדש.

1. שרותים אדמיניסטרטיביים

- משרדי המועצה האיזורית
- מרפאה איזורית
- אמבולנס
- כבאות

2. שרותים כלכליים *

- מכבסה לישובי האיזור, מדרשת שדה בוקר ועיירות הפיתוח.
- תחנת דלק + שרותי דלק.
- מוסך מרכזי.
- קירור ואיסוס של החוצות החקלאית בהתאם לתוכנית החקלאית הפרספקטיבית.
- מכון למיון ואריזה של פרי ליצוא (אפרסקים ונקטרינות).

3. שרותים חברתיים

- הלימוד העל יסודי ירוכז במדרשת שדה בוקר.
- במטרה להגיע לבית ספר יסודי בעל חקן אפטימלי לפי מש. החינוך, יהיה צורך בריכוז אוכלוסיית התלמידים בבית ספר אחד.
- על מנת למנוע סלטול מהכחות הנמוכות יש להשאיר את תלמידי הגיל הרך בישובים עצמם ובצורה זו לנצל את המבנים הקיימים.

* בדיקה מפורטת של השירותים הכלכליים תעשה בהמשך פעולות התכנון.

תמצית התכנית לשוב המוצע בטווח המידי

במסגרת התוכנית האיזורית מוצע להקים בטווח הקרוב מושב שיתופי ברמת הנגב. הישוב מחוננן לכ- 200 משפחות אשר חלקם יועסקו בחקלאות וחלקם בשרותים ובתעשיה. המיקום המוצע לישוב הוא באזור משאבי-שדה - רביבים. (ראה ישוב א במפה).

מגמת התכנון הינה שעיקר הבסיס הכלכלי של הישוב החדש יהיה בתחום התעשיה והשרותים. וזאת בדומה לישובים אחרים אשר הוקמו באזורים מוגבלים מבחינת הפוטנציאל החקלאי שלהם. (דוגמה - אילות ועין גדי).

מבנה המשק החקלאי

בהעדר עדיפות לגבי גידולים מיוחדים באזור זה, ענפי המשק החקלאי הם ענפים המיובלים באזור.

המשיק החקלאי יתבסס על נצול של מים מליחים אשר נמצאים באזור ומליחותם כ- 1000 מ"ג כלור לליטר. שימוש בסוג זה של מים מגביל את האפשרות לגדל מספר רב של גדולים אולם נמצאים מספר גידולים אשר לגביהם נרכש נסיון הן בארץ והן בחו"ל.

1. גידולי שדה

א. כותנה

ב. חיטה

2. בעלי חיים

א. רפת חלב (גדול עגלים ענף עזר)

ב. צאן מרינו לבשר

ג. גדול הודים לבשר

3. מטעים

א. כוחנה

ב. זיתים

שרותי דרך ושירותים אזוריים

בתכנון המתאר לאזור הנגב, השלמת כביש ארצי מחוץ הים התיכון לערבה המרכזית.

כביש זה יחבר את ים סוף עם הנמלים שבחוץ הים התיכון.

במסגרת תכנון כביש זה, בוצע לאחרונה קטע כביש משאבי שדה - שדה בוקר ושופץ כביש רביבים צומת אורים.

עם הקמת הישוב הנוסף מוצע להקים את המרכז האזורי בקרבת ישוב זה. חלק מאוכלוסיית הישוב התפרסם מתפקוד המרכז האזורי. כמו כן יתעסקו מספר משפחות בשרותי הדרך שיחפתחו בצומד למרכז האזורי.

ת ע ש י ה

פיתוח התעשייה באזור מוצע ע"י משרד הפנים במסגרת התוכנית המחוזית. חלק מהאתרים

המיועדים להקמת תעשייה נמצאים בשטח המועצה האזורית רמת הנגב ובקרבת הישוב המתוכנן.

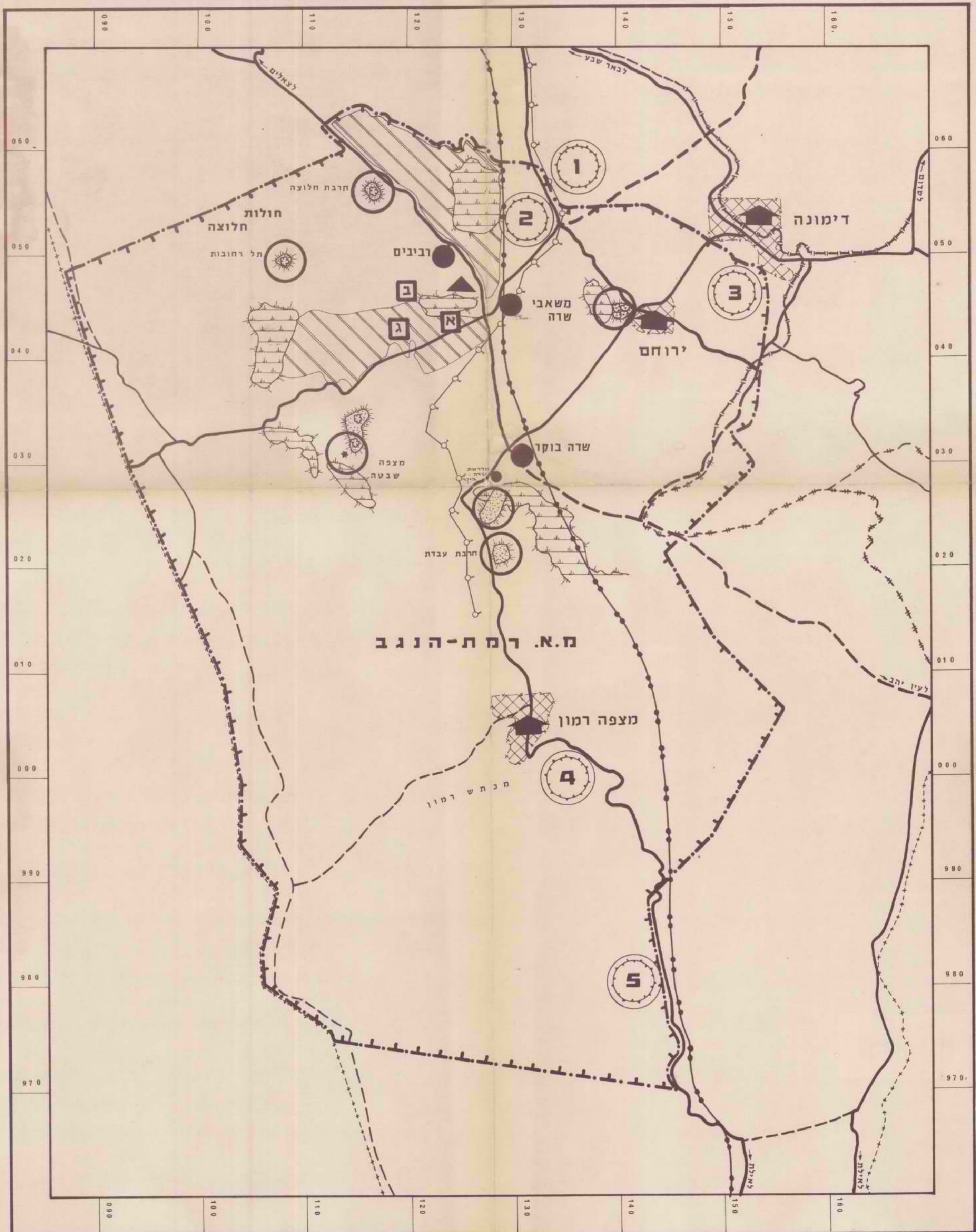
- חלק מאוכלוסיית הישוב תעסוק בתעשייה המתוכננת במסגרת המחוזית.

- בישוב עצמו יוקצה שטח למפעלי תעשייה שיוחאמו לכישורים ולרצון המתישבים.

הצעה לתוכנית אב למערך אזורי ברמת הנגב

קנה מידה: 1:250,000

עיר	כביש קיים
קיבוץ	כביש מוצע
מרכז אזורי מוצע	מסילת ברזל קיימת
ישוב מתוכנן	מסילת ברזל מוצעת
אתר תיירות	קו דלק
אזור מיועד לתעשייה	קו מתח עליון
שטח מוצע מקומית	גבול מוצע אזורי
גן לאומי מוצע	גבול מנהלי
גן לאומי מוכרז	שטח מיועד לחקלאות
גן לאומי מאושר	שטח מוצע לשמורת טבע

לשכת שר החקלאות

סיכום ישיבה בלשכת שר החקלאות בתאריך 3.5.74

Handwritten signature or initials.

בנושא: התישבות ברמת הנגב

נוכחים: שר החקלאות, השר י. גלילי, א. ברום, י. אדמוני, ב. חפשי, ש. שקלוביץ, ד. יוגב, נציגי המועצה האזורית - רמת הנגב, א. עזריהו, ט. מצקביץ.

ס ו כ ם :

1. המה' להתישבות בשיתוף עם המרכז לתיכנון ישרימו תכנון גוש הישובים באזור רמת הנגב.
2. התכנון יקח בחשבון שתי גקודות עקריות:
(א) מקורות המים באזור
(ב) אפשרות שילוב הישובים בתכניות פיתוח המחצבים והתיעוש באזור.
3. המה' להתישבות תברר עם הכימיקלים לישראל את האפשרויות להקמת מפעלי עזר ושרותים לתעשית המחצבים בישובים חדשים.
4. יבוצע קידוח המים הראשון בשטח במגמה שלפחות חלק ממימיו יופנו לישוב חדש.
5. עם תום התכנון הגושי תתכנן המה' להתישבות תכנון מפורט את הישוב הראשון במגמה לאפשר הקמתו בשנת 1976/7.
6. תוך שלושה חדשים יובאו התכניות המפורטות ותוצאות הבדיקות לידון נוסף.
7. המועצה האזורית בשיתוף עם המה' להתישבות ימשיכו טיפולם בכח האדם להתישבות בישוב החדש.

(ט. מצקביץ)

היום שלפני

ולדן בן 2 ימים

אשר ה' אמן לא ירד

ל האל שמי ושמע

ה' האל בן אלה

ואל אלקי ה' בן אלה

שמי ושמע אלה

✓

21/10/74
לשכת השר גלילי

המועצה האזורית רמת-נגב

המשרד: רחוב ההסתדרות 76 - טל. 6864
ת.ד. 22 - באר-שבע - מיקוד 84100

מס'

יום

16 באוקטובר 74

לכבוד

סר יחיא בל ארמוני

מנהל המחלקה להתיישבות

המועצה האזורית

הל-אביב

פ.ד.א.

החלטת המועצה האזורית רמת-נגב

לאור החלטת ועדה: ד"ר להקים 3 יחידות ברמת-נגב בשני בדורים עם החלטות
לביטול החלטות והחלטות להחלטה בהחלטות האזוריות.

למחשבו הרכה החלטות היא על למעשה ודאם כחן 3 חלטות קנו באיכות
קביעה מועדים להחלטות.

בראש לי י"י חברה לכנס בהחלטות את ה שלוחה החלטות הקיבוציות, חלטות
המועדים ונציגי המועצה לדיון מעשי ולקבוע מועדים להחלטות.

אנו מבקשים שהחלטות על היסוד החלטות החלטות במנה 1975/76.

חודה לך מאוד אם חזון את כל החלטות לדיון החל.

מכרחה,

ד"ר חתך

יו"ר המועצה

החלטות על החלטות

החלטות על החלטות

החלטות על החלטות

החלטות על החלטות

החלטות על החלטות

החלטות על החלטות

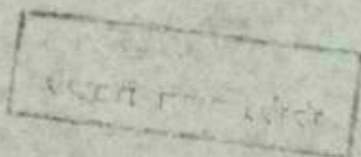
החלטות על החלטות

החלטות על החלטות

הממשלה הכלכלית

המשרד הכלכלי

מסמך: 1000/1000/1000
תאריך: 10.10.1000

100

100

1000

1000/1000/1000

1000/1000/1000

1000/1000/1000

1000

1000

1000/1000/1000

1000/1000/1000

1000/1000/1000

1000/1000/1000

1000/1000/1000

1000/1000/1000

1000

1000

1000

1000/1000/1000

1000/1000/1000

1000/1000/1000

1000/1000/1000

1000/1000/1000

1000/1000/1000

1000/1000/1000

1000/1000/1000

3
ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
אחד הקבוצות והקיבוצים
המזכירות

תל אביב, רח' הירקון 123, ת.ד. 3213

טלפון: 4-242341

למכירים: איתום-תל אביב

ה ע ת ק

ועדה המשק

8.7.74

זו

לכבוד

מר יחיאל אדמוני

המחלקה להתיישבות

א.נ.א.

הנדון: תכנית התיישבות חדשה של איחוד הקבוצות והקיבוצים

הנני שמח למסור לך בזה שמרכז איחוד הקבוצות והקיבוצים בישיבת
ביום 2.7.1974 אישר תכנית להתיישבות חדשה של התנועה עד שנת 1979 הכוללת
שבעה קיבוצים כדלקמן:

- קיבוץ אחד בערבה הדרומית במשבצת קטורה ב' בשנת 1976.
- שני קיבוצים במיתחת רפיח בשנים 1976 ו-1977.
- וכן שמירת אופציה להקמת קיבוץ שלישי באחו איזור בשלב מאוחר יותר.
- קיבוץ אחד בצפון ים המלח במשבצת קליה ב' בשנת 8-1977.
- ובחינת אפשרות להקמת ישוב קבועי של התנועה בשנת 1978 כאשר אחת האפשרויות
למיקומו הוא מצפה שלם.
- קיבוץ אחד ברמת הנגב (צפונית לשדה בוקר ומדרום למשאבי טרה) בשנת 78-1977.
- קיבוץ אחד בדרום רמת הגולן בשנת 1979.

האחזויות

על מנת לקדם פיתוח המקומות והבנתם לישובי קבע - אנו מבקשים בזה הקמה
האחזויות בשנים 35-1974 כדלקמן:

- שתי האחזויות במיתחת רפיח.
- האחזות אחת בקליה.
- האחזות במשבצת קטורה ב'.
- האחזות ברמת הנגב.

מאחר ועל תכנית זו נמסרה לך אינפורמציה בעבר והתקיימו ביננו שיחות - נראה לי
שנקטת כבר בצעדים הנחוצים להכנת המקומות להאחזויות ולישובי קבע מבחינת הקצאת קרקע
והכשרה, פיתוח מקורות מים, תכנון מסך ותכנון בינוי, ונסמך להסכם השיחה, בנידון.

תכנית התיישבות מקיפה

ועידת האיחוד החליטה ב-8.6.1974 שעל התנועה לגבש וליזום תכנית התיישבותית
מקיפה לשנים הקרובות (רצ"ב טעימי ההחלטה).

בנקשר, על כן, למסור לנו על משימות התיישבותיות לאוכיות נוספות המובטחות ע"י
המחלקה להתיישבות מעבר לתכנית שפורטה לעיל. וזאת על מנת לאפשר לנו גיבוש תכנית התיישבות
של התנועה לשמונה ארוך.

ב ב ר כ ה,

(- יהודה כ. י.)

הערה:

שר החקלאות, ארז

השר ישראל בלייז

שרות וצנן וייץ

יו"ר יהודה - אנו תודע תודה

המחלקה להתיישבות

10.10.76

מיקום: דואר ברחוב
מספר: 259133 - 251
מספר: 259133 - 251

ט

לשכת
ישיבה
בית
המורה

שלום רב,

התאחדות המורים - חברה-חברה

בהתאמה למכתב מיום 19.9.76 -

בדיון מוקדם אולם, כמפורט לעיל, דבר קבוצת חברה-חברה
מיום 1976 - 1979.

אני מציינת לעיל מוקדם מיום המועד המועד לעיל דבר מוקדם.
וכן להקדים מוקדם עם חבל חגב מועד את התאחדות המורים
להתאחדות המורים באזור מועד המועד.

מכתב
אזור מועד
המועד להקמת חברה

הערה: אמר רון

מלאי פקן היין